

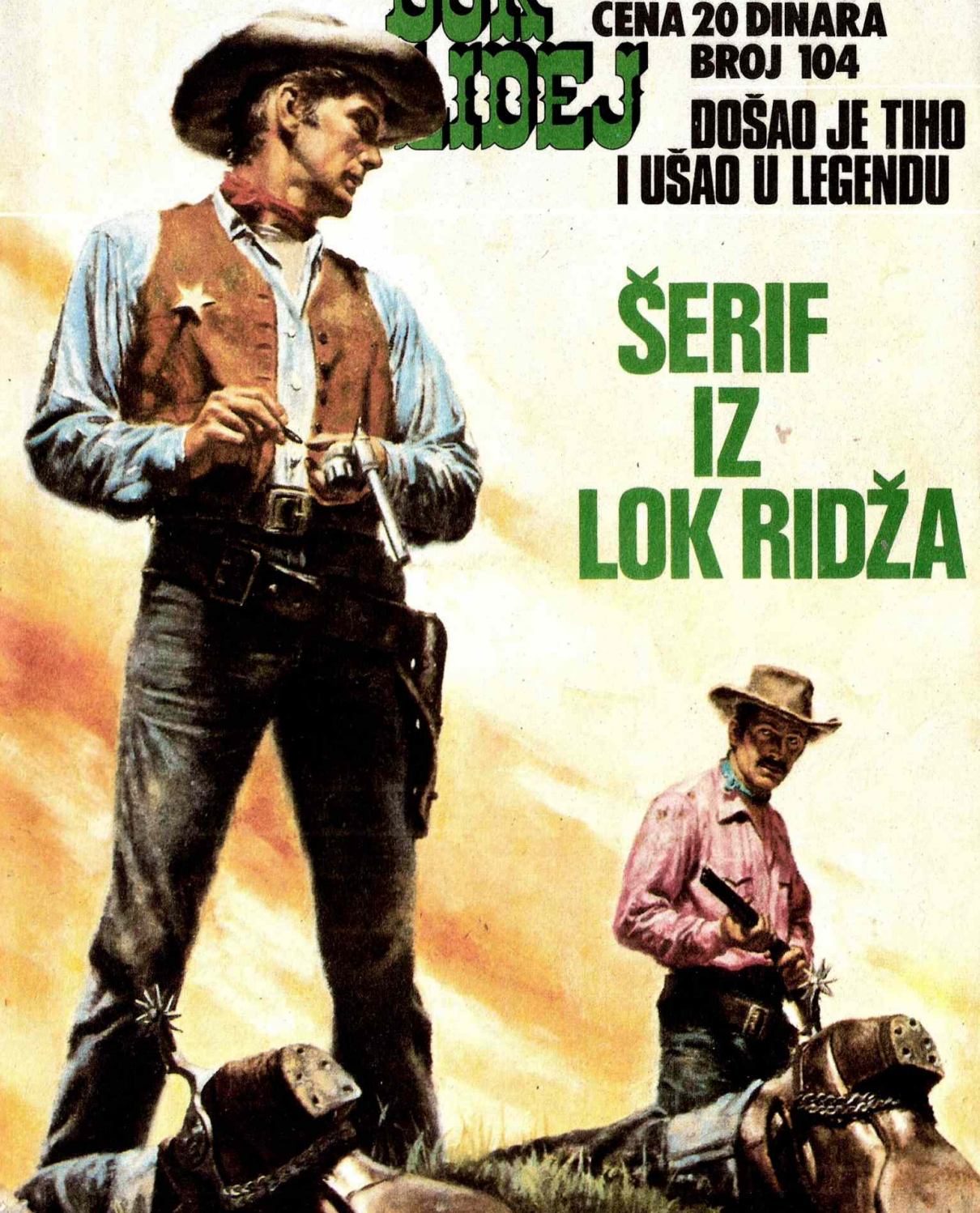
ŠED DENVER

**DOK
RIDŽA**

CENA 20 DINARA
BROJ 104

DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

**ŠERIF
IZ
LOK RIDŽA**

★ **DOK HOLIDEJ** ★

ŠED DENVER

šerif iz lok ridža

NIŠRO FORUM OUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

DOK HOLIDEJ

Broj 104

**Direktor i v. d. glavnog i odgovornog
urednika:**

Đorđe GROS

Naslov originala:

SHAD DENVER

SEND FOR BLAIN

Recenzija:

Dragoslav MILOSAVJEVIĆ

Prevod i adaptacija:

Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:

Zorka ĆIRIĆ

Korektori:

Marija KEČKEŠ

Vilma BEKER-GAČEŠA

Margit HORVAT-HARANGOZO

Tehnički urednik:

Ferenc BARAT

Stampa: 30. XII 1980. godine

Tržište: 7. I 1981. godine

Izdaje i štampa NIŠRO FORUM — OUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode
Mišića 1, Direktor i v. d. glavnog i odgovornog urednika: Đorđe GROS, Naslov
originala: SHAD DENVER — SEND FOR BLAIN, Prevod: Dragoslav MILOSAV-
LJEVIĆ, Copyright by UNIVERSUM PRESS.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za
obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73, od 10. maja 1973.
godine.

Pošto je dvojici dečaka i sedam devojčica koji su toga jutra došli u školu na redovnu nastavu zadala pismeni zadatak, Džon Elder je ljutito izašla iz školske zgrade. Visoka, vitka, čvrsto građenog tela, i stisnutih usana u tanku, tvrdu liniju prešla je preko školskog dvorišta, sevajući očima. Dugačka, bujna crna kosa njihala joj se s jedne na drugu stranu, prestijavajući se na blistavom jutarnjem suncu. Izašla je gordo dignute glave i gledala je pravo ispred sebe.

Čisteći dvorište iza kovačnice svog oca koje je služilo za isprezanje zaprega i vezivanje konja, mladi Tom Eton je video da dolazi. Prestao je sa čišćenjem i sklonio se u dugačku senku krova kovačnice. Ostao je tako skriven i grizući uspihoreno usne, posmatrao je kako prilazi njegovom ocu koji je teškim čekićem kovao gvožđe na nakovnju. Kada je Džon Elder zašavši iza ugla jedne zgrade nestala van domašaja Tomovog pogleda, on je i dalje ostao nepomičan u svom zaklonu. Nije želeo da ga mis Elder nađe, pogotovu dok je tako loše raspoložena.

— Mister Etone — rekla je.

Tom je čuo njen glas uprkos bučnom očevom lupanju čekićem. Zatim je zvonki odjek nakovnja

prestao, i on je razgovetno čuo kako nastavlja.

— Mister Etone, gde je vaš sin? Je li bolestan?

Tom je tiho prišao zadnjim vratima i zainteresovano provirio unutra. Oduvek je smatrao da je njegov otac sposoban da na svaki izazov da dostojan odgovor, ali, gledajući ga u tom momentu, učinilo mu se da je u njegovim očima zapazio nesigurnost. Tako nešto nikada dotada nije imao prilike da primeti.

— Ne, gospođice, Tom nije bolestan. On je zaista zdrav dečak.

— Zašto onda danas nije došao u školu? I zašto nije došao ni juče ni prekuče?

Tom je pogledao svog oca koji je obrisao ruke o kožnu kecelju. Ne dižući glavu Džon Eton je rekao. — Nije došao danas u školu zato što sam ga ja zadržao kod kuće, mami, isto kao i juče i prekuče. Imali smo stvarno mnogo posla potkivajući konje goničima stoke.

Džon Elder je sevnula očima. — Imali ste mnogo posla kažete? Znači tako. Pretpostavljam da su i onih drugih petnaestak dečaka koji ove nedelje nisu došli na predavanje takođe imali mnogo posla. I pretpostavljam da ćete sledeće nedelje svi vi naći vašoj deci nešto da rade, umesto da dođu u školu gde

moгу da nauče nešto što će im pomoći da postanu ljudi veće vrednosti.

— Ja ne vodim brigu o drugima u gradu, gospodice — rekao je Džo Eton. — Brinem samo o mom detetu. — Digao je glavu i njegov pogled se sreo sa gnevnim pogledom Džoan Elder. — A što se tiče toga da treba da nauči nešto važno, ja mislim da zna da konj ima četiri noge i da su mu potrebne četiri potkovice sa šest eksera u svakoj. A čitanje čoveku dobro dođe u hladne zimske noći, ako pri ruci ima neke novine ili neku knjigu. Što se tiče ostalog...

Džo Eton je s omalovažavanjem slegnuo širokim ramenima i ponovo uzeo čekić u ruke. Tom je video da je lice Džoan Elder primilo neki zategnut, napet izraz, isto kao kad je u razredu nameravala da nekoga povuče za kosu, ili da mu udari packe. Ali, odmah je s naporom uzdržala ono što je Tom očekivao da će biti izliv besa. Ipak, kada je nastavila da govori u glasu koj se osećala ledena hladnoća.

— Mister Etone, građani ovog grada me plaćaju da učim njihovu decu. Ja sam obavezna da se postaram da njihova deca ne rastu u neznanju i da ne postanu neznalice. Ja ih učim da čitaju i pišu, da znaju matematiku i da pravilno govore svoj jezik. Sem toga, uprkos protivljenju izvesnih ljudi u gradu, učim ih i finom ponašanju.

Tom je video da je na te reči njegov otac žustro digao glavu i da je u njegovim tamnim očima pla-

nula ljutnja. Znao je odmah da će mis Elder sada dobiti što je zaslužila.

— Gospodice, vi vodite brigu o vašoj školi i učenju, a ja ću voditi brigu o podizanju mog deteta. Ono što ja budem smatrao da je dobro za njega da nauči, on će naučiti. A kada bude odrastao i postane čovek, mislim da mu nešto od toga što nameravate da mu uterate u glavu neće pričiniti mnogo štete. Ako bude umeo da misli svojom glavom to će mu dobro doći. A sada ako nemate ništa protiv, imam mnogo konja koje treba da potkujem, a vreme je kratko i dragoceno.

Džo Eton je razgrnuo vatru u ložištu za zagrevanje gvožđa i klještim izvadio jednu usijanu potkovicu. Počeo je da udara tako snažno čekićem po potkovici da je od prštanja varnica mis Elder uplašeno odskočila. Ali samo trenutak kasnije njen glas je ponovo nadjačao zvonjenje nakovnja.

— Ako nemate ništa protiv, mister Etone, ja još nisam završila.

Džo Eton je zastao sa podignutim čekićem. Pogledao je kratko nerezrivim pogledom. Tomu je bilo jasno da njegov otac nije više zainteresovan ni za kakvu dalju diskusiju. Njemu je to bilo drago. Imao je puna dva dana za troškarenje zarade izdašnih napojnica dobijenih od mnogobrojnih pripitih goniča stoke, a predstojao mu je još jedan isti takav dan. Ako bude imao sreće, to će se nastaviti i sutra. Do subote biće bogat.

— Rekli ste nešto, mađam? — prevalio je lenjo preko jezika Džo Eton.

— Da, rekla sam. Hoću da me saslušate za vaše dobro i za dobrobit vašeg sina. Mis Elder je sa ne-skrivenim zadovoljstvom pogledala oko sebe na krš i prijavštinu, na posivele zidove, čadave grede na tavanici i prijav, nepočišćen pod. — U svoje vreme, i to ne tako daleko u budućnosti, ovaj grad i mnogi drugi njemu slični gradovi, će se razviti. Mašine će zameniti konje. Poslovi i delatnosti kao što je vaša biće ugašeni, nepotrebni. Vaš sin će posedovati znanje i umešnost koje više neće moći da iskoristi. Ostaće da jaše na repu progressa.

— Uvek će biti konja — rekao je Džo Eton dubokim glasom.

— Možda će ih biti, ali ne u tom broju u kome ih danas ima. Svi tereti prevoziće se železnicom. Ono što sad smatrate da će biti perspektivan biznis u kome cvetaju ruže, biće u stvari zanimanje u kome se mora grčevito boriti za opstanak. Da li to želite svom sinu? Da se grčevito bori za opstanak?

Tom je video da se lice njegovog oca zgrčilo u izraz nezadovoljstva. Voleo je da je mogao da stane pred njih i da im izloži svoj lični slučaj. On je voleo konje, i želeo je da radi s njima a ne sa mašinama. A što se tiče činjenice da će u budućnosti biti malo mesta za konje, on je računao da je to još jedna od luckastih ideja mis Elder. Do vraga, šta je jedna žena mogla znati o konjima.

— Vi smatrate da će mu školovanje omogućiti nešto bolje od ovog

što sada ima, mađam? — zapitao je Džo Eton tiho.

— Sigurna sam u to, mister Eton. Biće potrebni lekari, pravnici, mašinovođe, kondukteri, inspektori, bankari, inženjeri. Biće potrebne nove generacije obrazovanih ljudi, ali, da bismo ih stvorili, treba početi još sada, odmah na početku njihovog života, učeći ih osnovnim znanjima. Ako našu decu ne budemo učili, mi ćemo stagnirati. Naš grad će i ubuduće biti pod kontrolom ljudi sličnih ovima koji sada drže ovaj grad u strahu.

Tom je zapazio da je u očima njegovog oca sevnula ljutina. Ostao je skriven na svom mestu, odlučivši da se ne meša u njihov razgovor.

— O kome vi to govorite, mis Elder? — zapitao je Džo Eton.

— Vi dobro znate o kome govorim, mister Eton. Ovim gradom vladaju nasilnici. Vladaju snagom i moći revolvera. Ovde postoji jedan životinjski zakon koji proklamuje da ako vam se neko ne sviđa ili vam se ne sviđa ono za šta se on zalaže, toga jednostavno treba ukloniti s puta. Ako želite da imate nešto što neko drugi već poseduje, onda treba to uzeti bilo na koji način. Snažni i moćni kinje, prebijaju i prolivaju krv. Sve to nekažnjeno. Vaš sin kao i svaki drugi dečak u ovom gradu je okružen tom stravičnom okolinom. Ono što nameravam da učinim je da izmenim njihov način mišljenja, da po-
kažem tim mladim ljudima kako da sebe razvijuju, da im usadim želju da žive časno i pošteno, da poštuju

prava svojih suseda, da nađu u sebi ponosa i samopoštovanja.

— Tom na mene nije ostavio utisak dečaka koji nema ponosa u sebi — rekao je Džo Eton dubokim glasom. — A, kao što ste rekli ovaj grad ima svoj procenat nevaljalaca — kavgađizija. Prema tome razvijanje radne snage za njega će biti viraški bolje i korisnije nego sedenje u školskoj klupi i slušanje lepih reči. Ne, madam, mislim da samo uzalud traćite vreme i vaše i moje.

Džo Eton je zamahnuo čekićem i zvonak eho od udara čekića po usijanoj potkovici naterao je Džoan Elder da ponovo preplašeno odskoči. Džo je nastavio sa kovanjem sve dok Džoan Elder nije naposljetku smogla dovoljno snage da priđe i dotakne ga po znojem orošeni ramenu. Džo Eton je pogledao ljutito ali je prestao da kuje čekićem.

— Vaš sin ima revolver — rekla je uzdržano. — Većina dečaka u ovom gradu ima revolvere. Da li se vi slažete s tim?

Tom je video da je njegov otac okrenuo leđa učiteljici. Skoro da je osećao na sebi očev pogled koji ga je tražio. Onda ga je otac pozvao i on je naslonio grabulju na zid, i izašao iz svog zaklona. Bio je visok. Žav dečak dvanaest godina star, pravih očiju, kose žute kao pesak, i ramena skoro isto toliko širokih kao u odraslog čoveka, ali još uvek bez pravih nalivenih mišića.

— Jesi li čuo sine? Mislim ono za revolver. Je li to tačno?

Tom je radoznalo pogledao mis Elder. Nije znao otkuda je mogla

da zna za revolver. Ali, nije ga iznenadilo što zna. Kakav drugi rezultat je mogao proizići iz onolikog njenog njuškanja, neprekidnog postavljanja pitanja i izvlačenja obaveštenja od njenih miljenica — učenica, koje su jednostavno volele da ogovaraju svoje drugove iz razreda.

Tom je klimnuo glavom. Džo Eton nije izgledao iznenađen.

Mis Elder je nastavila. — Kad vaš sin nije ovde ili u školi, mister Etone, znate li gde se nalazi?

Džo je slegnuo masivnim ramenima. Džoan Elder nije mogla da sa divljenjem ne zapazi njegovu snažnu telesnu građu. Izgledao joj je kao kiklop isklesan od stene.

— Ja ću vam reći gde je — rekla je. — Kad nije kod kuće onda znajte da je otišao van grada s ostalim svojim drugovima da se igra pištoljem, mister Etone — Džoan ga je pogledala prekorno. Kad je dečak oborio oči, ona je nastavila. — Gađaju limenke. Vežbaju... pucaju metak za metkom da bi se uvežbali, da bi popravili brzinu i preciznost gađanja. Zašto bi to činio ako nema na umu da ga upotrebi... da nekoga ubije?

Džo Eton je pogladio lice šakom i ćutke pažljivo odmerio svog sina. — Je li tako, sine?

Tom je klimnuo glavom.

— Umeš li dobro da rukuješ pištoljem?

— Prilično, tata.

— Koliko je dobro to tvoje prilično, sine?

Tom je zagrizao usne i za trenutak je u njegovim plavim očima

blesnula prkosna vatra. — Samo Linus Kimberli je bolji od mene, tata, a on ima revolver godinu dana duže nego ja. Ali, mislim da ću za sledećih nekoliko meseci biti bolji i od njega. Na razdaljini od četrdeset metara od svakih deset metaka imam sedam ili osam pogodaka.

— Gledala sam ih i kad vežbaju potezanje pištolja, mister Etone — dodala je Džoan. Mislim da nema potrebe ni da vam kažem šta je u njihovoj glavi kad to čine. Zar se ne kaže da pobeđuje onaj ko najbrže potegne? — U njenom glasu osećalo se silno nezadovoljstvo zbog tog naoko bezazlenog poigravanja oružjem.

Džo Eton je dosta dugo ćutke stajao i razmišljao, a za to vreme Tom je poderanim vrhom čizme grebao prljavi pod. Odjednom je Džo digao glavu, okrenuo se Džoani Elder i rekao mirno. — Mis Elder, cenim vaše interesovanje i vašu brigu za mog sina, a isto tako i vašu želju da ga naučite stvarima za koje smatrate da mu u budućnosti mogu biti od koristi. Ali, po mom mišljenju, vi ste otišli daleko ispred vremena u kome živite. Ja imam vere u perspektivnost potkivačkog zanata i svega što je u vezi sa konjima, a moj sin pokazuje ozbiljnu želju da krene mojim stopama. On će, dakle, raditi sa kaubojima, rančerima, skitačima, pustolovima, sa svima onima koji su u stanju da usednu na konjska leđa. Drugim rečima u životu će naići na priličan broj ljudi spremnih na sve, koji će verovatno hteti da uzmu ono što je njegovo. Prema tome, ako

bude umeo da se posluži revolverom, verujem da mu u takvim situacijama ta njegova veština neće biti teret nego pogodnost.

Džoan ga je pogledala zaprepašćeno ne verujući da je dobro čula. — Onda... vi se... slažete sa njegovim ponašanjem?

— Hoću da kažem da kad mi bude potreban ovde, on će biti ovde, a kada zaželi da nešto nauči on će doći kod vas. To je zasada dosta... ne želim više da razgovaram o tome. — Ponovo je uzeo čekić u ruku i digao ga do visine ramena, a onda je dodao. — Tome, pođi i završi čišćenje dvorišta. Hoću da lepo izgleda kad ujutro dođu goniči stada da im potkujemo konje.

Tom se trčeći udaljio, ostavljajući Džoan Elder ljutito zagledanu u Džoa Etona. Duboko je uzdahnula, promrmijala nešto sebi u bradu i izašila iz kovačnice. Stojeći na drvenom trotoaru osmatrala je grad s jednog kraja na drugi, pre nego što je odlučila da pređe ulicu i uputi se prema zgradi kompanije za prevoz robe. Njena odluka da grad prevrne na glavice još uvek je bila nepoljuljana, a njen korak još uvek čvrst kada je primetila približavanje jednih kola. Nastavila je prkosno da prelazi ulicu, stavljajući vozaču na znanje da se neće ukloniti s puta. U poslednjem momentu, kočnice na kolima su zaškripale i neki čovek se besnim glasom izderao na nju.

— Zar hoćeš da izvršiš samoubistvo, curo?

Džoan se nije potrudila ni da odgovori. Još više je digla glavu i nastavila hod.

•

Toni Atvel je stajao pred školskim dvorištem i zamišljeno se češkao prstima po vrhu brade. Hladan večernji povetarac naterao ga je da zakopča dugme lepo sašivenog sakoa. Taj dan bio je vrlo naporan i to mu se ogledalo na licu. Bore umora nabirale su mu se oko usana i očiju, i činile ga naizgled mnogo starijim od trideset dve godine koliko je stvarno imao. Ali, ako mu je dan bio težak i naporan, verovao je da će mu veće biti utoliko lakše i prijatnije.

Džoan mu je poslala poruku da želi hitno da ga vidi, a on je nagađao razlog.

Odgurnuvši vratnice na bašti, pogledao je prema kući u kojoj je živela Džoan Elder. Budući da je kuća bila izdvojena od ostalih kuća u gradu, on je često izražavao zabrinutost da živeći u njoj, Džoan preuzima na sebe veliki rizik za svoju ličnu bezbednost. Ali, Džoan se uvek podsmevala ideji da bi se bilo koji čovek u gradu usudio da bez poziva priđe njenoj kući.

Penjući se uz stepenice, Toni Atvel je skinuo šešir sa glave i rukom začesljao gustu tamnu kosu. Bio je vitko građen, visok rastom, sa dugim, tankim šakama koje su izgledom skoro podsećale na ženske. Ruke i noge bile su mu mršave što ga ni najmanje nije brinulo, jer mu za zastupanje klijenta i istupanje pred

sudom mišice nisu bile potrebne. Tiho je zakucao na vrata i Džoan Elder ga je pozvala da uđe. Pre toga, videla ga je kad je prešao preko dvorišta i uputio se prema kući.

Otvarajući vrata, pripremao se za izliv ljutnje... i on je nastupio.

— Ovaj grad treba da bude srađen do temelja i na njegovo mesto da bude izgrađen drugi.

Atvel je stavio svoj šešir na vrh zidnog čiviluka i tresući ramenima skinuo ogrtač. Džoan je u svako doba izgledala divno, ali kada je bila ljuta, u njenoj lepoti bilo je nečega dubokog, što ga je uzbuđivalo, ali, što ga je u isto vreme i plašilo.

— Ne može biti da je sve toliko rđavo, Džoan — rekao je nehajno.

Džoan je sedela za stolom blizu svog kreveta i sipala tek skuvanu kafu. Atvel je prešao preko odaje i uzeo jednu stolicu. Zauzevši mesto, počeo je da posmatra njene graciozne pokrete i opet se uzrujao, jer mu se učinilo da joj je sasvim svejedno da li je on tu prisutan ili nije. Ponajbolje se tako kac da joj je potpuno svejedno šta on oseća.

Džoan mu je pružila njegovu šolju sa kafom, a onda nasula i sebi. Čeona žila bila joj je jako izražena na glatkoj koži, a usne ogorčeno stisnute. Atvel je po tome zaključio da veće neće biti nimalo zabavno, već naprotiv teško, ali je bio toliko obuzet njome da je odlučio da mučenju izdrži do kraja.

— Ne da je rđavo nego je još gore od toga — rekla je. — To je propast, Toni. Znaš li šta sam radila celog dana?

— Video sam te da si išla tamo-amo po gradu.

— Išla sam u posetu roditeljima čija deca bi trebalo da dolaze u školu radi sticanja znanja. Nijedan od njih nije pokazao ni najmanji znak zabrinutosti kad sam im kazala da njihova deca izostaju iz škole. Jednostavno ih nije bilo briga.

Toni Atvel je protrljao bradu. — Ovo je takav grad, Džoan.

Džoan Elder ga je pogledala kritički. — Kakav grad Toni? Grad, to su ljudi, zar ne?

Toni je duboko uzdahnulo. Nije video način kako da objasni Džoani da je grad u kome živi stočarski grad. Roditelji dece od kojih je ona toliko žarko želela da napravi obrazovane ličnosti bili su većinom sitni trgovci, najamni radnici na rančevima ili u kompanijama za eksploataciju šuma kojima je najveća briga na svetu bilo vreme. Ako bi se desilo da duže vremena pada kiša, mogli su ostati bez posla ili pretrpeti ozbiljne novčane gubitke. Isto bi bilo ako bi umesto previše kiše zavladała ozbiljna suša. Sve je zavisilo od lepog vremena. Svi razgovori su počinjali i završavali se konstatacijama o vremenu, i niko nije davao ni prebijene pare za to da li njegov sused zna da čita ili piše, i da li zna nešto o istoriji. Ako je sused mogao da pomogne u trenutku nužde, onda je on bio pravi sused i to je sve što se od njega tražilo. U svom advokatskom poslu Toni je morao da se suoči s tom činjenicom i zahvaljujući svojoj mudrosti on je naučio da je prihvatiti kao stvarnost.

— Ovo je takav grad i ti ga preko noći ne možeš izmeniti, Džoan — rekao je umirujućim glasom. — Moraćeš da to shvatiš, da ga takvog prihvatiš. Drugog izlaza nema. — Kad se Džoana nestrpljivo pomerila na mestu kao da će ga prekinuti, on joj je pokretom ruke dao znak da bude strpljiva i nastavio sedajući naspram nje.

— Ako te ljudi ne prihvataju onako kako ti to želiš, ne preostaje ti drugo nego da gordo digneš čelo. Ako ti skidaju teret sa ramena, prihvati to tako i nemoj da razmišljaš mnogo. Ljudima možeš pomoći samo onoliko koliko oni to žele.

Džoan je zaustila nešto da kaže ali se njen pokušaj sveo na neki nerazgovetan šum. Nervozno je ustala kao da ne zna šta bi da učini. Bunila se protiv takvog njegovog shvatanja. Nije mogla da ga pogleda pravo u oči, i Toni Atvel je znao da je izneverio njena očekivanja. Pitao se da li bi je učinio srećnijom da se saglasio sa njenim shvatanjima. Sumnjao je da bi bilo tako. Džoan je bila takva vrsta žene koja nije išla prečim, kraćim putevima. Ona se hvatala u koštac sa činjenicama, i borila se svim sredstvima kojima je raspolagala, sve dok stvari ne bi uobličila tako kako je ona to htela.

U ovom trenutku, međutim, nije video kako bi neka osoba čak i sa njenom odlučnošću i snagom angažovanja mogla da pobedi.

— Nevolja ovog grada, je u tome što su građani kukavice. Da, baš to. Oni odbijaju da prihvate odgovornost za menjanje sveta baš kao

što odbijaju da se suprotstave nasilničkim elementima koji kontrolišu ovaj grad. U korenu tog odbijanja je strah! Strah od drugačije budućnosti od one na koju su navikli, strah od neizvesnih posledica njihovog energičnog stava. Kukavičluk, eto šta je esencija ovog grada — eksplodirala je Džoan.

— Džoan da ti objasnim...

— Nemoj ništa da mi objašnjavaš jer me nećeš uhvatiti da nisam u pravu. Znam te ljude. Šta su učinili kada je Karpenter došao za pomoćnika šerifa?

Toni Atvel se ugrizao za usnu. Kao i drugi takozvani časni i poštteni građani, ni on nije učinio apsolutno ništa. Protestovao je kod gradskog saveta, ali na tome se sve završilo. To postavljanje izazvalo je opšte nezadovoljstvo, tu i tamo bilo je i gundanja... i sem toga, ništa više. Karpenter je bio poznati revolveraš i šerif Lem Sedler ga je angažovao za svog zamenika. Od tog momenta, koliko je Toni Atvel mogao da proceni, ni šerif Sedler ni njegov zamenik Karpenter nisu učinili mnogo da zasluže platu koju su primali. Mogli su se videti da iskapljuju čaše sa gradskim siledžijama i izazivačima nereda, a najviše sa dvojicom najgorih, braćom Koglen. Kao svi drugi poštteni elementi gradske zajednice, Toni Atvel je priznao sebi da se bojava da im se suprotstavi. Šta je čovek kao on mogao da učini protiv revolveraša tipa Karpentera ili protiv nasilnika i kavgadžija kao što su bili Bru i Lars Koglen?

— Postavila sam ti jedno pitanje, Toni! — ljutito se okomila Džoan na njega.

— Šta je bilo ko od nas mogao da učini? — bio je njegov odgovor.

— Mogli ste se okupiti u većem broju i pokazati svoju snagu i odlučnost. Mogli ste tražiti da Karpenter bude smenjen i udaljen iz grada. Mogli ste pokazati volju i hrabrost koje bi omladina ovog grada respektovala. Ali ne, to bi bilo mnogo tražiti od vas. Odrasli građani ovog grada su više voleli da sagnu glavu, dopustili su da im zapovedaju Sedler i Karpenter. Ali, to još i nije ono najgore. Najgore tek dolazi.

— Mislim da preteruješ Džoana — pokušao je da joj se suprotstavi Atvel.

— Ne, ne preterujem. Umesto da se ponose vama i da vas uzmu za uzor, mladi ljudi ovog grada će početi da vas preziru. Čula sam jednog dečaka koji se u razredu hvališe da je Karpenter razgovarao s njim. Svi su ga slušali kao opčinjeni. Oni misle da je Karpenter veličina i uskoro neće hteti ni da slušaju čoveka koji bude rekao da Karpenter nije ništa drugo nego običan bedni ubica, opasan, beskrupulozan čovek koji ide kroz život, kupajući se u krvi.

Toni Atvel je osetio da mu se lice grči. Džoana je pogodila u najosetljivije mesto. Znao je da je veliki deo, skoro sve što je rekla, neporeciva istina. Raširio je bespomoćno ruke, jer nije imao šta drugo da uradi i smušeno odmahnuo glavom.

— Šta možemo sada? On je tu i položio je zakletvu kao zamenik še-

rifa. Ako bismo raspisali nove izbore za šerifa i zamenika, oni bi imali većinu na svojoj strani. Našli bi metode da ljude privole da glasaju za njih. Sem toga, ne možemo optužiti Karpentera za zloupotrebe.

Džoan ga je pogledala kritički. — Zloupotrebe? — ponovila je njegovu reč vatreno, a obrazi su joj buknuli rumenilom. — A šta su za tebe premlaćivanja, ubijanja, krađa stoke i pljačkanja? To ti ne znači ništa?

— Karpenter ne može biti doveden u vezu sa tim zločinima — rekao je Atvel odlučno.

— Naravno da ne može. Suviše je pametan da bi to dopustio, u stvari, suviše je pametan za sve vas zajedno. Ali, sve okolnosti ukazuju na to da je on kolovođa i organizator, svih mutnih radnji koje se u poslednje vreme dešavaju, je li tako? A šerif Sedler je odmah iza njega, zar ne? Mislim da nijedan čovek koji ume da razmišlja ne može to da porekne. Njih dvojica tolerišu i održavaju onu dvojicu nepobitnih nasilnika, onu braću Koglen. Ništa ne preduzimaju na prijave o njihovim tučama, i premlaćivanjima mirnih građana. — Džoan je nekoliko puta prešla s kraja na kraj prostorije, pre nego što se zaustavila ispred Tonija. Zatim je, pogledavši ga onako skrušenog i nemoćnog, osetila izvesno razumevanje, čak sažaljenje prema njemu.

— Toni, ne očekujem da ti ili bilo koji drugi običan čovek koji gleda svoj posao i nema veze sa nasiljem, uzme revolver i izazove te paklenjake. Ali, tražim da se nešto

ipak preduzme. Ako se to ne desi, ti ljudi će za vrlo kratko vreme potpuno ovladati gradom. Dečaci koje pokušavam da naučim kako se živi u civilizovanom svetu i kako oni treba da žive, naučiće ponašanje u salunima. Dok budu rasli učiće da moraju ubijati da bi preživeli. Devojčice će pak rasti u saznanju da će morati ili da se povinuju svim zahtevima koji im budu postavljeni ili će morati da odu u neko drugo mesto. Ko će ovde ostat i sem propalih žena i divljih, krvoločnih ljudi spremnih na sve? Je li to budućnost koju želiš za ovaj grad?

Toni Atvel je ustao i nespokojnim očima osvrnuo se po odaji. Nekoliko puta je grčevito stisnuo pesnice pre nego što je uzeo šešir sa čiviluka. Okrećući ga u ruci počeo je da gladi šakom široki mekani obod. Nije imao spreman nikakav zadovoljavajući odgovor. Najzad je rekao.

— Sazvaću sastanak gradskog odbora i videću šta se može učiniti, Džoan. Ne mogu da ti obećam ništa više.

— To je dovoljno za početak. — rekla je Džoan, ali je iz njenog glasa izbijalo razočaranje.

Idući ka vratima. Toni je razmišljao. Znao je vrlo dobro šta bi trebalo učiniti, ali u gradu nije bilo čoveka dovoljno sposobnog i hrabrog da misao svih sprovede u delo. Za obične ljude Džodi Karpenter je bio suviše brz i suviše precizan na revolveru! Niko od građana nije mogao da se meri s njim. A podupirali su ga nasilnici koji se ne bi

ustezali da smesta ubiju svakog ko im stane na put.

Atvel je zastao na vratima i pogledao Džoan kao da mu je neka ideja iznenada pala na um. — Jesi li nekad doživela požar u prèriji? — zapitao je.

Džoan se mrštala. — Šta ti je to palo na um. Nisam! Zašto?

— Znaš li kako se takav požar gasi. Kontra vatrom.

— Šta hoćeš time da kažeš, Toni?

— Mislim da isforsiramo obračun.

Džoan ga je pogledala sve više razdraženo i ljuta njegovim razmišljanjima. — Pištolj protiv pištolja? — zapitala je. — Zar je to jedino rešenje? Zar nije bilo dovoljno proliivanja krvi? — Šmrknula je, čime je dala izraz svom negodovanju i odmahнула glavom u znak neodobravanja. Pomisao na ulične obračune nimalo joj se nije dopadala. — Ako se to desi, Toni, onda odmah možeš da pripremiš tvoj gradski savet za moju ostavku. Neću dozvoliti da budem dalje ponižavana. Ako građani ovog grada iz bilo kog idiotskog razloga, nastave da ignorišu moje napore da ovde unesem iskru zdravog razuma i obrazovanja, onda ja moram otići na neko drugo mesto, gde će moj rad biti više cenjen.

Pošto je rekla šta joj je ležalo na srcu, Džoan Elder je kroz vrata zakriljena zavesom otišla u drugu odaju. Toni Atvel je namestio šešir na glavu i duboko uzdahnuo. Što je teško živeti, pomislio, je. Očekivao je da će se ovako nešto desiti i ni najmanje se nije iznenadio što su se

njegova predviđanja obistinila. Nije mu se dopadao položaj u kome se nalazio. I što je bilo još važnije nikako nije znao šta da učini da bi popravio svoje pozicije u Džoaninim očima. Mogao je sazvat i gradsko veće i predočiti većnicima Džoanin zahtev. Ali, nije gajio ni najmanje iluzije i nade da će ishod tog sastanka biti pozitivan, naprotiv, bio je sasvim pesimističan. Sem ukoliko...

Zastao je na vratnicama i zamišljeno pogledao u pravcu saluna. Grad je živio u stanju zastrašenosti. Već i sada žene su se bojale da se posle zalaska sunca kreću ulicama, a većina muškaraca ostajala je uveče kod kuće, umesto da izađe u grad. Društveni život bio je zamro, nije bilo priredbi, zabava ni igranki. A tako će se nastaviti i kako meseci budu prolazili biće gore i gore sve dok grad ne padne na kolena i totalno zamre.

Krećući se kroz tamom zakukuljeni grad, Toni Atvel je mogao da čuje buku iz saluna. Kasnije će se čuti i revolverski pucnji, besan topot kopita uz i niz ulicu, vika, odjek tuča. Možda će se čak desiti i ubistvo. I ništa se nije moglo učiniti da se to prekine. Ništa sem na vatru odgovoriti vatrom. Atvel je zastao i nespokojno se osvrnuo oko sebe. Za trenutak je njime ovladala sumnja da bi mu neko mogao čuti misli.

Vatra o kojoj je razmišljao bio je neki čovek dokazanih sposobnosti da se uhvati u koštac sa takvima kao što su Džodi Karpenter, braća Koglen i šerif Lem Sedler. Nije imao u vidu nekog određenog čoveka već

jednostavno čoveka spremnog da se suprotstavi nasilnicima, bez obzira na motive koji ga rukovode. Nije bilo važno da li on tom poslu prilazi iz moralnih ili nekih drugih uzvišenih pobuda, ili jednostavno za novac.

Nastavivši da hoda, Toni Atvel je razmišljao kako da stvar predstavi gradskom veću i kako da većnike pridobije za svoju ideju. Pre svega, još revolveraša u gradu, mogli bi komplikovati stvari. Mogli su se izmaći kontroli kao i ovi koji su već u gradu. A kao drugo, postavlja se pitanje cene. Dobar revolveraš ne bi koštao manje od nekoliko hiljada dolara, a skupiti toliko novca neće biti ni najmanje lako. No, nešto se moralo preduzeti.

Prolazeći pored saluna, Atvel je čuo galamu i lomljenje nameštaja. Odlučio je da što pre pređe na realizaciju svoje ideje.

II

Dok Holidej je spustio karte na sto i pažljivo se zagledao u čoveka pogleda tvrdog kao kremen i tamnopuslog lica prošaranog ožiljcima od boginja, koji je sedeo za stolom preko puta njega. Ostala četvorica igrača bili su se povukli iz igre, i sada su sedeli na svojim mestima nemno posmatrajući razvoj događaja, zahvaćeni napetom atmosferom saluna.

Dok Holidej je prihvatio napad Riga Morelija. Ostali su to činili u toku noći sa poraznim rezultatima. Novac iz njihovih džepova bio se preselio na gomilu ispred malog Meksikanca.

— Kao što rekoh, Moreli, ja ćekam.

— Čuo sam vas senjor, Holideje — odgovorio je Moreli razvlačeći usne u širok osmeh. — I duboko sam razočaran.

Morelijev osmeh je postao još širi. Odmahnuo je glavom i njegova crna kosa zaglađena orahovim uljem zasijala je na svetlosti svetiljke obešene iznad stola.

— Senjor Holideje, razočaran sam što nemate više novca da nastavite igru. Zaista sam uživao u vašem društvu. Čuo sam da umete da dobijate, ali sam se lično uverio da umete da podnesete i gubitak kao pravi fini džentlmen. Ponosan sam što sam seo za sto sa vama i što sam pobeđio tako dobrog igrača kao što ste vi.

Toga dana Holideja sreća nije služila. Pokušavao je sve što je znao, ali, nije išlo. U nekoliko mahova uspeo je da pobedi Morelija, krležjavog i pohlepnog, ali ne nesimpatičnog sitnog provincijalnog kockara, ali je posle toga opet padao u gubitak. Karta je htela Morelija. U poslednjem deljenju, čovečuljak sa živahnim očima odneo mu je sav kapital sem nešto sitnine i rezerve od nekoliko stotina dolara, u koje nikada nije igrao. A što je najvažnije, i što je Doku naročito odgovaralo, Meksikanac je igrao pošteno.

Holidej je odmakao stolicu, ustao i klimnuo glavom Moreliju, i bez reči se udaljio prema šanku. Iskopavši iz džepa nešto sitnine poručio je pivo. Posle duge neprospavane noći

provedene u oblacima duvanskog dima, to mu je bilo potrebno.

Konobar je poslužio Holideja pre nego što mu se Moreli pridružio pored šanka, i kada je Holidej hteo da plati poručeno piće Moreli je brzim pokretom ruke vratio novac nazad prema Holideju i pružio svoj novac.

— Ne, senjor, Holideje, nije dobro tako — rekao je.

Holidej ga je pogledao ispod oka i neprimetno se ispravio kao da mu se celo telo naliva ponosom, a iz očiju mu je kresnula varnica ljutine. Sa svojih šest stopa visine i skladno uobličеним prsima i ramenima, odavao je utisak snage i gipkosti. Imao je mišićave dugačke ruke, čvrste šake i snažne, a ipak ne čvornovate zglobove na rukama. Uprkos čvrtini šake, međutim, prsti su mu bili dugački, iznenađujuće tanki i prefinjeni, i iz njihovih pokreta izbijala je urođena elegancija. Mirnim ali odlučnim pokretom ruke, on je ponovo odgurnuo novac prema šankeru i sa visine od svojih šest stopa pogledao mrkokožog malog kockara.

— Ja uvek sam plaćam svoje piće, Moreli. Samo prijateljima dozvoljavam da me časte — rekao je ozbiljno.

— Znam da vi niste čovek koji prihvata milostinju, senjor Holideje, ali, nisam ni ja čovek koji milostinju tek tako nudi. Novac je za mene suviše važan da bih ga bez razloga bacao u vetar. Ali, vi ste sada ostali bez novca, je li tako?

Holidej ga je pogledao površno. — Da, ostao sam bez novca ali, to nema značaja za vas. Snaći ću se..

— Dozvolite mi onda, senjor Holideje — rekao je Moreli zavladeći ruku u džep — da vam ponudim pozajmicu. Dve stotine... tri stotine dolara, koliko želite?

Holidej je šakom dodirnuo malog čoveka po ruci već zavučenoj u džep i odrečno zavrteo glavom. — Bez uvrede, Moreli, to ne dolazi u obzir. Ipak, hvala na ponudi. — Zatim je završio svoje piće i pazeći da ne gurne ramenom čoveka pored sebe udaljio se ka leptirastim vratima saluna. Već je bio skoro stigao do njih, zadovoljan što će izaći iz prostori- je prezasićene duvanskim dimom i isparenjima tela i alkohola, kad je začuo da je neko besno izgovorio.

— Moreli, niko ne može sve vreme da ima sreće na kartama kao što si ti imao.

Holidej je zastao, ali se nije osvrnuo. Moreli je odgovorio.

— Ali, senjor Kreg, nisam sve vreme imao sreće. Nekoliko puta sam i izgubio.

— Ne, ovde nisi izgubio ništa, Meksikanče. Možda si u nekoliko mahova udesio da nešto izgubiš ali to je čista podvala. Na kraju si nas sve počistio. Pretpostavljam da imaš neki tvoj me sasvim pošten način deljenja karata.

Holidej se okrenuo. Poslednje dve noći sedeo je za kockarskim stolom sa Kregom i bio je sit njegovih postupaka. Kreg je bio loš igrač, ulazio je u glupe hazardne situacije i suviše često je pokušavao da blefira. S druge strane, Morelija je služila sreća, pročitao je svog protivnika i igrao je mudro sa povremenim ble-

firanjem. Protiv igrača kao što je Kreg morao je dobiti.

— Nemam nikakav svoj način debljenja karata, senjor Kreg — počeo je da protestvuje Moreli. — Uzimao sam karte odozgo baš kao i vi svi ostali.

Kregova ruka se munjevito pružila i dograbila malog čoveka za grlo. Ali, pre nego što se ruka čvrsto stisnula umešao se Dok Holidej.

— Ostavite ga na miru, Kreg — rekao je.

Kreg je bacio kratak pogled prema Holideju, ali je i dalje držao Morelija koji se nije opirao. — Tvrdim da nas je varao, Holideje... Vas, mene, sve ostale. I nemam nameru da ovom malom namazaniku dopustim da se izvuče, ne bogami!

— Ruke sebi od njega, Kreg — rekao je Holidej. Na njegovom licu nije se zapažalo ništa što bi nagoveštavalo da se u njemu sprema oluja.

— Vraga ruke sebi! Ako vi volite i želite da vas neko vara, Holideje, onda je to vaša stvar, ali, ja nisam taj. Ja ću ovog uljaštenog mrkokožana prebiti i uzeti nazad svoj novac.

— Poslednji put vam kažem, Kreg, ostavite ga na miru. — Holidejev glas je bio nabijen pretnjom.

Kreg se namrštitio, ali je i dalje držao Morelija rukom za gušu. Zatim je kratko pogledao trojicu ostalih učesnika u igri i lice mu se zgrčilo, skoro izobličilo.

— Tako dakle, mister Holideje? — rekao je žustro, naglašavajući reč mister. — Radite zajedno, vi i ovaj masnokoži Meksikanac. Lep i

probitačan mali posao. Kao svi ostali, i vi izgubite vaš novac, a on dobije sve. Samo ne znam gde ste se dogovorili da podelite plen...? U njegovom smrdljivom selu.

Dok Holidej je zakoračio nekoliko koraka od vrata prema drzniku. U salunu je vladala potpuna tišina, tako da je udar cipela po drvenom podu odjekivao kao bubnjanje. Kreg je liznuo jezikom suve usne, proverio pogledom da li su svi na svom mestu, a onda videvši da su se razdvojili i zauzeli rastojanje kao za obračun, odgurnuo Morelija u stranu i mašio se revolvera.

— Sam si tražio ono što ćeš dobiti, Holideje.

Kreg je potegao revolver iz futrole, a u istom trenutku ostala trojica su se mašila revolvera. Holidej je međutim naglo spustio desnu ruku naniže, i pre nego što bi čovek trepnuo okom, podigao je zajedno sa velikim teškim „koltom“. Pre nego što je Kreg mogao da nanišani, tane iz Holidejevog revolvera mu je razmrskalo desno rame. Revolver koji je držao ispao je na pod i otkotrljao se preko odaje, a udar kunšuma odbacio je Krega unazad na goste saluna koji su očajnički nastojali da se uklone u stranu ispred naperenih revolverskih cevi.

Još odjek pucnja nije zamro, a Holidej je okrenuo revolver i uhvatio na nišan ostalu trojicu, ali, oni su složno kao jedan čovek ostavili revolvere da miruju u futrolama i digli ruke u vis.

Kreg je u međuvremenu pao po-

leduške na zemlju i valjao se od nesavladivog bola.

Holidej se okrenuo malo Meksikancu. — Odlazite odavde, Moreli. Uzmite vašeg konja i odjašite što pre.

Moreli ga je pogledao. — Ali, mister Holideje, nisam učinio ništa rdavo i...

— Bežite odavde kad vam kažem! Možda se sledeći put kad ovi tvoje rovi pođu na vas neću naći u blizini.

Moreli nije pokazao želju da protivureći dalje. Skupivši šakom svoj novac sa šanka, načinio je nekoliko koraka pored tezge kroz gomilu ljudi koji su stajali nepomično bez reči. Prošavši pored Holideja, grunuo je na leptirasta vrata i izašavši na ulicu potrčao drvenim trotoarom.

— Ljudi — rekao je Holidej ozbiljno ali bez mržnje i srdžbe, neka se na ovome završi. Ne želim da nekoga ubijem.

Idući natraške prema leptirastim vratima, Holidej je ramenima otvorio prolaz između dva krila, izašao napolje još uvek sa revolverom u ruci, i prešao preko ulice do svog konja. Vinuvši se u sedlo, ostao je da sedi na konju bez pokreta, u očekivanju da li će se nešto desiti, nadajući se da je incident okončan.

Proveo je u gradu već dve nedelje i bio ga je sit. Nije znao tačno gde će se uputiti, ali je znao da mora otputovati. Putovanje vozom bilo bi udobnije, ali do dolaska vo-

za trebalo je čekati puna dva dana, a toliko strpljenja nije imao. Svejedno, i putovanje na konju može biti zabavno. Uostalom, nameravao je da se uputi, prema severu, a pruga je do tamo pravila veliki zaobilazak.

Pošto se niko nije pojavio na vratima saluna, Holidej je laganim hodom poterao svog konja niz ulicu. Duvao je dosta hladan večernji povetarac. Na ulici je bilo sasvim malo sveta, i oni koji su stajali na trotoarima posmatrali su ga s interesovanjem, kao što su, uostalom, uvek činili pri pojavi neke nove nepoznate ličnosti.

Prošao je pored zgrade banke i pansiona na kome je pisalo „sobe za izdavanje“, a zatim se preko prašnjavog trga uputio u pravcu železničke stanice. Nameravao je da neko vreme jaše pored pruge, i da se posle dvadesetak ili nešto više milja odvoji prema severu. Sem toga, moglo se slučajno desiti, da naiđe neki teretni voz van uobičajenog reda vožnje, i da ga mašinovođa ukrca zajedno sa konjem. U tim mislima prošao je pored železničke stanice i popustio vođice, dajući svom ždrepcu da po želji krene brže. A onda, baš kada se pred njim otvorila prerija i ždrebac počeo da hvata trk, sa desne strane grunula je puška. Holidej se okrenuo u sedlu i za tren oka revolver mu se našao u ruci. I drugi hitac prolomio je večernju tišinu i sa njegovih usana sretela je kletva. Ne čekajući ni sekunde, dodirnuo je pe-

tama mrkova u slabine a konj se okrenuo nadesno, i jurnuo u pun galop ne pravcem koji se udaljavao od mesta odakle je hitac ispaljen, već pravo prema njemu.

Iza peronske platforme podigao se jedan čovek i njegova puška je ponovo planula. U tom trku, Holidej je ispalio hitac iz svog „kolta“ i tane je pogodio napadača u vrat. Krv iz arterije je mlazom šiknula, i napadač se okrenuvši se oko sebe skljojao mrtav na zemlju. Tada je iza druge platforme iskočio još jedan čovek ispalio nasumice hitac na Holideja i brzo koliko ga noge nose zamakao u mrak duž pruge.

Holidej je neodlučno zastao razmišljajući da li da pođe u poteru za napadačem ili ne. Jednoga je bio ustrelio i šta mu je značilo ako bi drugi napadač i pobeo? Zategao je vodice i usporio svog konja, ali tek što je to učinio tane je svirnulo pored njegovog levog uha i odnelo mu šesir sa glave. Žučkasti plamičak je za kratko vreme probio mrak, i obasjao tamnu siluetu ispruženu iza železničkih šina.

— Prokleta budalo! — doviknuo je Dok Holidej u mrak i ispalio dva hica u ležećeg čoveka. Zatim je zaustavio konja i stao da čeka. Svuda oko njega vladali su mrak i tišina. Prošao je skoro ceo minut pre nego što se treća osoba pojavila na platformi perona, treća osoba mala rastom koja nije ni pokušavala da se sakrije. Holidej je uperio revolver prema njoj.

Onda je jedan glas doviknuo. —

Nemojte senjor Holideje, to sam ja Moreli. Ne pucajte!

Dok Holidej je okrenuo konja i uputio se nazad ka Moreliju, pažljivo osmatrajući prostor oko njega. Morao je biti oprezan jer se na Divijem zapadu svaka greška skupno plaćala, a u slučaju sa Morelijem greška je lako bila moguća. Četiri čoveka su osporavala Morelijevo poštenje u igri. Jedan od njih, Kreg, ostavio je svoju ogorčenost na podu saluna, nesposoban da revolverom dokazuje ispravnost svog mišljenja. Drugi je ležao mrtav iza platforme perona, a treći je ležao mrtav iza železničkih šina. Preostao je još četvrti koji je odnekuda mogao uputiti smrtonosni hitac.

— Sve je u redu, mister Holideje — rekao je Moreli. — Kad ste izašli iz saluna, ja sam razmislio o onome što ste rekli, mislim na ono da pojašem konja i odmahlim. Nevolja je bila u tome što nisam imao konja, pa sam morao da ga kupim novcem koji sam pošteno dobio. — Moreli je prekinuo priču, jer je čuo bat koraka čoveka u bekstvu.

Zatim je mali Meksikanac užurbano nastavio. — Oni su bili tu, njih četvorica, ali je senjor Kreg bio ranjen. Tražio je od ostale trojice da vas čekaju u zasedi i da vas ubiju. Obećao je da će im dati novac koji se kleo da ima sakriven na nekom mestu. Jedan od njih, onaj crvenokosi po imenu Vitiger, nije želeo da ima bilo kakve veze sa napadom na vas. Rekao je da

je Kreg budala. Uzeo je svog konja i odjahao, ali druga dvojica su pojahali i ja sam pošao za njima da bih video šta tačno smeraju. U tome ste vi naišli iz ulice i pošto se sve zbilo tako neočekivano ja sam bio suviše zbunjen i uplašen da vas upozorim na opasnost.

Moreli je zbunjeno kao đacić trljao ruke o pantalone. — Vidite, mister Holideje ja nemam revolver i da su znali da sam ovde, ovi ljudi bi me ubili. A onda su mu pri svetlosti svetiljke oči živahno zasijale, i širok osmeh mu je razvukao pune mrke usne i rošavo lice. — Ali, nije trebalo da brinem, senjor Holideje, jer ste ih vi sredili obojicu. I nije nikakva šteta. Kako se kaže, neka im je srećan put u večna lovišta.

U tom trenutku iza Morelija se pojavila silueta nekog čoveka sa revolverom u ruci. Svetlost je bleesnula na metalnoj zvezdi prikopčanoj za košulju. Šerif Oven Rauvel zakoračio je u krug svetlosti, zadihan od trčanja.

— To ste vi Holideje, je li tako?

— Tako je — odgovorio je Holidej kratko.

— Senjor šerife — umešao se Moreli — ako biste mi dozvolili da vam objasnim.

— Zaveži Moreli! — Ne znam zašto se uzdržavam da te ne okrivim za sve ovo. Da nije bilo tebe, sve ovo ne bi se desilo. — Rauvel je pogledao Holideja — Čuo sam za gužvu u salunu.

— I?

Rauvel je slegnuo ramenima. — Mislim da je Kreg dobio ono što je tražio. Čudim se da niste ustrelili i ostale koji su ga ohrabrivali.

— Učinio sam to ovde — priznao je Holidej — u samoodbrani. To možete i sami da se uverite po položaju leševa.

Rouvel nije pokazao ni najmanje iznenađenje. — To je, dakle, značila pucnjava koju sam čuo.

Holidej je klimnuo glavom.

— Tako sam i mislio — rekao je Rouvel. — Jeste li sredili svu četvoricu?

— Dvojicu. Kreg se nije ni pojavio, a Vitiger je otisao svojim putem.

Rouvel je duboko uzdahnuo. — Dobro, hajdemo dole da pogledamo leševe. U svakom slučaju, nemam nameru da skupljam leševe po preriji.

— Slažem se sa vama šerife, ali, ni ja nisam ukopnik. To je posao za drugoga — rekao je Dok. — Mogu samo da vam pokažem gde su leševi.

Dok Holidej je kliznuo iz sedla i sa šerifom pošao u mrak, a Moreli je pošao za njima. Nije se protivio kad mu je šerif glavom dao znak da mu pomogne da tela dvojice poginulih prenese na peron.

Do toga momenta ispred zgrade stanice već se bila okupila grupa radoznalih građana, ali su oni stajali uzdržano po strani očiju uprtih u visokog, vitkog čoveka koji, kako im se činilo, nije davao ni pet para za ono što se događa. Moreli je stajao pored Doka, pseći molećivo uprtih

očiju u njega, pričajući mu sve i svašta, ali najviše koncentrisan na pitanje u kom pravcu namerava da pođe, podsećajući ga uz to da ima dovoljno novca i da ne bi imao ništa protiv ako bi neko vreme putovali zajedno.

Ali, Holidej mu nije odgovorio.

Rouvel je nestrpljivim pokretom ruke učutkao Morelija i obratio se Holideju. — Niko vas ne optužuje za ubistvo... bar do sada. A šta je sa Kregom?

— Kreg je angažovao druge da za njega završe prijav posao Rouvele.

Rouvel je klimnuo glavom, dajući time znak da se slaže. — Poslaću ga iz grada čim mu lekar previje rame. Takvi u gradu nisu potrebni. A šta je sa vama?

— Ja odlazim.

— Odlično — rekao je Rouvel. Okrenuo se okupljenim građanima i odmerenim, ali autoritativnim glasom pozvao ih da se raziđu. Kada su prisutni počeli da se udaljavaju prema gradu, Rouvel je još jednom pogledao Holideja. — Dobro bi bilo da se što više udaljite od ovog grada, Holideje. Ne volim da se među građanima muvaju revolveraši.

Dok Holidej nije ništa rekao dok je uzjahivao. A onda, gledajući malo sa visine rekao je. — Znaite šta šerife, ako baš hoćete da znate, ni malo me nije briga za vas i vaše građane. Ne želim više da останem ovde i to je sve.

Šerif se napravio da nije čuo primedbu. — A kuda nameravate?

— To vas se ništa ne tiče, šerife.

Rouvel se namrštio, a Moreli se

trkom udaljio prema gradskoj štali. — Baš nećete da se rastanemo kao prijatelji.

Holidej je ravnodušno slegnuo ramenima. — Nikada nismo ni bili. U svakom slučaju, nije prijateljski gest ako želite da znate kuda idem da biste obavestili tamošnjeg šerifa. U svakom slučaju, atmosfera ovog grada mi se više ne dopada i zato odlazim. A vi, šerife, bolje bi bilo da ne pitate kuda idem i da ne gurate nos u tuđe stvari.

Rekavši to, Dok Holidej je okrenuo konja i poterao ga u kas. Dok je Moreli na konju koga je u međuvremenu kupio, dojahao do železničke stanice, od Holideja nije bilo ni traga. Bio je zaronio u prostranu preriju prekrivenu tamnim krilom noći. Razočaran, sedeći neudobno na sedlu, Moreli se nekoliko puta osvrnuo oko sebe i pogled mu se zadržao na građanima koji su pod nadzorom šerifa Rouvela, nosili tela ubijenih prema gradu.

Zatim je i Meksikanac poterao konja u noć, sam kao što je uvek bio.

Sa prvom svetlosti dana, Dok Holidej se probudio i sa rukama zabacnim pnu glavu, počeo da razmišlja. Sinoć pre nego što mu je san sklopio oči, dokučio je zašto nije rekao šerifu kuda ide. Razlog je bio prost. Ni sam to nije znao. Tek kasnije mu je palo na pamet da na severu leži Lođž Krik, malo mestašće u kome je pre četiri godine proveo nekoliko prijatnih sedmica. Dobro se sećao Toni Atvela. On i At-

vel nikada nisu bili bliski prijatelji mada su se poznavali još iz vremena kada je Dok počeo da studira medicinu. Toni Atvel je završio prava i u Lodž Kriku našao je pogodno polje rada za sebe, a u vreme kada su se u Lodž Kriku sreli, Dokovo interesovanje je bilo sve drugo samo ne nauka. Pa ipak, Atvel se prema njemu držao prijateljski, čak s izvesnim poštovanjem.

Iznenada se iza njega začulo lomljenje granja. Holidej se bacio u stranu i padajući na zemlju izvukao revolver. Otkotrljao se nekoliko puta i dočekao se na kolena, sa zapetim revolverom uperenim u pravcu odakle se čuo šum. Kroz razmaknuto granje ukazao se Riga Moreli nezgrapno posaden na neku staru kobilu sedlastih leđa koja je teško hriptala. I konj i čovek izgledali su kao da se nisu odmarali cele noći.

— Šta, do đavola, vi radite ovde, Moreli? — zapitao je Dok Holidej ustajući na noge, ali još uvek držeći „kolt“ u ruci. — Zna li da sam mogao da vas ubijem?

— Ne, nisam se bojao toga, mister Holideje. Vi imate oko pume, i ne mešate prijatelje za neprijatelje.

Holidej se osmehnuo. — Možda imam oko pume, ali to vam ne bi pomoglo da niste lomili granje kao slon. Šta tražite ovde?

— Vas. Išao sam vašim tragom, senjor Holideje — rekao je Moreli, osvrćući se nervozno oko sebe, kao da očekuje da će se nešto desiti.

— Hoćete da kažete da ste me pratili, Moreli? — zapitao je Holidej.

Moreli je slegnuo ramenima. — Vi putujete prema severu, senjor Holideje a isto tako i ja. Kao što znate, nisam mogao ostati tamo gde sam bio. I vi ste mi to rekli.

Holidej je klimnuo glavom. — Znam. Ali, ja uvek putujem sam, mister — rekao je hladno, skoro odbojno.

Na Morelijevom licu ukazao se izraz razočaranja. — Ali, mi smo jedan drugome potrebni, senjor Holideje. Meni ste vi potrebni zato što nisam veliki i snažan čovek, i zato što nemam revolver, a vama sam ja potreban zato što nemate novca koji ja imam.

— Tako mislite? — rekao je Holidej resko.

— Da. Došao sam da podelimo ono što imam. Zajedno...

— Nema pogađanja, Moreli. Rekao sam, ja uvek jašem sam. Tako će biti i ovaj put. — Okrenuo se i pošao ka mestu gde je njegovo sedlo ležalo naslonjeno na jedno deblo. Podigao ga je sa zemlje i nogom nabacio nekoliko pregršti prašnjave zemlje na vatru koju je potpalio pola časa ranije. Nameravao je da spremi kafu i da, još neko vreme ostane gde je, dok ne donese konačnu odluku da li da još jednom navrati u Lodž Krik. To sada više nije dolazilo u obzir, jer mu je Morelijevo prisustvo smetalo. Ma koliko da je sažaljevaio jadnog i bespomoćnog Meksikanca Holidej nije želeo njegovo društvo, iz jednostavnog razloga što je hteo da bude sam sa svojim mislima.

Videvši da Moreli izlazi na malu

čistinu, Holidej je zabacio sedlo na leđa svog konja, pritegao kolan i vinuo se u sedlo. Nekoliko trenutaka se nameštao u sedlu, dok nije našao najpogodniji položaj, i tek tada je pogledao Morelija. Meksikanac je stajao pored svog konja, oborene glave, lica posivelog od brige.

Holidej se sažalio i rekao. — Za vas bi najbolje bilo, Moreli, da se vratite na istok, tamo gde su gradovi veći i gde ima reda i zakona. Ova zemlja je suviše surova za vas.

— U pravu ste senjor Holideje. Zemlja je surova, i ni ljudi nisu prijateljski raspoloženi. Bio sam budala što sam došao čak ovamo, ali, nisam znao šta drugo da radim. Nemam porodicu i nadao sam se da mi ovde u divljini boja moje kože neće toliko smetati. Izgleda da sam se opet prevario, ne preostaje mi drugo nego da se vratim odakle sam došao.

Dok Holidej je osetio izvesnu simpatiju prema malom Meksikancu, čak i sklonost da mu pomogne, ali u tom momentu imao je svojih briga i svoj cilj koji se nije poklapao sa Meksikančevim. Nije mogao nikoga uzeti sebi na grbaču i stalno se brinuti o nekome. Kad-tad Moreli bi se našao u istom položaju kao sada.

— Pazite se, Moreli — rekao je tiho — i klonite se igranja karata sa ljudima kao što je Kreg.

Završivši razgovor tim rečima, Holidej je poterao svog konja preko proplanka i dalje niz dugačku prašjavu padinu. U lice mu je duvao topao vetar i nosio u oči sitna zrnca prašine, ali, to mu nije ništa smeta-

lo. Prijalo mu je što je posle nekoliko nedelja gradskog života opet usamljen u širokogrudnom prostranstvu prirode, što je ponovo u pokretu. Bilo mu je dosta zadimljenih saluna i neudobnih, često prijavih hotelskih soba.

Pomislio je na Lodž Krik. I taj gradić nije bio ništa bolji ali zakriven romantičnom koprenom prošlosti činio mu se lepši nego drugi. Negde u podsvesti, uvek je priželjkivao da ponovo poseti Lodž Krik. Ne zato da bi dokazao neki svoj uspeh, jer ga nije ni postigao, već da bi ponovo video nju. Rastanak od pre nekoliko godina bio je konačan, ali je od tada u izmaglici alkoholičnih isparenja i duvanskog dima Dok često nazirao konture njenog lica i čuo neizgovorene dočarane reči. Pomislio je da su rastanci osoba koje se vole, uvek isti, i da iza njih uvek stoji jedna identična želja... da se ponovo vide. Ali, sada kada je već bio odlučio da oživi prošlost, bora nespokojstva urezala mu se oko usana. Kako izgleda? Da li je još uvek lepa i mila kao nekada? Da li se udala? I što je najvažnije, da li ga se još seća onako kao on nje. Iako je taj deo života za njih oboje bio zaključen, ipak, nije bio i izbrisan. Deo toga živio je i sada kao prijatna uspomena. Ali, da li će ta uspomena biti dovoljna da čoveka koji je u međuvremenu stekao samo slavu revolveraša dočeka sa radosnim osmehom. To nije znao sebi da odgovori.

Skrenuvši sa padine, pustio je konja da sam odabere svoj put kroz

preriju. Dva dana umereno brzog jahanja biće mu dovoljno da stigne u Lodž Krik. Pogledao je oko sebe, obuhvatio pogledom plavo nebo i prostranu preriju, i osetio neki nenarušivi spokoj. Bio je sam između neba i zemlje, i tu daleko od sveta, niko ga nije ugrožavao.

Malo zatim misli su mu se vratile u Lodž Krik, i ljudima koji tamo žive. Atvelu, Franku Kimberliju, najuspešnijem odgajivaču stoke u toj oblasti. Da li je Atvel uspeo u životu kao što se nadao? Tamo kuda se kretao dopiralo je malo vesti iz Lodž Krika ali, koliko je mogao da čuje on je napredovao. Za ambicioznog Kimberlija nije se brinuo. Taj će već znati da sebi stvori put do velikog stočarskog carstva. A onda je opet došao do Džuli. Šta li je s njom? Živo se sećao njihovog poslednjeg razgovora. Ma šta da je bilo među njima, i ma šta da se moglo desiti u budućnosti, sve je to bilo uništeno njenim zahtevom da se skrasi na jednom mestu i stvori dom za njih dvoje. Taj zahtev ma koliko razumljiv i opravdan, bio je za njega neprihvatljiv. Prosto rečeno, nije bio spreman da se skrasi na jednom mestu, čak ni sa ženom koja je bila u stanju da u njemu probudi duboko osećanje ljubavi. Džuli, ma koliko je bila divna, mlada i odlučna, tražila je suviše od njega. Ne uopšte uzav, ali, mnogo s obzirom na osobu od koje je tražila.

Pitao se kako će sve to izgledati sada posle toliko vremena?

Toplota se počela dizati oko njega kao zavesa treperave magle i

obilno znojenje ovlašilo mu je odelo i orosilo lice. Njegov konj odmoran i uhranjen za vreme boravka u gradu, nije pokazivao nikakve znake zamora, i u smiraj sunca, Holidej je znao da je dosta premašio dnevni plan, i da će još pre sledeće noći stići u Lodž Krik. Ulogorio se za noć i pripremio sebi večeru. Prijatan miris pržene slanine ispunio je noćni vazduh, i posle natenane sladene večere legao je na počinak. Na prvi pogled nerešivi problemi reše se sami od sebe, ako im čovek da dovoljno vremena da sazru i on je bezbrižno utonuo u san. Ima sutra ceo dan da odluči šta da čini, ceo dan da donese odluku o svojoj neposrednoj budućnosti.

III

Grad se nimalo nije bio promenio. Kao da ga uopšte nije napuštao toliko mu je izgledao blizak i poznat kada je ujahao u glavnu ulicu. Bilo je oko jedan čas pre zalaska sunca i dnevnu vrućinu zamenila je prijatna hladovina sumraka. Svež povetarac duvao mu je pravo u lice, suv i blag, onakav kakvog ga se sećao. Zategao je vodice i stao pred zgradom ispred koje je na lepo obojenoj tabli pisalo „Pansion, sobe za izdavanje” i osvrnuo se oko sebe. Četiri godine. Četiri pune godine lutanja i avanturističkog života je prošlo. Da li je to za njega bio gubitak ili dobitak, nije ni sam znao. Bio je svestan samo toga da su mu dani bili ispunjeni i da su prošli brzo kao vetar.

Sjahavši iz sedla, Holidej je primetio da ga iz jedne uzane spored-

ne uličice u kojoj se malo dalje nalazila kovačnica Džoa Etona, radoznalo posmatraju tri dečaka. Etonov kovački čekić čuo se kako bučno zveni čak i u te kasne sate na izmaku dana, a svetlost raspaljene vatre zrakasto se širila kroz pukotine rasušenih dasaka mutno osvetljavajući ulicu već utonulu u večernju senku.

Holidej je pogledao dečake i njihova lica su mu se učinila poznata, ali nije mogao da se seti njihovih imena. Procenio je da imaju negde oko dvanaest godina. Jedan od njih, bio je rastom skoro kao odrastao čovek i imao je gustu rđu kosu i lice prošarano bubuljicama i pegama.

— Vi ste Dok Holidej — rekao je crvenokosi.

Holidej je klimnuo glavom. Dečak je pogledao ostale i osmehnuo se ponosan na svoje poznavanje stvari, očigledno voljan da iz toga izvuče maksimalni efekat. — Rekao sam da ste to vi, mister Holideje. Prepoznao bih vas ma gde da sam vas video. Vratili ste se u naš grad?

Holidej je neodređeno slegnuo ramenima. — Ko si ti?

— Tom Eton, mister Holideje. Do vraga, vi me sigurno poznajete. Brio sam se o vašem konju, iako sam imao samo devet godina. Vi ste imali običaj da kažete da vaš konj nikada nije bio bolje hranjen i negovan.

Holidej mu se osmehnuo. — Naravno, sećam te se, Tome. Kako je tvoj tata?

— Dobro je, mister Holideje.

Holidej je pogledao ostalu dvojicu.

Pošto su zadovoljili prvu radoznalost osmotrivši ga temeljito od glave do pete, sada ih je izgleda, interesovao samo njegov opasač sa futrolom i „kolt“ zvani „sređivač“ sa drškom od slonove kosti. Tom ih je predstavio Holideju kao Peki Džonsona i Bena Alderšota, sinove dva poslovna čoveka kojih se Dok jedva kao kroz maglu sećao. Čak i u gradu veličine Lodž Krika svi ljudi nisu hteli da se zamaraju time da upoznaju svoje susede. Među građanima je postojala neka nevidljiva podela, kao i u većini gradova kroz koje je prošao Dok. Podela bez vidljivih granica, ali, čvrsta i nepremostiva. Oni koji su radili i u znoju lica svog zarađivali za opstanak, držali su se zajedno, i oni koji su na znoju radnika stvarali profit, uglavnom su se odvajali u posebnu grupu. Tako je bilo za vreme njegovog ranijeg boravka, i verovao je da se ni sada stvari nisu izmenile. Osnovno u odnosima, a to su ljudi, ostali su isti.

— Mister Holideje, smem li da vas zapitam nešto? — zapitao je Tom Eton iznenada, prišavši nekoliko koraka pogleda kao prikovanog za revolver, čija je bela drška virila iz futrole od meke kože.

— Samo pitaj, Tome.

— Tiče se onih... braće Abot u Luksu... čuli smo da ste ih obojicu sredili sasvim sami bez ičije pomoći.

Holidej se namrštio i omotao vođice preko privezišta. Odmakao se od konja i pogledao negde pored Toma i njegovih drugova.

— To nije vredno da ti o tome

razmišljaš, Tome — rekao je pošto je duboko udahnuo vazduh.

— Nije vredno? Do đavola, mister Holideje, ako je tačno ono što smo čuli...

— Nemojte više govoriti o tome — rekao je Holidej.

— Ja... oprostite... nisam mislio da vam dosadujem pitanjima, mister Holideje — počeo je da se izvinjava Tom Eton. — Ali, do sto vragova, o vama je do nas doprlo toliko priča da smo mi koji vas poznajemo ponosni što ste živeli u našem gradu, što ste takoreći jedan od naših.

Dok Holidej je ozbiljno, skoro strogo, dugo posmatrao dečaka pre nego što mu je oštrim glasom rekao. — Tome, umesto da ovde razmišljaš i razgovaraš o bezvrednim stvarima, bolje bi bilo da odeš kući. Za decu je suviše kasno da u ovo vreme lunjaju ulicama.

— Decu? — Tom se nasmejao priglupo. — Šta mislite mister Holideje, pa, ja sam napunio trinaest godina. Peki je napunio četrnaest, a Ben trinaest kao i ja. Sva trojica imamo konje i revolvere, i umemo da jašemo i pucamo skoro isto tako dobro kao većina odraslih ljudi, naravno, ne tako dobro kao vi. Videvši vas da dolazite, pošli smo ovamo da vas vidimo iz blizine.

— Lepo od vas, bolji odbor za doček ne bih mogao da poželim. Ali, ovo sa revolverima... — Dok je odmahnuo glavom... — Nositi oružje nije nimalo naivna stvar. To je odgovornost...

— Ne brinite za nas, znamo mi

kako se rukuje oružjem. Kad vežbamo, odemo daleko od grada, tako da nema opasnosti da nekoga povredimo. Onda je dodao kao da se nečega setio. — Možda ćete nam, ako budete našli vremena, pokazati nešto.

— Na primer šta? — zapitao je Dok razdraženo, razabravši da nedorasli momčić nije shvatio njegovu misao.

Tom je pokazao prstom revolver na Holidejevom bedru. — Pa na primer kako vi potežete i nišaniate revolverom. U Luksu ste sredili braću Abot, a pre toga u Riu čuvenog Džesi Kernija, a čuli smo da ste u Templ Ridžu takođe...

Na Holidejevom licu pokazala se ljutnja i Tom Eton je prestao sa daljim nabranjem. Dečaci su se odjednom zbili jedan bliže drugoga kao da su se uplašili od onoga što su videli na licu njihovog heroja.

— Ti incidenti su bili tragična greška, Tome — rekao je Holidej, uspevši sa velikim naporom da uspostavi kontrolu nad svojim osećanjima. — Svako ubistvo je tragična greška. Ubistvo nikada ne bi trebalo da se desi, i niko ne voli da ga neko podseća na njegove greške. Ne želim više da te čujem da razgovaraš o takvim stvarima, u svakom slučaju, ne želim da o tome razgovaraš sa mnom. Jesi li me čuo, dečko?

Tom Eton ga je gledao duboko razočaran. Grizao je usne i nije odgovorio ništa.

Holidej je skoro viknuo na njega. — Jesi li me čuo, Tome? Tom je

pognuo glavu i zagledao se u svoje šake koje je zbunjeno premeštao čas ispred, čas pored, čas iza sebe, i grebao je nogom po prašnjavom putu. Najzad je progovorio glasom jedva čujnijim od šapata. — Čuo sam vas mister Holideje, ali...

— Neka vrag nosi u pakao svako „ali“, Tome. U stvarima života i smrti ne postoji „ali“, već samo jedna istina, čovek je rođen da živi dotle dok mu to priroda dopušta, imaj to uvek na umu. A sada pođi kući.

Trojica dečaka su se žurno udaljili, ali su posle nekih desetak koraka zastali na trotoaru i okrenuli se. Holidej je izgovorio kletvu sebi u bradu. I ranije je sretao ovakvu vrstu ljudi, ali većina njih nisu bili kafanski dokoličari koji su voleli da se približe i ulaguju ljudima koje su smatrali značajnim. Holideju se takvo ponašanje nije nikada dopadalo, a još manje mu se dopadalo sada kada su u pitanju bili dečaci jedva odrasli iz pelena. Često je put na onaj svet počinjao igrom revolverima. Među revolverašima i njihovim žrtvama bilo je dosta mladih tek zašlih u mladalačke lude godine. U tim godinama su ljudi naivniji, jer su bujni od neiskustva i neostvarenih želja, to je dosta puta imao prilike da se uveri.

Okrenuvši se na petama, Dok se uputio niz sokačie prema kovačnici Džoa Etona i našao tog snažnog čoveka naslonjenog na dovratnik širokih vrata. Sa lulom u ustima pratio je Dokovo približavanje zažmirenim očima.

— Čovek uglavnom dobije ono što traži, Holideje — prevaleo je kovač preko lule, i odbio čitav oblak gustog plavičastog duvanskog dima.

Holidej se zaustavio ispred njega i rekao. — I šta bi to trebalo da znači, mister Etone?

— Baš to što sam rekao. Ono što tražiš to dobiješ. Vi ste ubili nekoliko ljudi, nekoliko što ja znam, a možda i više, mada me se to baš nimalo ne tiče, jer mene niste dirali. Stekli ste time neki ugled, tačnije, dali ste ljudima materijal da o vama steknu određeno mišljenje, i zato morate da se pomirite s tim da ljudi o vama misle ono što misle. Niste smeli da grdite mog dečaka... on ima pravo da misli šta hoće, kao i ostali ljudi.

— Neka se samo zadrži na razmišljanju — rekao je na to Holidej. — U svakom slučaju, radi vaše lične orijentacije Etone, ja nisam revolveraš koji iznajmljuje svoj revolver.

Eton je izvadio lulu iz usta i osmehnuo se sažaljivo. — Zar niste?

Holidej ga je pogledao s izrazom došade na licu. Nije hteo da se zamara izlišnim ubeđivanjem da njegov sagovornik nije u pravu. Uostalom, ono što je rekao bilo je delimično tačno. Ljudi se nisu upuštali u molitve, u okolnosti koje su dovele do određenog stanja stvari, gledali su samo rezultate, gole činjenice. A činjenice su bile i braća Abot, i Džesi Kerli i Templ Ridž i O. K. Koral. Zato nije imalo smisla uzalud se zamarati pričama koje

neće naići na otvorene uši. Sem toga, u ovom momentu više od jalove diskusije želeo je kupanje, čašu ili dve umereno hladnog piva i dobru večeru. Ali, pošto se već sreo sa nekim poznatim, hteo je da to iskoristi i da se raspita za druge koje je poznavao.

— Gde se obično može naći Toni Atvel? — zapitao je.

Džo Eton je lulom pokazao preko levog ramena negde ka drugom kraju grada. — On je iznajmio sebi poslovnu prostoriju u ulici gde se nalazi sud, a iza toga ima stan. U ovo doba on je većinom kod kuće. Ako se slučajno desi da nije, onda ćete ga verovatno naći u školi.

— U školi? Zar je rešio da još jednom počne iz početka? — Zapitao je Holidej sećajući se da je uvek cenio Atvela kao obrazovanog čoveka.

Eton se ponovo osmehnuo. — Čovek kao on možda bi trebalo da počne od početka i da se trudi da nauči što više, naročito o ženama. On i učiteljica su inače veliki prijatelji.

— Hvala vam Džo. Kad se smestim, nadam se da ćemo se ponovo videti. Onda ću vas častiti pićem.

— Važi, mister Holideje.

Holidej je već hteo da pođe, kad je odjek galame na drugom kraju grada nagovestio da se nešto događa i on je za trenutak zastao. Glasan bolan jank poremetio je večernju tišinu. Zatim se začuo udar tela o zid. Holidej je pogledao Etona, ali kovač je samo stavio lulu u usta, zažmirio očima toliko

da je izgledalo kao da spava i bezizraznog lica nastavio da puši. Okrenuvši se ponovo prema salunu. Holidej ugleda kako se jedan čovek kao izbačen iz topa skotrljao na ulicu, a odmah za njim došao je i drugi. Istog trenutka, grmnuo je revolver, i obojica su kopajući i nogama i rukama upaničeno ustali i nagli u bezglavi trk. Još jedan hitac sledio je odmah za prvim, i begunci su išezli sa vidika u jednoj sporednoj ulici.

Kada je Holidej ponovo pogledao Džona Etona, kovač je već bio u kovačnici, zauzet čišćenjem ložišta kovačkih mehova. Činjenica da se Džo Eton ni najmanje nije interesovao za gužvu u salunu uverila je Doka Holideja da se taj događaj ne tiče ni njega. Eton je više od njega pripadao ovom gradu, možda čak više nego što će on ikada bilo gde pripadati. Nastavio je stoga svojim putem, hodajući laganim koracima dokoličara, ali, tek što je prešao desetak koraka, začuo je iza sebe topot konjskih kopita. Okrenuvši se, ugledao je kako iz uličice u kojoj su maločas nestali u punom trku, jašu dvojica begunaca. Pri slaboj svetlosti uličnih svetiljki, u njihovim rukama svetlucali su visoko dignuti revolveri. Holidej ih je posmatrao dok su gonili konje prema salunu iz koga su maločas bezglavo pobjegli. Ispred saluna je nastalo neko komešanje i iz leptirastih vrata se pojavio visok, mršav čovek u ornom odelu. Taj čovek je zastao na drvenom trotoaru ispred saluna, nogu malo ra-

širenih, kao čovek koji želi da se čvršće osloni. U ruci je imao revolver, ali nije pripucao, čak i kada je bilo sasvim jasno da su se dva konjanika usmerili na njega. Čekao je da priđu blizu, i tek tada je njegov revolver progovorio, i obojicu napadača sklonio iz sedla. Jedan jahač je pao na rame, prevrnuo se na leđa i ostao da leži bez pokreta. Drugi je uspeo da ustane i ispalio dva metka na čoveka u ornom. Mršavkov revolver je ponovo zagrmio i čovek na ulici se uhvatio rukama za stomak, pogođen sa dva metka ispod grudii. Zatim je i on pao na zemlju i ostao nepomičan.

Holidej je bacio kratak pogled prema Etonu koji je opet stajao naslonjen na vrata kovačnice. Sleganje ramenima bio je jedini odgovor na Holidejev upitan pogled. Zatim je Eton zatvorio jedno krilo širokih vrata i pružio ruku da dohvati drugo. Označavao je kraj radnog vremena. Bilo je to vrlo jednostavno rešenje bez najmanje zainteresovanosti za neprilike koje počinjavaju druge.

Tada se sasvim blizu iza njega začuo nečiji glas. — Da li je to moguće ili me oči varaju. Džone, jesi li to ti?

Holidej se osvrnuo. Na trotoaru s druge strane ulice stajao je Toni Atvel izgledom nešto stariji i oštrijih crta lica nego što ga se Dok sećao. Klimnuo je potvrdno glavom.

Atvel mu je mahnuo rukom da dođe na drugu stranu ulice, doda-

jući tihim glasom. — Ne mešaj se u to. Dođi kod mene u moju kancelariju.

Holidej je još jednom ispitivački pogledao čoveka u crnom odelu i ugledao metalnu zvezdu na njegovoj košulji. Jedan drugi čovek sa šerifskom zvezdom na prsima dolazio je iz pravca gradskog zatvora. Hodao je odmerenim korakom kao da nije mnogo zainteresovan onim što se desilo i njegova ravnodušnost se Holideju učinila neuobičajenom, iako su u tim krajevima Dalekog zapada ulični obračuni bili česta, skoro svakodnevna pojava.

Holidej je prešao preko ulice do Atvela i ušao za njim u malu ali lepo nameštenu kancelariju. Tek kad je zatvorio vrata Atvel mu je pružio ruku.

Dok Holidej je stisnuo pruženu ruku i spustio se u udobnu fotelju. — Šta se ovo dešava, Toni?

— Ah, ostavi to sada — odmahnuo je rukom Atvel. — Objasniću ti kasnije. Ali, otkuda ti ovde?

— Pa, naneo me vetar.

— Jesi li se smestio?

— Još ne, ali vidim da imate novu pansion za izdavanje soba. Grad je uznapredovao.

Atvel je klimnuo glavom. — U svakom slučaju dobro je da si ovde. Nikada nisam pomislio da ćeš se vratiti tako brzo, čak da ćeš se uopšte vratiti ovamo. Lodž Krik nije mnogo interesantan za ljude kao što si ti. To jest, ako je istina ono što smo čuli o tebi? — Otvario je fioku pisaćeg stola i izvadio

flašu sa viskijem. — Jesi li za jedno piće?

— Može, grlo mi je suvo od prelijskog vetra — a zatim je dodao oštrije. — A šta ste to čuli o meni?

Atvel je nasuo viski u čašu i pružio je. Doku. Ovaj je prihvatio, otpio gutljaj i preko ivice čaše nastavio da gleda svog sagovornika, očekujući odgovor. Viski je bio dobar, ali drugo nije ni očekivao, jer je znao da ukus Tonija Atvela ne može biti drukčiji. Kao njegova poslovna kancelarija i njegovo gospodstveno držanje i viski i sve drugo što je bilo u vezi s Atvelom moralo je nositi pečat prvoklasnog.

Atvel je sačekao trenutak pre nego što je odgovorio. — Pa, mislim da smo čuli sve ili skoro sve. Čudno je kako novosti brzo putuju, zar ne? Najpre smo čuli da si se vratio na Misisipi i da si neko vreme proveo na brodu kao kockar. Zatim se čulo da si u dva maha pomagao kompaniji „Vels Fargo“ da pohvata bande pljačkaša. To je bilo pre dve godine i posle toga je došao obračun sa braćom Abot u Luksu, pa onda neki incident u Čejenu, ne znam sa kim. Posle toga se neko našao u Rio Riveru kad si ti došao tamo. Sada se više ne sećam ko je to bio, ali se proneo glas da te u tome kraju sada smatraju za najbržeg na revolveru. Pre toga je bio Džesi Kerni, ali ti si ga sredio. Nečujno smo saznali i za tvoju avanturu pri spasavanju kidnapovane kćerke nekog bogataša. Kažu da si za taj posao dobio velike pare. Iskreno rečeno, nisam bio ni

najmanje iznenađen time što sam čuo. Ti si čovek koji je morao uspeti, na ovaj ili onaj način, a kao većina ljudi u ovom kraju, i ja sam zadovoljan što te poznajem. Pretpostavljam da je to opšta karakterna crta ljudi da budu povezani sa nečim ili nekim ko ima uspeha.

Holidej je uzdahnulo duboko. Spustio je upola ispijenu čašu na pisali sto, uzeo svoj šešir i ustao iz udobne fotelje. No, tek kada je načinio dva koraka prema izlaznim vratima, Toni Atvel je skočio i dozvao ga. — Džone, šta je sad? U čemu je stvar? Šta nije u redu?

Holidej je zastao i ljutito se osvrnuo prema svom prijatelju. — Ništa od svega toga što si rekao nije u redu, sve je pogrešno. Ja sam uvek imao drugi cilj, a ne to što si rekao. Nisam pošao u svet da bih stekao ime i uspeh tako kako si maločas rekao i sve je bilo dosta dobro dok se nesreća nije okomila na mene. Tačno je da sam poslednjih godina dosta puta potegao revolver, ali nikada nisam tražio obračun. A kada sam se već našao u nevolji, činio sam ono što bi svaki čovek na mom mestu učinio. Hvatao sam bika za rogove i na moju sreću uvek sam iz obračuna izlazio kao pobednik. Posle toga su neki nadobudni revolveraši lešinari došli do zaključka da sam pogodna meta, pa sam bio prinuđen da ubijem da ne bih bio ubijen. Tako se od male snežne grudve stvorila lavina i sada, vrug ih odneo, svaki žutokljuni revolverčić bi želeo da u dršku svog revólvera ureže crtu sa mojim ime-

nom. Nema tu ničega što se desilo po mojoj želji i htenju.

— Niko to nije ni rekao, Džone. Hteo sam jednostavno da kažem da si stekao ugled kao revolveraš, ali, da za tvoje ime niko ne vezuje prljave igre i druge gadosti koje se revolverašima pripisuju. Vрати se i sedi. Nisam znao kako ti to osećaš, i nisam nameravao da te vređam.

— Kako osećam? Osećam se kao da svakog dana nosim na leđima celu planinu, i da me neko šiba — rekao je Dok.

Toni Atvel se osmehnuo. — Ja ne. Zbog mene nećeš proliti ni jednu kap znoja, Džone, budi siguran.

— To je sad tako, dodao ti nešto ili ne. Iz ove kože ne mogu.

— Onda sedi i opusti se. Mislim da te razumem.

Dok Holidej se vratio do svog mesta i ponovo se spustio u fotelju. Zagledao se u ravnu površinu pisaćeg stola svestan da ga Toni Atvel posmatra pažljivo. Digao je glavu i njihovi pogledi su se sreli. Shvatio je odmah da se iza tog pogleda nešto skriva. — Hteo si nešto da mi kažeš — rekao je gledajući Atvela podozrivo.

— Da — ušepRTLjao se Atvel. — Nešto mi je palo na um... u vezi onog događaja koji si video maločas... ali, sada više ne znam...

— Ne želim takve stvari Atvele. — prekinuo ga je Holidej shvativši šta Atvel ima na umu. — Ja nisam ni plaćenik ni ubica iz zadovoljstva.

— Niko to nije rekao, Džone.

Holidej ga je ozbiljno i dugo

gledao u oči. — Šta si onda, do vraga hteo da mi kažeš?

— Hteo sam da kažem da poseduješ izvesnu specijalnu sposobnost, a u ovom momentu našem gradu je veoma potreban čovek takvih sposobnosti. Bez tvoje pomoći ili pomoći nekoga ko zna i ume ono što ti znaš i umeš, bojim se da je ovaj grad osuđen na propast. To je razlog što sam se obradovao kad sam te video. Zar si mislio da je jedini razlog moje radosti što vidim tvoje lepo lice.

Dok Holidej se namrštlao, a Atvel je nastavio.

— Biću sasvim otvoren prema tebi, Džone. Ja ću postići u životu ono što ću postići zahvaljujući napornom radu, lišavanjima i uz pomoć obrazovanja koje sam stekao. I drugi slični meni postići će isto. Ali, takvi kakvi smo, mi nećemo biti u stanju da zadržimo pod kontrolom izvesne situacije kao što je ova koja je u poslednje vreme nastala u našem gradu. Za to si nam potreban ti.

— Šta se desilo? — zapitao je Dok.

— Mnogo šta. Niko zapravo ne zna kako je do toga došlo. Jednostavno, stvari su se odigravale neprimetno, malo pomalo tako da nikome nije ni na pamet palo da nešto preduzme čak i kada smo na kraju shvatili šta se desilo. Tako je grad pao u njihove ruke.

Dok Holidej je sedeo zavaljen u fotelji i dobovao prstima po pisaćem stolu. — U čije ruke? — zapitao je.

— U ruke Sedlera i jednog njegovog vrlo značajnog prijatelja Džodi Karpentera. Sem njih, tu su i braća Koglen... njih se verovatno sećaš.

— Lars Koglen i njegov brat Bru? Zar te bedne hulje?

Atvel je klimnuo glavom ozbiljnog izraza lica. — Možda su nekada bili bedne hulje, ali sada hodaju gordo dignute glave. Oni maltretiraju i zlostavljaju svakoga po svom čefu.

Prvi put od kako je ušao u Atvelovu kancelariju Dok Holidej se osmehnuo. — Zar se ovaj grad boji njih?

— Oni su se izmenili, Džone, što ćeš i sam imati prilike da vidiš. A razlog za to je Džodi Karpenter. Jesi li ikada čuo za njega?

Holidej je odmahnuo glavom. Atvel se nagnuo prema njemu kao da želi da na taj način bude ubedljiviji i nastavio vrlo ozbiljnog izraza lica. — On je verovatno najbrži revolveraš koga sam ikada video Džone. Zaista, nije jednostavna stvar tražiti od tebe da se sukobiš s njim. U stvari, vidim sada da to teško bih smeo da te zamolim. Moglo bi se desiti da izgubiš glavu, ništa manje.

Dok Holidej nije izgledao ni najmanje zabrinut onim što je čuo. — Tako si ti odnekuda došao na ideju da najmite moje sposobnosti... tačnije rečeno, revolver? — zapitao je.

Atvel se ugrizao za usnu i pogled mu je šetao svuda po odaji samo se nikako nije zaustavljao na Holideju. Obrve su mu bile grčevito na-

mrgođene, usne stisnute, a šake stegnute u pesnice. A onda je klimnuo glavom kao da čini teško priznanje. — Reći ću ti kako je to bilo. U gradskom veću razmotrili smo situaciju koja je nastala, i zaključili da se nešto mora preduzeti, ali, niko nije znao šta. Ja sam predložio. Morao sam da vodim veliku bitku i da ubeđujem ostale članove gradskog veća, ali na kraju sam ih uverio da stvari gledaju realno. Požar je valjalo sprečiti požarom, i tako je pala odluka, naravno tajna, da najmimo nekog revolveraša. Tada nismo imali u vidu tebe, već bilo koga dovoljno brzog i hrabrog da se ogleda sa Džodi Karpenterom. Ali, kada sam te maločas video na ulici, pomislio sam da te je sam bog poslao.

Atvel je ustao i prišao ormariću naslonjenom uz stražnji zid kancelarije, otvorio jednu fioku ključem, izvadio iz nje jednu kovertu i donio je do Holideja. Pružajući omot Holideju, opet je izgledao ozbiljan.

— Džone, shvati ovo onako kako stvarno jeste. Grad je u nevolji, tebi trenutno nije novca na pretek, a ovde je dve hiljade dolara koje možeš da zaradiš ako nešto učiniš za nas.

Dok Holidej se nije požurio da uzme pruženi koverat. — Da učinim šta?

— Da očistiš grad. Ne znam koliko ti neko od nas može u tome pomoći. Ako ne uspeš, bićeš mrtav, i ovaj grad će te brzo zaboraviti.

Holidej je ustao i slab osmeh mu se ukazao na licu. — Ja treba, dak-

le, da odigram ulogu plaćenog revolveraša? Misliš li da sam došao zbog toga?

Atvel je porumenio i odmahnuo glavom. — Nemoj da shvatiš kao uvredu moje ponašanje. Naravno da si ti nešto drugo. Ali do vraga, ti si tu, i mi ne znamo gde da se okrenemo. Sedler, Karpenter i braća Koglen drže grad omčom oko vrata. Niko se ne usuđuje da rizikuje da im nešto kaže. Svi smo uplašeni, svi povučeni u sebe, kao miševi u rupe. Potreban nam je neko ko sme da uzme revolver, da stane čvrsto nogama na zemlju i kaže da je dosta. Gradsko veće mi je dalo određene ruke kako da iskoristim prikupljen novac i u tom momentu ti si došao kao poklon sa neba.

Dok Holidej je lagano prišao ulaznim vratima, otvorio ih i zastao zagledan na glavnu ulicu. Dve hiljade dolara. Suma nije bila beznačajna, ali važnije od toga bio je osećaj da treba nešto učiniti da se zlo saseče u korenu. Uvek kada se nalazio u sličnim situacijama mislio je tako.

— Je li to bila tvoja ideja, Toni?

— Ja sam prvi došao na nju, ali, od tada su me mnogi podupirali. Naravno u tajnosti, jer se svi boje. Ti ne možeš da zamisliš na šta sve to liči. Skoro svakodnevno se događaju incidenti kao onaj što si video večeras. Kažem incidenti, a to nije ono što imam na umu. Prava reč bi bila: ubistva. Ako neko kaže šta misli, Karpenter ga jednostavno likvidira. Inscenira nešto, i nađe opravdanje. U dva-tri slučaja, neki

ljudi su pokušali da mu se odupru, ali ih je on maknuo. Brz je na revolveru, i bezobziran i surov, i odlučio je da grad uzme pod svoje.

Holidej je i dalje gledao na ulicu i nijednim pokretom nije pokazao da li je čuo ono što mu je Atvel rekao. Advokat je nastavio.

— To nije sve. I žene su ugrožene. Nasrtljivci su postali bezobzirni, i žene se boje da posle zalaska sunca izađu na ulicu. Porodice koje smo poznavali kao druželjubive, zavukle su se u svoju ljušturu.

Holidej se okrenuo i pogledao Atvela. — I ti računaš da ću ja za novac preuzeti da stvari dovedem u red?

Toni Atvel je shvatio dubinu Holidejeve ljutine i bespomoćno je raširio ruke. — Mrzi me ako hoćeš, Džone, ali imaj na umu jedno. Ja sam došao u ovaj grad i u njemu ostao. Naporno sam radio često puta bez ikakve zarade, ali jedno nisam naučio, nisam naučio kako se upotrebljava revolver. Ja... ja jednostavno ne mogu da ubijem ljudsko biće! Ali, koliko znam, ti to možeš, i život koji si poslednjih godina vodio prilagodio te je za tu ulogu. Uzmi novac i pomози nam, ili otputuj odavde ili čini što ti je drago. Imao sam ovlašćenje da uradim to što sam učinio, i ja sam postupio po ovlašćenju. Moje osećanje prijateljstva prema tebi nije se ništa promenilo i nikada se neće promeniti.

— Prijateljstva? — rekao je Holidej hladno.

Atvel je klimnuo glavom i zamišljeno se zagledao u svoje ruke. — Da Džone, ja sam uvek gledao na tebe sa puno uvažavanja. Uvek sam mislio da nisi ostvario ono što imaš u sebi, i ono što si zaslužio. Mogao si se oženiti sa Džuli Ergil, naseliti na zemlji i postati neko. Ali, ti si izabrao drugo, više si voleo da odeš i pustiš Kimberlija da je dobije. Čak i sada...

— Kimberli je uzeo? — zapitao je Holidej mršteći se.

— Da, oženio se njom pre četiri godine, odmah po tvoj odlasku. Kako izgleda, srećna je s njim.

Dok Holidej je digao ruku i dohvatio okruglu jabučastu kvaku. Pomislio je da je još jedan deo njegovog života otkinut od njega. Osmehnuo se bezglasno, osmehom sažaljenja samom sebi i protrljao se šakom po potiljku.

— Džone, Sedler i Karpenter drže grad pod gvozdenom petom. Oni rade sa braćom Koglen. Svake nedelje događa se bar jedno ubistvo i nekoliko premlaćivanja. Nasilje je uobičajen tok događaja svake večeri. Društveni život je sasvim zamro, jer niko više ne može ni u koga da se pouzda. Stoka se krade i odvodi, a čuvari reda Sedler i Karpenter ne preduzimaju ništa da to spreče ili da pohvataju krivce.

— Kimberli ne preduzima ništa? — zapitao je Dok.

Atvel je prešao preko odaje, noseći u levoj ruci kovertu sa novcem. Zaustavio se sasvim blizu Holideja. — Šta bi Kimberli mogao da učini? Kao i nama ostalima, i njemu su

ruke vezane. Kako bi bilo ko od nas mogao da se uhvati u koštac sa policajcima. Oh, koga da tražimo da nas zaštiti?

— Oterajte ih. Vežite ih za konje i oterajte.

— Pa, da budemo pobijeni.

Holidej se okrenuo prema Atvelu i na licu mu se ogledala ljutnja. — Kakvi ste vi to ljudi, do đavola. Ako imate nešto protiv njih, dajte im lepo otkaz, i pošaljite ih iz grada.

— Mi smo, dragi moj Džone, obično zaplašeno stado. Ja to priznajem i svako u ovom gradu će to reći otvoreno. Mislim da Frenk Kimberli to ne bi priznao za sebe. Ali, njegov je položaj drukčiji. On ima svoj ranč i dvadesetak ljudi koji ga štite. Ovde u gradu ako neko nešto uveče zucne, sutra ujutru ga već nema. To je razlog što sam te zamolio da se umešaš i da nam pomogneš.

— Ti si lud — rekao je Dok Holidej i zakoračio na drveni trotoar ispred kancelarije. Ali, kada se okrenuo sa namerom da još nešto kaže, u krug svetlosti ispred otvorenih kancelarijskih vrata ušla je jedna mlada žena i on se zamalo nije sudario s njom.

Dok je izgovorio nekoliko reči izvinjenja i, dotaknuvši prstima obod šešira koraknuo je korak unazad, da bi je propustio. Ali, ona je stajala na mestu i zurila u čoveka pred sobom. Najzad je zbunjeno pogled skrenula do Tonija Atvela.

— Oprosti Toni — rekla je — nisam znala da si zauzet.

Dok se elegantno poklonio i udaljio se preko ulice prema privezištu gde je stajao njegov konj. Odvezujući vođice, osvrnuo se prema Atvelovoj kancelariji. Otkrio je da ga mlada žena posmatra čudnim pogledom.

Zatim je Atvel doviknuo za njim. — Prespavaj sa tim što sam ti rekao, Džone, i dođi sutra ujutro kod mene. Jutro je mudrije od večeri.

Holidej nije odgovorio ništa. Još uvek mu je pred očima lebdela slika mlade žene, mlade žene upadljive naočite lepote možda preterano impulsivne, stare verovatno oko dvadeset pet godina. Setio se šta je Eton rekao o Atvelovom druženju s učiteljicom. Atvel je, znači, upecao tu lepu ženu.

Dok Holidej je ugrizao usnu i zašao u tamnu noć.

IV

Po Holidejevom mišljenju, u salunu Lodž Krika zatekao je najgrozniju gomilu pijanaca i besposličara na koju je naišao od kako se šeta salunima Dalekog zapada. Među tom gomilom nije našao više od dva-tri poznata lica. Nije poznavao ni barmena, jednog namrgođenog, zlovoljnog, mlhavo debelog čoveka koji je zaudarao na ustajali znoj i loš viski. Dok je ugledao dvojicu kojih se sećao kao kaubojza zaposlenih na nekom od brojnih rančeva južno od Lodž Krika. Nije se sećao njihovih imena, ali oni su znali njegovo, i izgledalo je da im je drago

što su mogli da mu se predstave kao Džej Brit i Fred Kopelend. Obojica su nekada radili za Džeremi Taunsenda, ali je Dok od njih saznao da je Taunsend kao i svi ostali rančeri sa južnih delova oblasti napustio gajenje stoke. Razlog za to, kako je saznao iz njihovih pričanja, nije toliko bila suša koja je već četiri sezone pustošila celu oblast, već gubitak stoke nastao zbog neprekidnih krađa. Svi rančeri sa južnih pašnjaka pošli su da potraže mirnija prostranstva, a njihova zemlja bila je ponovo prepuštena vlasti prirode. Kopelend i Brit su sada radili za Frenka Kimbeldija koji je imao mnogo nevolja sa kradljivcima stoke koji su bezobzirno vršljali oko Lodž Krika, ali veliki rančer nije pokazivao želju da napusti borbu.

Obojici kaubojza očigledno je laskalo Holidejevo društvo i svom snagom su želeli da ga časte pićem, ali, Dok je blagonaklono odbio njihova nastojanja. Iako mu novčanik nije bio prepun, poručio je piće za sve, i pustio ih da pričaju o svemu i svačemu. No, obojica su više želeli da čuju njegovu priču... kao obično.

— Lodž Krik je sitnica prema onome što ste vi videli, mister Holideje. Recite zašto ste došli ovamo? Tražite li nekoga? — zapitac je Brit.

— Ne, nikog posebno.

— Mislio sam da možda...

— Rekao sam nikog posebno, to je valjda dovoljno jasno — preki-

nuo ga je Dok, shvativši da kauboj aludira na Džuli.

— Oprostite, nisam mislio da vas ljutim. Nameravate li da ovde za-uzmete sto za igru?

— Možda! — Holidej je slegnuo ramenima. — Sad samo razgledam. Nisam od onih ljudi koji forsiraju ono što žele.

Brit je klimnuo glavom. — To je pametno, kako mi se čini. Ne znam da li ste već čuli ali, ovde se događaju neprijatne stvari. Grad nije tako miran kao nekada. Baš pre nekoliko dana Kimberli je pričao da očekuje pojačane krađe stoke, a možda čak i gore od toga. Rekao nam je da potražimo još sposobnih ljudi ako se takvi nađu. To, naravno, ne dolazi u obzir za vas, ali možda bi Kimberli za Doka Holideja imao nešto specijalno... nešto dobro plaćeno. — Pogledao je značajno Holideja, i ovaj je shvatio da Brit kao i Atvel ima u vidu njegove „specijalne sposobnosti“.

Dok je odmahnuo glavom. — Nisam zainteresovan. Više mi odgovara da budem nezavisan.

— Jeste li čuli da se Frenk Kimberli oženio sa Džuli Ergal — rekao je Kopelend.

Holidej se neprimetno namrštio. — Da, čuo sam.

— Vi i Džuli ste pravili neke planove, zar ne beše tako — zapitao je Kopelend, ali se odmah ugrizao za jezik. No, Holidej se samo namrštio malo jače.

— Poznavali smo se.

— Pa šta, kakve to veze ima? — umesao se Brit žurno. — Kimberli

se oženio s njom, a on nije od onih ljudi koji brinu o prošlosti, zar nije tako Frede? On je čovek koji gleda svoj posao i ne daje mnogo na go-vorkanja. Je li vam konj tu pri ru-ci, mister Holideje?

— Tu je iza pansiona.

— Šta mislite, kako bi bilo da pođete sa nama do Kimberlijevog ranča. Mi bismo vam pomogli da se snađete ako vam nešto treba, ali nismo se pripremili za boravak u gradu... u stvari, pratili smo trag kradljivaca stoke, a trag je vodio u pravcu grada, što je vrlo čudno... skoro smo mislili da ćemo ih stići za nekoliko časova.

Dok Holidej se zagledao u neku tačku, iza dvojice kauboja i odme-reno odmahnuo glavom. — Rekao sam vam da nisam zainteresovan. — U stvari, bio je vrlo zaintereso-van da ponovo vidi Džuli. Njih dvo-je su bili bliski, možda čak mnogo bliži nego što je bilo ko mogao da pretpostavi. Pošto je Kimberli bio mnogo stariji od Džuli, a uz to je pre toga već jednom bio oženjen, Dok je taj brak smatrao pogodnim za obe strane. Posle njega, Džuli teško bi mogla naći čoveka koga bi toliko volela, a u Frenku Kimberli-ju našla je bar sigurnost toliko po-trebna svakoj ženi. Njegovo ponov-no pojavljivanje na sceni moglo je da komplikuje taj povoljan ishod. Frenk Kimberli na njega nikada ni-je ostavio utisak čoveka koji bi mir-no stajao, dok mu se uzima ono što je njegovo.

— Bolje bi bilo da se vratite sa-mi, bez mene. Možete ispričati da

ste me videli, a Kimberli će me potražiti ako bude smatrao da sam mu potreban. Ja ću biti u gradu za izvesno vreme.

— Važi — rekao je Brit i završio svoje piće. Razočarano se zagledao u praznu čašu i duboko uzdahnuvši dao Kopelendu znak da je vreme da pođu.

— Jeste li bili ovde kada se malo ranije odigrao onaj incident? — zapitao je Holidej.

Brit je klimnuo glavom i obazrivo se osvrnuo oko sebe. — Da, bili smo ovde.

— Šta je bio povod?

— Ne znamo tačno. Razabrali smo samo da su dvojica skitnica dojahali jutros u grad, da su celog dana visili u salunu i da su se dobro nalili pićem. Kada su se dobro podnapili pustili su srcu na volju i počeli da prave nered. Karpenter, on je zamenik šerifa, izbacio ih je napolje, ispalio za njima nekoliko hitaca i naterao ih u bekstvo. Ali, na njihovu sreću, ta dvojica nisu znali na koga su se namerili ali nisu marili za to. Pojahali su konje i vratili se nazad, verovatno u želji da se osvete. Karpenter ih je dočekao spreman i pobio ih. To bi bilo sve što smo čuli i videli.

— Poslednji deo sam video i ja — rekao je Holidej.

— Onda ste, nadam se, dovoljno videli da shvatite šta se ovde događa, Holideje. Čovek mora oprezno da hoda da nekome ne nagazi na žulj. Do đavola, niko ne sumnja da ste vi u stanju da se sami brinete za sebe, ali moram vam reći da je

to društvo oko Karpentera vrlo opasno. To je možda još jedan razlog zbog koga bi trebalo da se sa nekim udružite... recimo sa Kimberlijem.

Osvrnuo se pažljivo oko sebe, ali, izgledalo je kao da nijedan od gostiju koji su sedeli u blizini nije obraćao ni najmanju pažnju na njihov razgovor. Pa ipak, Brit je nastavio još tišim glasom. — Ne verujem da će im se dopasti da vas vide u svojoj blizini čim budu nanjušili ko ste vi. Naročito se to neće dopasti Karpenteru. On je u ovom gradu vrhunski revolveraš i voli da to svi znaju, a vaše prisustvo može učiniti da njegov sjaj potamni.

Holidej je klimnuo glavom u znak da je shvatio i rekao. — Dobro, vratite se na ranč i obavestite Kimberlija da sam u gradu. Posle ćemo videti. — Holidej je pretpostavljao da će u početku biti nekih komplikacija u odnosu između njega i Kimberlija, ali pošto je Džuli bila sigurna u Kimberlijevom domenu, on je bio van igre. Možda će ga nekoliko uspomena uzdrmati kad je bude video, ali, osećao je da će moći da vlada sobom u svakoj situaciji.

Kada su Brit i Kopelend otišli, Dok je shvatio da uprkos proteku vremena i nekim razočarenjima nije izgubio osećaj bliskosti sa ovim gradom. On mu nikada nije pripadao u potpunosti, kao što čovek pripada mestu u kome je rođen, ali, ipak je u njemu doživio dosta priyatnih dana koje u čoveku ostavljaju neizbrisiv trag, bez obzira kuda ga je reka života kasnije odnela.

Završivši piće, izašao je iz saluna na zadnja vrata i preko dvorišta prešao do sporedne ulice. Idući ulicom, pustio je da mu hladan noćni vetar hladi čelo i lice. Bio je u gradu koji je osećao kao svoj grad. Pitao se dokle će biti tako, i da li će tako osećati kad braća Koglen saznaju da se vratio.

Nije ga se mnogo ticalo šta će učiniti kad saznaju za njegov povratak. Nije mnogo brinuo ni o Džodi Karpenteru, niti o šerifu Lemu Sedleru, čoveku koga se sećao kao debelog nasilnika, tmurnog raspoloženja. Setio se da mu je konj još uvek vezan iza pansiona i pošto je odlučio da ostane i rezerviše sobu u pansionu, morao se pobrinuti i za njega. Odveo je živinče i poveo ga ka gradskoj štali. Dremaljivi konjušar dočekao ga je na vratima i uzevši uzde koje mu je Dok pružio promrmljao.

— To je dva dolara dnevno.

— U redu stari, samo ti radi svoj posao — rekao je Dok i udaljio se prema pansionu.

Ušavši u predvorje, došao je do portirske lože i već je digao ruku da pritisne zvono, kad je ugledao siluetu dva čoveka koji su prošli pored ulaznih vrata. Dok ih je samo letimice pogledao ali, i taj kratak pogled bio mu je dovoljan da prepozna Larsa Koglenu i njegovog brata Brua. Holidej je brzim koracima prešao predvorje i izašao na trotoar ispred vrata. Stajao je tako u dubokoj tami i posmatrao kako dvojica snažno građenih mladića nestaju u mutnoj tmini na kraju ulice, a

onda je čuo kad je stariji brat Bru zabrundao glasom koji je odgovarao njegovoj medvedoj pojavi.

— Zar nikada ne misliš ni na šta drugo, Larse?

— Pomisao na nju dovodi me do ludila — bio je nerazgovetan odgovor. Dva brata su zastali i Bru je ljutito zurio u Larsa.

— Onda misli na nešto drugo, to bi mogao zar ne?

Lars je odmahnuo glavom i stao na jedno uzvišenje na stazi. Pogledao je uz ulicu u pravcu gde se nalazila škola. Holidej je tek tada zapazio da je u vreme između njegova da boravka u tom mestu na školskoj zgradi dograđen jedan dodatak.

— Vrag te odneo, tražiš neprilike! — rekao je Bru. — Ona te ni najmanje ne želi, to bi bilo jasno svakome samo ne tebi.

Lars nije rekao ništa i Bru je nastavio da bulji u njega. Najzad je poluglasno opsovao nešto i izašavši na ulicu rekao. — Ako se vratiš kući izgreban ili iskopanih očiju, ne očekuj od mene da nešto učinim. Neću da imam nikakve veze sa nasiljem nad jednom ženom.

Bru se udaljio sa mesta gde su stajali, prošao ispod ulične svetiljke i nestao u jednoj sporednoj ulici. Holidej je ostao na svom mestu pogleda uprtog ka Larsu i školi. Iz srebrne tabakere izvadio je tanku cigaru i stavio je u zube. Sve vreme dok je to radio pažljivo je posmatrao Larsa Koglenu, znajući da ga Lars ne može videti prema tamnom zidu zgrade pansiona. Izvadio

je kutiju palidrvaca iz džepa, ali nije kresnuo žižicu. U tom trenutku, Lars Koglen se osvrnuo oko sebe i odjednom pošao brzim korakom. Holidej je stavio cigaru i šibicu u džep i pošao za njim, držeći se senke drveća i zgrada. Lars Koglen je stigao do kraja ulice i tu se još jednom osvrnuo i pažljivo pogledao na sve strane oko sebe.

Uverivši se da ga niko ne posmatra, Koglen je sišao sa trotoara i prešao preko ulice. Prošao je pravo pored vratnica školskog dvorišta, nastojeći da izgleda kao da name-rava da prođe pored dvorišta. Ali dalje, iza školske zgrade, nalazila se samo jedna stara staja koju niko nije koristio ni u vreme kada se Dok Holidej prvi put nalazio u Lodž Kriku. Dok je smatrao da je to bio vrlo glup postupak, onoliko koliko se mogao očekivati od tupavog kavgadžije kao što je bio Lars Koglen. Sačekao je malo i konačno je video Larsa kako je preskočio ogradu tamo na kraju, i kako se uputio u pravcu dozidanog dela škole.

Holidej je oprobao da li mu se revolver lako vadi iz futrole, a zatim je obrisao ruku o ruku i vratio se natraške nekih dvadesetak metara, sve do mesta osvetljenog sa dve ulične lampe. Tu je prešao na drugi trotoar i prošao pored Atvelove advokatske kancelarije. Unutra je još gorela svetiljka, ali od Atveia nije bilo ni traga. Nastavljajući dalje uz ulicu, Dok je došao do kraja školske ograde blizu mesta gde je video Koglenu. Ušao je u dvorište i nastavio prema zgradi, hodajući ne-

čujno po travi visokoj do kolena. Stigavši do polovine dvorišta ugle-dao je siluetu nekog čoveka koji se nečujno udaljio od jednog osvetljenog prozora i zamakao iza ugla u pozadinu zgrade. Holidej je prišao do prednjeg dela zgrade, zakoračio na trotoar i počeo da čeka.

Dugo vremena nije se čuo nikakav šum, a onda je tišinu prekinuo neki šum iz kuće, nalik na lomljenje drveta. Do njega je ubrzo dopro miris dima, a zatim se začulo kloparanje posuđa i zveckanje tanjira i pribora. Učiteljica je ili spremala večeru ili je posle završenog obeda počela raspremanje i pranje posuđa. Zatim su se neka vrata škripeći otvorila, i taj šum je bio propraćen zvonkim treskom metalnog predmeta na pod i uzvikom iznenađenja.

— Šta vi tražite ovde — začuo se uplašen ženski glas blizak vrisku.

Holidej je spustio ruku na kvaku i lagano je okrenuo. Vrata su bila zaključana.

— Čuj, devojčice, nemoj vrištati i ne boj se — rekao je Lars. — Neću ti učiniti ništa.

— Izlazite odavde.

— Čekajte malo, smirite se, madam.

Holidej je čuo nečije brze korake preko odaje unutar kuće, praćen batom težih koraka.

— Dalje od mene, rekla sam vami!

— Nema nameru da vam učinim nikakvo zlo, madam — dopro je napolje Koglenov glas prigušen od uzbuđenja. A onda je nastavio. — Ostavite to sada. Ako me slučajno udarite tom oklagijom, madam, za-

boraviću na lepo ponašanje koje sam naučio... a vama to ne bi odgovaralo.

— Ako ovog časa ne napustite ovu odaju, ja ću vrištati.

Začuo se promukao smeh, a zatim neki prigušeni šumovi nalik na mmlanje. Holidej se malo odmakao, napregao mišice, a zatim je svom težinom nalegao na vrata. Pod njegovim pritiskom vrata su popustila i širom se otvorila na pokidanim šarkama. Pred Holidejevim očima ukazao se prizor koji bi, da se nije radilo o ozbiljnoj stvari, izgledao smešan, toliko su medveđa Koglenova pojava i učiteljicina skromna snaga izgledale nesrazmerno. Učiteljica je stajala leđima naslonjena na zid sa preteći zamahnutom oklagijom u ruci. Koglen se nalazio samo korak daleko od nje, ruku spremno raširenih da dograbi žrtvu, lica, sa široko otvorenim očima koje su izražavale iznenađenje, okrenutog prema Holideju.

— Holidej!

Holidej se lagano uputio prema Koglanu. Žena je pokušala da se izvuče iz blokiranog prostora, ali se Koglen pomerio u stranu i sprečio je da pobegne prema vratima.

Dok je zastao na sredini sobe i ozbiljno pogledao Larsa Koglenu.

— Nikada se nećeš izmeniti Koglenu.

Koglen je iskrivio usne od uzavrelog besa, jer je učiteljica još jednom pokušala da umakne.

— Izlazite odavde obojica! — povikala je zamahujući oklagijom.

Holidej se pokloni učtivo. — Odmah ću otići, madam, i povešću za sobom ovog nevaljalca. Ne brinite da će vam on učiniti neko zlo.

Koglen je opsovao. — Do pakla, Holideje, ne mešaj se u ovo. Ja te se ne bojim... Nikada te se nisam ni bojao.

— Hajdemo — rekao je Holidej. Zapazio je da ga mlada žena posmatra drukčije nego Koglenu, sa mešavinom straha, ljutine i radoznalosti u isto vreme, kao da je najzad shvatila svoju grešku što ga je u prvom momentu povezala sa Koglenom.

Snažan Lars Koglen joj je sada okrenuo leđa i dišući duboko ukopao se nogama u pod kao da prikuplja snagu. Dok ga je odmerio od glave do pete. Od kako ga je poslednji put video, Koglen je bio naličio mišića i dobio u telesnoj težini. Dok ga je Holidej odmeravao, Koglen je koraknuo napred i zagledao se u njega.

— Nisi valjda lud da nastaviš to što si počeo — rekao je Holidej. — To je na prvom mestu težak prekršaj u ovom gradu, u svakom gradu. Budi razuman i zaboravi šta si imao na umu kad si ušao ovamo.

Dok su se njih dvojica krvnički gledali, učiteljica se zavukla iza peći i našavši se u relativnoj sigurnosti, spustila oklagiju. Ali, i dalje je izgledala kao osoba spremna da do kraja brani svoj integritet. Umesto straha, u njenim očima je počela da varniči ljutina.

— Hoćete li otići odavde... obojica! Smesta!

Koglen je nešto promrmljao i skočio napred. Žena je još jednom kratko prodorno kriknula. Holidej je izbacio ruku da bi dočekaao tešku levu pesnicu koja se u širokom luku spuštala na njegovu glavu, a zatim se sagnuo da bi izbegao udarac desnom, koji je odmah sledio za prvim. Koglenov nasrtaj ga je malo izbacio iz ravnoteže, no, Holidej je zadao jedan udarac protivniku u bradu, i oborio ga na pod. Koglenova telesina se otkotrljala i udarila u zid i mukli udar potresao je odaju. Ali, nasilnik je skočio na noge i bacio se na Holideja. Dok ga je dočekaao na sredini sobe i hladnokrvno ga počastio najpre levom a zatim desnom pesnicom pravo u lice. Od poslednjeg udarca, Koglenova usta su ostala širom otvorena. Ispljunuo je sa krvavom pljuvačkom i jedan ili dva polomljena zuba, ali u njegovim očima još je svetleo borbeni žar, i Holidej je znao da je Koglen daleko od toga da je pobeđen.

Znao je takođe da su njegovi udarci bili dovoljno snažni da većinu ljudi izbaci iz stroja, a Koglen je još uvek stajao na nogama i predstavljao opasnost.

Holidej ga je još jednom ošinuo desnim krošeom i taj put Koglenova kolena su klecnula, ali, nasilnik nije pao, već je pružio svoje medveđa šape i dohvatio Holideja za vrat. Počeli su da se hrvu po odaji i dok su se tako hrvali, Holidej je pokušao da svoju desnu ruku oslobodi za udarac. To mu je na kraju uspelo, i on je nekoliko puta okinuo grdosiju

po licu i tim udarcima ga oborio na zemlju.

A onda se Koglenova desna ruka spustila na dršku revolvera.

Ali, taj pokret nije izmakao Holidejevoj pažnji. Zamahnuo je čizmom i revolver je poleteo iz Koglenove ruke, a zatim je prišao korak bliže i zario koleno u Koglenov stomak. Iz Koglenovih grudi otelo se stenjanje, a zatim ga je Holidej dograbio rukom za prsa, i jedan za drugim, zadao mu tri udarca od kojih se napasnik skljojao na pod i ostao četvoronoške. Onda ga je Dok dohvatio za okovratnik i više ga poneo nego vukao preko sobe. U blizini vrata dohvatio ga je i drugom rukom, podigao ga i strahovitim naporom mišića bacio ga u noć.

Tek što je zamrla buka od Koglenovog posrtanja preko stepenica i pada na tle ispred verande, Holidej se okrenuo prema mladoj ženi. Tek tada je primetio da joj je pocepana bela bluza visila na jednom ramenu i otkrivala deo grudji. Oči su mu pošle od ramena pa niže do početka glatkog uzvišenja boje slonove kosti, a onda do njenih blistavih očiju u kojima su se mešala osećanja ljutine i stida.

— A sada, hoćete li otići — rekla je, i rukom počela da prikuplja pocepane komade bluze.

Holidej je još jednom pogledao, ovaj put ispod oka, i sa neprimetnim osmehom na usnama prošao kroz razvaljena vrata. Koglen je ležao u dvorištu, lica zagnjuranog u prašinu. Kada je Holidej sišao sa verande, Koglen je pokušao da ustane,

ali se nemoćno skljojao i ostao tako da leži. Holidej ga je dograbio za opasač i podigao na noge. Koglen je neko vreme klimavo visio na njegovoj ruci kao drvena lutka na konopcima, a onda su se njegove oči lagano otvorile. Gledao je Holideja besvesno, praznim pogledom a iz razbijenih usta slivao mu se tanak mlaz krvi.

— Gubi se odavde, Koglene, i da se više nisi vratio — zapretio mu je Dok.

Rekavši to, odgurnuo ga je prema vratnicama dvorišta. Koglen se zateturio nekoliko koraka i onda je stao. Duboko je izdahnuo vazduh, i Holidej je zapazio kako mu se oklembešena ramena ispravila. Pogledao je nazad preko ramena i u očima mu je gorela besna neutoljiva mržnja. Nije rekao ništa, ali su mu se raspuknute usne bezglasno pomerile. Zatim je digao ruku i šakom prešao preko izubijanog lica. Kada mu je krvlju umrljana ruka klonula niz telo on je promrmljao.

— Ovo nije kraj, zapamti to Holideje...

Holidej ga je ozbiljno i dugo pogledao u oči. — Za tvoje dobro nadam se da jeste, Koglene. Ako me još jednom ovako namučiš, nećeš otići svojim nogama.

Lars Koglen je duboko uzdahnuo i okrenuo se da pođe. Izašao je iz dvorišta i pošao niz ulicu u pravcu saluna. Holidej je pogledao nazad prema kući i razvaljenim vratima, i zapitao se da li bi trebalo da pokuša da ih popravi, a onda je zaključio da je za tu noć učiteljica imala već

dovoljno neprijatnosti. Uputio se prema vratima dvorišta. Kad je izašao na ulicu ugledao je Tonija Atvela koji je trčao prema njemu.

S izrazom duboke zabrinutosti na licu Atvel je u trku doviknuo. — Upravo sam video Koglenu da dolazi otuda. Izgledao je u pravom smislu reči jadno. Šta se desilo, Džone?

— Ukrstili smo rogove, baš što si želeo da se desi.

— Znači li to da si već doneo odluku da se zakačiš s njim? — zapitao je Atvel blistajući od zadovoljstva.

— Nije bilo baš tako kao što misliš, ali se dogodilo. Čini mi se da sam se time upleo u zbrku ovog grada.

Atvel je pogledao pored njega u pravcu školske zgrade. Kada je uočio da su ulazna vrata razvaljena na licu mu se vratio isti onaj izraz zabrinutosti. Prošao je pored Holideja i nastavio još nekoliko koraka, a onda se okrenuo i zapitao.

— Je li Koglen uznemiravao Džon?

— Mislim da je nameravao tako nešto... vrlo ozbiljno. Ali, nije joj pričinio nikakvo zlo.

— Sto mu gromova — besno je frknuo Atvel.

— Bilo bi dobro da je posetiš. Mislim da je prilično uzrujana — rekao je Holidej i nastavio put.

Holidej je dovoljno poznao bratcu Koglen da bi unapred znao da će Lars i njegov brat želeći da se osvete, a to će ga još više uvući u gradske razmirice. Hteo ne hteo,

dakle, moraće da zaradi onih dve hiljade dolara koji mu je Atvel ponudio.

Pa šta ako tako bude? Spojiće korisno sa uzbudljivim. Želeo je da pomogne ovom gradu, a ako ga sudbina već gura u tom pravcu, onda neće škoditi ako njegov rizik bude nagrađen. Razmišljajući o tome prešao je preko ulice i ušao u pansion.

Čuvši šum koraka nekog čoveka koji se približavao preko verande Džoan Elder se okrenula i prigušeno kriknula. Pomislila je da se napadač vraća i dograbivši oklagiju pripila se uz zid kao da će u njegovoj čvrstini naći toliko željenu bezbednost. Slobodnom rukom pokušavala je da pokrije razgolićeni deo ramena i grudi ali joj to nije polazilo za rukom, jer joj je poderana bluza stalno padala. Kad je Toni Atvel ušao u odaju, njoj se s usana oteo uzdah olakšanja. Sklopivši oči, ona se klonulo naslonila na zid.

— Mislila sam da se oni strašni ljudi vraćaju — rekla je, i onda se prkosno ispravila i odagnala strah iz svojih misli. Zastavši na ulazu, Atvel je dozvolio da mu se pogled, duže nego što je to džentlmenkim pravilima dozvoljeno, zadrži na njevoj razderanoj bluzi. Kad je Džoana otvorila oči i videla šta posmatra, ona se brzo-okrenula, ali ne pre nego što je Atvel u njenim očima video blesak ljutine.

— Hoćeš li pričekati napolju, Toni? — zapitala je hladno.

Atvel se odmah okrenuo i izašao iz sobe. Nekoliko minuta kasnije Džoana mu se pridružila na verandi. Atvel je stajao naslonjen na ogradu i zamišljeno gledao u pravcu grada.

— Šta se desilo? — zapitao je.

— Jedna životinja od čoveka provalila je u moj stan i pokušala je da me napadne, Toni. Bila sam zaista jako uplašena.

— Lars Koglen — rekao je Atvel uspravivši se. — On je najbednija i najpodlija hulja na svetu.

— Zar mu je zbog toga dopušteno da lufa po gradu i napastvuje žene? — uzviknula je Džoan ljutito.

Atvel se ugrizao za usnu i brzo uzdahnuo. — Opomenuo sam te šta se može desiti ako stanuješ sama. Ovaj stan je malo udaljen i izolovan, prosto izaziva. Možda ćeš me posle ovoga poslušati.

— A možda ćeš ti poslušati mene, Toni. Reci mi u šta se to pretvorio ovaj grad?

— U grad osuđen na propast i smrt ako neko ne nađe dovoljno snage da ga izmeni.

— Onda nađi nekoga! Zar nije dovoljno što građani potcenjuju moje napore da nečemu naučim njihovu decu? Zar će mirno stajati i gledati kako njihove žene napadaju, siluju, možda čak ubijaju?

Atvel je opsovao u sebi. — Koglen nije učinio ono što je hteo — rekao je — zahvaljujući Doku Holideju. Možda je on taj koji ima dovoljno snage da unese promene.

Atvel nije znao koliko joj kaže o svojim namerama sa Dokom Holidejem. U stvari, ni sam još nije

znao da li će Dok prihvatiti ulogu smiritelja grada. No, u svakom slučaju, Holidej je počeo sa braćom Koglen. Atvel je smatrao da je to dobar početak.

— Hoćeš da kažeš da ćeš razmotriti mogućnost da toga čoveka pozoveš u pomoć? Čoveka njegovog kova?

Atvel se namrštio ozbiljno. — Šta hoćeš da kažeš time „njegovog kova” Džoan? On je sprečio Koglenu da te napastvuje, zar nije?

— Upao je ovamo nepozvan i prisilio me da prisustvujem sceni najbrutalnijeg premlaćivanja koje je neki čovek ikada dobio. Koristio se pesnicama, kolenima i ponašao se krajnje neukusno. Uplašio me je isto koliko i ona druga individua koja je sigurno nesporna životinja.

Atvel je dugo gledao usta otvorenih od iznenađenja. — Dok Holidej nije bezobziran čovek to znam sigurno, a ne zameram mu ako je Koglenu izmasakrirao. Uostalom, zar se nismo složili s tim da je za ovaj grad jedini spas vatru gasiti vatrom.

— Možda ti jesi, Toni, i možda će te u tome podržati izvestan broj kukavica u ovom gradu. Ali, ja sigurno neću biti među onima koji će od tog čoveka zatražiti bilo kakvu pomoć. U ovom gradu već sada ima dovoljno nasilnika i još jedan nam nije potreban. Čuj me, taj čovek je ista takva zver kao Koglen!

Atvel se okrenuo od nje. U njemu se ljutnja bližila vrhuncu. — Mislio sam da ga najmimo da sredi grad.

Džoani je od užasavanja stao dah.

— Da najmite njega?! Šta da učini? Da ubija i premlaćuje?!

Atvel je tada shvatio da Džoan ni najmanje ne shvata način života na Divljem zapadu. Dok Holidej će, najverovatnije, izazvati dosta drugih neprilika i ako krene direktno na Karpentera i Sedlera to se ne može svršiti drukčije nego smrću jedne od sukobljenih strana. Ali, to je bio jedini način da se grad spase propasti.

— To još nije zvanično odlučeno, Džoana, ali, izvestan broj građana se slaže u principu. Da li će to biti Dok Holidej ili neki drugi još će se videti. Moraš da shvatiš da je ovaj grad na kolenima, i nikakva promena nabolje neće biti moguća, sve dok Karpenter, Sedler, braća Koglen i ostali salunski šljam daju pravac u tom ponašanju. Moramo otvorenih očiju videti činjenice onakve kakve jesu.

Džoan se okrenula i odlučnim korakom ušla unutra, zadržavši pri tom nekoliko trenutaka pogled na razvaljenim vratima. Čuvši da Atvel dolazi za njom, pokazala je prstom na vrata i ljutito odsekla. — To je on učinio. Prvo što je učinio bilo je to... da razvali vrata. A posle toga, kad je ušao, nimalo nije obraćao pažnju na mene, nego je počeo da mlati onu drugu životinju a da nije ni okom trepnuo zbog toga. — Zagledala se netremice u Atvela obraza rumenih od uzbuđenja. — Ako je angažovanje tog čoveka rešenje za nevolje ovog grada, Toni, onda znaj da ćete uspeti jedino da jednu bandu siledžije zamenite drugom. Ja

ti kažem da je taj čovek potpuno lišen osećanja i savesti.

— Ti ga ne poznaješ — pokušao je da joj protivureči Atvel.

— I sasvim je sigurno da ne želim da ga poznajem. Koža će mi se naježiti ako me samo oslovi. Zar si slep, pa ne vidiš šta će se desiti? Zar možeš odobriti postupak čoveka njegovog... njegovog soja?

Iz Atvela se najzad izlila ljutnja. — Zbog čega ti, do vruga jadikuješ i protestuješ? Zar te nije napao čovek dovoljno snažan da te rastrgne? Zar se ne osećaš obaveznom Doku Holideju što te je spasao toga?

Džoana je kapriciozno stisnula usne. — Mogla sam i sama izaći na kraj sa Koglenom. Imala sam oklagiju za odbranu. Uostalom, on se ne bi usudio da me dalje napada, te nije ni bilo potrebno da neki nepoznati čovek upadne ovamo i prepadne me, kao što je on učinio. — Zavrtela je glavom i pri svetlosti svetiljke crna kosa joj se zasijala. — Toni, ne želim da o tome više govorim. Kao jedan od istaknutih gradskih poslovnih ljudi, ti si odgovoran da Lars Koglen bude kažnjen za ono što je učinio. Ja sam te obavestila šta se desilo, i zahtevam od tebe da o tome obavestiš šerifa. Ako on povodom toga ništa ne preduzme, onda ćeš imati dovoljan razlog da ga ne treba zadržati na toj dužnosti. Ona ćeš ti biti ovlašćen da stvar dalje izneseš pred gradsko veće i prisiliš ga da nešto preduzme. To je put kojim treba ovu stvar rešavati i samo na taj način ona može biti rešena. Nikako ne na taj način koji ti pred-

lažeš, angažovanjem plaćenog ubice koji će samo povećati listu ubijenih u gradu.

Atvel je digao glavu i nekoliko trenutaka je netremice gledao, a zatim je žalosnog izraza lica odmahnuo glavom. — Ti jednostavno ne shvataš, Džoan, čak i ne želiš da razumeš.

Džoan je ne trepnuvši izdržala njegov pogled. — Ako je to sva uteha koju možeš da mi pružiš, Toni, onda mislim da bi bilo bolje da sada odeš. Moram da dovedem sobu u red i da pripremim nešto čime bih se branila za slučaj budućih napada.

Džoan je prišla vratima i s mnogo muke pokušala da ih ispravi i namesti na njihovo mesto, ali to je bilo suviše za njenu snagu. Atvel se prihvatio da to on učini, i uskoro su vrata stojala na svom mestu. Devojka se zatim provukla kroz otvor i naslanjajući se svom težinom na krilo vrata, uspela da ih zatvori, i zašipi. Atvel je sačekao napolju dok nije čuo udar naslona stolice na vrata. Zatim je, čuvši udaljavanje njenih koraka sišao sa verande i sav obuzet ljutnjom udaljio se nazad prema svojoj kancelariji.

V

Dok Holidej je imao sposobnost proizašlu iz mnogih opasnih situacija u koje je povremeno zapađao, da se probudi u vreme koje želi. Prethodne večeri, posle sukoba sa Larsom Koglenom, naslućivao je da Lars i Bru Koglen neće moći da se

obračunaju s njim pre sledećeg jutra, da bi do tog vremena Lars mogao da izvidi zadobijene povrede. A pošto je naslućivao da neće javno doći da ga izazovu, i da ga neće sačekati na čistini pred očima celog grada, navio je sebe da se probudi sutra ujutru u pet časova.

Tačno u to vreme neki unutrašnji budilnik zazvonio je u njemu, i Dok je otvorio oči. Dan je već bio svanuuo i sunce je prodiralo kroz prozore zatvorenih prozorskih kapaka. Nije voleo da ustaje rano, ali, ako se obračun sa braćom Koglen ne bi odigrao tog jutra, neizvesnost čekanja bi se produžila i na sledeće dane, a to nije želeo. Sa nitkovima kao što su Lars i Bru nije trebalo oklevati i dati im vremena da eventualno smisle neki nov nitkovluk. Trebalo je preseći njihove namere u korenu. Zato je učinio napor i ustao. Pljusnuo se hladnom vodom i to ga je osvežilo. Već posle desetak minuta bio je spreman.

Obučen i obrijan, osmotrio je ulicu kroz prozor sobe. Ako je Toni Atvel govorio istinu o zlu glasu dvojice Koglenovih, i ako je bilo tačno da ih se ceo grad pribojava, onda nije bilo sumnje da će ubrzo naći gde je odseo. Videvši da je ulica još pusta, izašao je iz sobe i sišao niz sporedne stepenice pansiona koje su vodile do sporednog izlaza, a odatle je izašao u dvorište.

Odatle do štale imao je samo nekoliko desetina metara. Pošao je da obiđe svog konja i našao ga za jaslina punim sena. Bio je dobro isitimaren, nahranjen, odmoren i ras-

položen za trku. To ga je zadovoljilo, jer je u kostima imao neki osećaj da se pred njim otvaraju novi putevi i pustolovine.

Pre nego što je zaspao, dosta je razmišljao o Džuli, a nekoliko misli posvetio je i učiteljici. Ta žena je imala duha i bila je na izvestan način najinteresantnija ženska osoba koju je video za poslednjih nekoliko godina. Ona nije bila napadno privlačna kao što se spominjao da je pre četiri godine bila Džuli, ali je posedovala neku dublju, zreliju lepotu. Malo ukroćena ona bi svakom čoveku mogla biti izvanredna žena.

Ostavivši konja u štali, Holidej se laganim korakom vratio do pansiona. Možda je ipak grešio u pogledu želje Larsa Koglena za osvetom. Možda su batine koje je dobio bile dovoljno i možda će Lars više voleti da ostane što dalje od njega. Ali, Dok je u to sumnjao. Sve što su radili braća Koglen su radili zajedno, tako je uvek bilo. Pošao je ulicom iza zgrade pansiona da bi izašao na glavnu ulicu. Sunčani zraci su počeli da se probijaju kroz mnoge otvore između kuća na suprotnoj strani ulice. Na vidiku nije bilo nikoga, i Holidej je iskoristio priliku da bolje osmotri grad nego što je to mogao sinoć po dolasku. S iznenađenjem je otkrio mnogo novih zgrada izgrađenih duž druge strane ulice koje je sinoćno večernje svetlo sakrilo od njega. I drveni trotoar na drugoj strani bio je takođe novo postavljen iz čega je očigledno proizilazilo da grad ozbiljno korača putem progressa. Obuhvatajući pogledom uredan

i privlačan izgled grada, bilo mu je teško da poveruje da su strahovanja Tonija Atvela osnovana na realnim činjenicama.

Izvadivši cigaru iz tabakere, Dok Holidej je ponovo pogledao uz i niz ulicu i pogled mu se najzad zadržao na školskoj zgradi. Još uvek je osmatrao belo obojenu kuću kad se na verandi pojavila Džozan Elder. Učinilo mu se da je pogledala u pravcu njega, ali na tolikoj udaljenosti nije mogao da bude siguran. No, sasvim sigurno je osetio da mu je krv brže zastrujala u žilama. Sa ženom kao što je ona, čovek bi mogao da postane nešto, imao bi razloga da uložiti trud. Zapitao se koliko daleko je Toni Atvel stigao u odnosu s njom. Da li među njima postoji ljubav i da li Toni ima ozbiljne namere. U svakom slučaju, pred njim je bila mogućnost i vredelo je da se pomuči da je dobije.

Mis Elder je nekoliko puta prešla preko verande, a onda je pokušala da otvori vrata koja su zbog sinoćne provale slabo funkcionisala. Posle priličnog mučenja to joj je uspeo, i ona je iznela stolicu na verandu, sela i počela da posmatra grad ispred sebe. Dok je u jednom momentu pomislio da joj priđe u nadi da se njen sinoćni utisak o njemu promenio pod uticajem blistavo svetlog jutra, ali, u tom trenutku, odjeknuo je pucanj i jedva dva, tri santimetra iznad njegove glave tane je otkinulo komadić iverke sa drvenog reklamnog panoa. Dok se bacio dalje od mesta na kome je stajao samo delić sekunde pre nego što su

još dva hica prosekla vazduh pored njega.

Ležeći na zemlji, zažmirio je i izvukao revolver.

Nije bilo nikakvog pokreta ni znaka da je tamo odakle su doprli pucnji bilo nekoga. Holidej je čekao pažljivo osmatrajući, i konačno je razabrao senku nečega što se micalo iza jednog oborenog debela u blizini zgrade zatvora. Bio je to čovek, jer ako bi se radilo o nekoj životinji, ta se ne bi uporno skrivala iza debela. Holidej je lagano otpuzio u uličicu pored pansiona i našavši se van domašaja metaka potrčao, držeći i dalje revolver na gotovs. Meka prašina prigušila je bat njegovih koraka dok je trčao niz ulicu i dalje uličicom koja je vodila pored gradske štale. Usporivši korak da se ne bi zadihao i time smanjio preciznost ciljanja, prošao je pored otvorenih vrata štale i zastao u dvorištu saluna. Odatle mu je trebalo manje od jednog minuta da dođe do kraja ulice koja je vodila iza saluna nadomak oborenog debela.

Sada je mogao da ga vidi s druge strane. Jedan čovek širokih ramena čučao je zgrčen iza debela i čelom izvirivao preko ivice debela osmatrajući teren pred sobom. U ruci je držao revolver oslonjen na deblo. Holidej je pouzdano znao da bi jednim hicem mogao da ustreliti tog čoveka, ali pucanje u leđa nije bio njegov stil. Mogao je da pritisne obarač samo kad je oči u oči sa protivnikom i zato mu je doviknuo.

— Hej ti! Ustani!

Lars Koglen se okrenuo kao ubo-

den, i u okretu je šeširom zakačio deblo iza koga se krio. Šešir mu je pao i otkrio razbarušenu kosu i širom otvorene zaprepašćene oči. Kad je ugledao Doka Holideja sa revolverom uperenim u njega, Koglenove usne su se rastavile, otkrivajući vučji iskežene zube, a iz grla mu se otelo besno mrmljanje nalik na reženje.

Hitac ispaljen iza jednog zaklona nekoliko metara iza Larsa Koglenu privukao je Holidejevu pažnju u tom pravcu, i on je ugledao Brua Koglenu priljubljenog iza ugla zatvorske zgrade sa revolverom u ruci, koji se još pušio. Zalivatio ga je olujni bes. Bio je spreman da ih opomene, da im pruži šansu da se povuku, ali, sada je uvideo da ih sem pretnje smrti ništa ne može zaustaviti. Revolver je poskočio u njegovoj ruci i Bru Koglen je bolno jauknuo. Ispustio je pištolj i stežući rukom desno rame zatetirao se dalje od zida. U tom trenutku, želeći da iskoristi pogodan trenutak, Lars Koglen je požurio da preskoči na drugu stranu debila, ali Holidejev revolver je ponovo planuo i tane se zarilo Larsu Koglenu u bedro. Udar kuršuma oborio je Koglenu na zemlju, ali, napregnuvši nožne mišice on se ponovo uspravio i okrenuo da se suprotstavi Doku. Još jedan hitac izbio mu je revolver iz ruke, a onda je Holidej izašao iz zaklona na svetlost sunca i uputio se prema Larsu.

Lica zgrčanog od bola Lars Koglen se sagnuo da ponovo uzme revolver sa završice, ali mu je Holidej deviknuo. — Ostavi to!

Koglen ga je pogledao mrsko i ubrzano duboko disao. — Proklet da si Holideje, dokrajči me! Ako to ne učiniš, ja ću ti ovo vratiti! Kad tad!

— Ne dovodi me u iskušenje — rekao je Holidej i nogom odgurnuo revolver ispod debila, a zatim je pokretom revolvera pokazao ranjeniku da treba da ode tamo gde je naslonjen na zid zatvorske zgrade stajao njegov brat, držeći se još uvek za rame.

Holidej ih je gurnuo jednog pored drugog i ljutitim glasom odrezao. — Čujte vas dvojica, nisam došao u ovaj grad zato da se bodem rogovima sa vama budalama. Nisam došao ni zato da budem ubijen i zato slušajte dobro šta ću da vam kažem. Uzmite vaše konje i gubite se što dalje od ovog grada, jer kako ja stvari vidim, u njemu nema mesta za svu trojicu, a ja sam taj koji ovde ostajem. Ako ostanete duže od deset minuta ubiću vas obojicu!

Prkos je odagnao izraz bola sa lica Larsa Koglenu. — Imao si sreće Holideje, ali, sledeći put neće biti tako... kunem ti se!

— Kuni se koliko hoćeš — rekao je Holidej — ali nemoj da zaboraviš šta sam ti rekao. — Rekavši to sagnuo se, digao sa zemlje revolver Brua Koglenu i zavitlao ga preko ulice. Kad je revolver odskočio od trotoara, vrata šerifske kancelarije su se otvorila i iz zgrade je istrčao Lem Sedler sa na brzinu navučenom košuljom čiji su krajevi visili preko pantalona. Šerif je držao u ruci revolver uperen u Holideja.

— Čuo sam da si se vratio, Ho-

lideje, i očekivao sam da ćeš se do grla uvaliti u nevolju. Uzeću ti revolver.

Holidej je samo hladno odmahnuo glavom i ozbiljno pogledao šerifa u oči. — Sedlere, na mene je pucano, a ja sam odgovorio ravnom merom. To je pravo svakog živog čoveka.

— Ja ovde govorim kad je potrebno govoriti, Holideje. Daj mi taj revolver ili ću ti prosvirati kuršum kroz telo.

Holidej je još jednom i još hladnije odmahnuo glavom i uperio revolver na šerifa. — Ni na kraj pameti mi ne pada da to učinim, Sedlere, a vi nećete pucati, jer znate da bih ako biste to učinili još uvek imao dovoljno vremena da vas pogodim. I treće, najvažnije, ja sam za vas mister Holidej.

Na Sedlerovom licu se ukazao izraz unezverenosti. On je bio krupan, snažno građen čovek, mada ne tako muskulozan i plećat kao neki od braće Koglen. Imao je bikovski vrat i koščate razvijene vilice, i izgledao je do krajnosti opasan, baš onakav kakvim ga je Dok od ranije zapamtio. Neko je ispričao da je Lem Sedler nekada s leđa ustrelio nekog kauboja, ali, pošto se nije našao niko ko bi to posvedočio, optužba je odbačena i kasnije zaboravljena. Ali, Holidej se toga još uvek sećao i verovao je da je priča istinita.

Stojeći oči u oči sa Sedlerom, video je da se izraz njegovog lica menja. Policajac je liznuo usne, otkrivajući time svoju uzrujanost i izrekao. — Prkosiš li ti to meni?

— Još jednom vam kažem, Sedle-

re, da ja nisam za vas „ti” ili ne znam šta. A što se tiče toga da li vam prkosim ili ne, shvatite da je meni cilj samo da me saslušate i da utvrdite istinu. U tom slučaju, neće biti nikakvih neprilika.

Sedler se dvoumio, ali mu je Holidejeva pomirljivost pružila mogućnost da se časno povuče što je u dubini duše priželjkivao. — Recite šta imate — progundao je na kraju.

— Kao što vidite, nijedan od ovih hulja nije mrtav. Ali im recite i postarajte se da to shvate, da ću ih obojicu poslati na onaj svet ako me još jednom napadnu.

Još uvek s naperenim revolverom u ruci, Holidej se povukao nekoliko koraka. Lars Koglen je prostenjao. — Zar ćeš ga pustiti da se izvuče kao da ništa nije učinio, Sedlere? Do sto đavola...

— Pustiće me, Koglenu, jer zna da sam u pravu i zato što zna da mi nije ravan... nikada mi nije bio ravan i nikada neće biti. A sada zagrejte tabane, momci, pojašite konje i čistite se iz grada.

Sedlerovo lice se izobličilo od iznenadne navale besa. — Nosite se do vraća, Holideje, zar vi to u mom gradu naređujete ljudima šta da rade? Šta zamišljate, ko ste vi?

Ipak, uprkos ljutine promenio je ranije „ti” u nešto učtivije „vi”.

— Samo ono što jesam, Sedlere. A i vi znate ko sam.

— Baš me briga ko ste! — graknuo je Sedler. — Ja sam šerif u ovom gradu i kažem vam da ovi ljudi neće nigde ići.

Holidej se osmehnuo bledim, bez-

izraznim osmehom. — Onda neka oni sami odluče šta će da učine — rekao je i laganim korakom prešao preko ulice i zamakao nazad u aleju iza saluna. Na početku ulice koji je podsećao na veliki crni otvor, okrenuo se da vidi šta će učiniti. Ali, pošto su obojica bili bez oružja i ranjeni, nije očekivao da će događaj imati neki dalji razvoj.

Nekoliko trenutaka kasnije, pokazalo se da je u pravu, jer je Sedler pregledao njihove rane i poveo braću Sedler preko ulice u dalju ordinaciju. Zadovoljan rezultatom sudara sa nogometašima i šerifom dok je odlučio da poseti Tonija Atvela.

Advokat je već bio u svojoj kancelariji. Čim je Holidej ušao on ga je zapitao. — Jesi li ti to bio umešan u malopredašnju pucnjavu?

Holidej je klimnuo glavom.

— Protiv koga?

— Larsa i Brua Koglëna.

— Mrtvi?

Dok je odmahnuo glavom.

Atvel je izgledao razočaran tim što je čuo. — Samo su ranjeni, je li? Nisi ih valjda pustio da se izvuku sasvim zdravi i čitavi? To valjda nisi?

— Biće mirni izvesno vreme. Došao sam ovamo zbog nečeg drugog. Hoću da znam kako je Sedler došao do šerifske značke?

Atvel se ujeo za usnu da ne opsuje. — Bio je izabran, Džone, izabran!

— Od strane građana?

Ozbiljnog lica, Atvel je klimnuo glavom. — Da. Stari šerif Benister bacio je šerifsku značku kad više

nije mogao da kontroliše gomilu u salunu.

— I onda se pojavio Sedler?

— Da. Vodio je izbornu kampanju na paroli da će on obuzdati kažanski šljam, jer zna kako treba s njima.

— Primamljivo obećanje — primetio je Dok.

— Kako da ne. Poverovali smo mu, jer je i on bio deo tog šljama, imao je među njima prijatelje. On je tvrdio da mu se njegovi pajtaši neće suprotstavljati. Mnóstvo ljudi je naselo na te njegove priče i obećanja, i on je dobio izbore ispred Kipa Medisona. Pobedio je za malo.

Holidej je ćutke klimnuo glavom.

— Posle toga stvari su krenule naopako. Medison je suviše primio srcu svoj poraz. Počeo je da pije i da u svakoj situaciji izaziva Sedlera. Na kraju je otišao suviše daleko i potegao revolver na njega. Sedler ga je ubio.

— Pretpostavljam da mu je tek to udarilo u glavu.

— Da. Šepurio se u gradu oholo dignute glave, jer su svi znali da je Medison vrlo brz na revolveru.

Holidej je izvadio cigaru i pripalio kao da se tek priprema za slušanje.

— A šta je sa Karpenterom?

Atvel je neodređeno slegnuo ramenima. Odmahujući glavom kao da se zbog nečega vajka, rekao je. — Ne znam kako je Karpenter uspeo da se domogne šerifske zvezde, tek, u jednom trenutku on se našao gde treba, i Sedler ga je imenovao za svog zamenika. Nije prošlo mnogo vremena pre nego što su svi shvatili

da je Karpenter uzeo meru Sedleru i da Sedler sluša i izvršava sve što mu on kaže. To je bilo pre godinu dana. Od tada, ako se u nekom gradu desilo nešto loše, onda se to desilo ovde. Ljudi su počeli da ostaju u svojim kućama, suviše uplašeni da se pojave na ulici i vode normalan društveni život. Grad se zatvorio u sebe.

— Kako je došlo do toga da Karpenter ima toliku moć?

— On je surov, Džone, surov i brz na revolveru, kao što su svi revolveraši. Kao što znaš, ja nisam nikakav autoritet kad su u pitanju revolveri ili ljudi koji barataju njima, niti nameravam da to budem. Ali, moji prijatelji koji se u te stvari razumeju, kažu da niko brži od Karpentera nikada nije naišao ovim putem. Zbog toga, niko nije raspoložen da se sukobi s njim i sa Sedlerom koji ga podržava. Njih dvojica čine vrlo opasan par.

— Karpenter i Sedler, je li? — rekao je kao uzgred Dok.

— Da. Ne zna se ko je gori. Ako odlučiš da ostaneš, Džone, pripazi na Sedlera.

— Baš maločas sam obnovio poznanstvo s njim — rekao je Holidej. — Ne bih baš rekao da smo se rastali kao prijatelji.

— Je li i on bio sa braćom Koglen?

— Ne. Umešao se tek kasnije kada je sve bilo završeno. Stao je na njihovu stranu i pokušao da me istera iz grada. Ja sam mu onda stao

na put. — Ja sam mu rekao da ću otići onda kad ja to želim, a nikako pre.

— Je li i Karpenter bio prisutan?

— Ne.

Atvel je izgledao iznenađen, i onda je klimnuo glavom. — Tačno je, on nije u gradu. Odneo je telo one dvojice kauboja koje je ubio na ranč njihovog poslodavca. To je njegova osobina. On voli da se suprotstavi svakome za koga postoji mogućnost da mu se ne sviđa činjenica da mu je Karpenter ubio druga. Voli da navlači mržnju, da izaziva. Taj čovek se ne boji apsolutno nikoga, i to sa razlogom.

Atvel je malo zastao, a onda se okrenuo Holideju. — Džone, koliko si ti brz?

Dok Holidej je slegnuo ramenima. — Nikada se nisam ogledao sam sa sobom — rekao je suvo.

— Ozbiljno te pitam. Može li te neko pobediti?

Dok se osmehnuo rezignirano. — Kako bih mogao da znam? Šta misliš da sam radio poslednjih godina...? Da sam se šetao Divljim zapadom i tražio revolveraše da bih se dokazao? Smešno. Brz sam, dosta brz, ali, ima jedno pravilo da i od najbržega uvek postoji brži.

Toni Atvel je brzo odmahnio glavom. — Ne, ne, znam da ti nisi tražio da se potvrduješ, znam kakav si ti čovek. Čini mi se da si za ovo vreme koje si proveo sa nama zavoleo ovaj grad. Sećam se i zašto si otišao i sve to je razlog što sam se obrađovao kad sam te video one večeri. Šta se desilo u tvom životu i kako si

došao do reputacije koju imaš, nije mi važno. Uostalom, objasnio si mi tvoje motive i baš zbog toga svega nikako ne bih želeo da budeš ubijen samo zbog toga da bi se potvrdilo da je istina ono što svi misle o Karpenterovoj revolveraškoj veštini.

Holidej je ustao sa stolice i duboko uzdahnio. — Toni, drži se ti borbe za svoje klijente u sudnici. Ova vrsta posla je van granica tvojih shvatanja.

Atvel se namrštio. — Kako to misliš?

— Kao prvo, niko ne može da dođe u neki grad i da jednostavno smakne šerifa i njegovog zamenika. Drugo je sa braćom Koglen... oni nisu predstavnici vlasti, zakona. Ali svakako ne možeš očekivati od mene da odem pred zatvor, izazovem Sedlera i Karpentera i pokušam da ih sredim? Čak i ako bih pobedio šta misliš da bi bilo?

— Ceo grad bi ti bio zahvalan, Džone. To bih smeo da ti garantujem.

Dok je odmahnuo glavom. — Možda bi mi u početku bili zahvalni zbog osećanja olakšanja koji čovek ima kad mu se skine težak teret sa pleća. Ali, ostavi im malo vremena za razmišljanje i sećanje na ono što se stvarno desilo će izbledeti. Ono što će im ostati da ga se sećaju biću ja, Dok Holidej, ubica čuvara zakona. Ljudi će me se kloniti, jer će se osećati krivim za podršku koju su mi pružili u početku. A šta tek da kažem za dečake kao što su Tom Eton, Peki Džons, Adleršot i sve ostale? Čega će se oni sećati sem gole

činjenice da je jedan čovek sa revolverom ubio njihovog šerifa i njegovog pomoćnika? — Dok je još jednom odmahnuo glavom. — Ne Toni, mnogo sam razmišljao o tome čak i jutros dok sam dolazio ovamo. Ne mogu da učinim to što si mi predložio. Ja nisam revolveraš.

Toni Atvel je tiho opsovao i beznađežno raširio ruke. — Šta onda možemo da učinimo?

— Isforsirajte izbore. Naterajte ljude da odlepe pantalone od stolice i zbiju svoje redove. Naučite ih da se bore.

Atvel je ljutito odmahnuo glavom. — Neće uspeti. To smo već pokušali. Karpenter i Sedler su čekali pred glasačkim mestima sa ostalim svojim banditima, tako da se niko nije usudio da glasa, i mi smo ispali budale. To se desilo nema nekoliko meseci. Posle toga, Karpenter je počeo da širi krila. Priča se čak da je počeo da se bavi rančerskim poslom i da je kupio zemlju za novac kojim ga je kreditirala banka.

— Nema u tome ničeg nezakonitog — rekao je Holidej.

— Nema, sem ako ne počnete da čeprkate po tome kako je Karpenter iznenada došao do tolikog novca.

— Rekoste da je dobio kredit od banke — podsetio je Holidej Atvela.

— To je tačno, ali, Hniri Alderšot tvrdi da Karpenteru nije pozajmio ništa više novca nego što bi dao bilo kome drugome čoveku u gradu. Za Karpentera radi onaj njegov salunski ološ, ali, niko ne zna gde mu se nalazi ranč. Čak ni Alderšot to ne zna.

Holidej je prišao vratima odjednom ophrvan umorom. Okrenuo se i rekao. — Toni, ti treba da sve to proveriš. Treba da se neke stvari pouzdano utvrde. Aranžiraj da neko prati Karpenterovu družinu. Proveri šta rade i gde idu.

— To smo već pokušali.

— I?

— Dvojica koju smo poslali nisu se nikada više vratili. Posle toga, niko više nije imao tri čiste da pokuša isto.

Holidej je duboko uzdahnio i protrljao se rukom po vratu. Pre nego što je progovorio, stajao je neko vreme duboko zamišljen. — Danas je nedelja, Toni. Da li će Karpenterova družina napustiti grad kasno noćas ili rano sutra ujutru?

— Sutra ujutru — rekao je Atvel.

— Odlično! Slušaj. Ja ću izvideti šta se dešava tamo napolju. Pratiću ih ma gde da odu. Javiću ti šta sam otkrio, a ti onda vidi šta ćeš. Ti si advokat i trebalo bi da znaš koji se zakonski koraci mogu preduzeti. Ova država ima guvernera i šerife s ovlašćenjima za celu teritoriju. Iskoristi ih.

Atvel se zmislilo. — Možda bi to bilo rešenje.

Sada je na Holideja bio red da se zamisli. — Čuj Toni, ako naiđem na nešto, hoćeš li terati stvar do kraja? Hoću da znam da ne gubim uzalud vreme.

Atvel je neko vreme netremice posmatrao Doka, znajući da je razlog tog pitanja nedostatak poverenja u njega. Nije se ljutio na Doka,

jer njegovo nepoverenje nije bilo bezrazložno. — Naravno da hoću. Možda nisam mnogo spretna sa revolverom, ali pusti me u sudnicu, pa ću ti pokazati od kakvog sam materijala napravljen.

— I to će dovesti do toga da će banda hteti tvoju glavu, Toni.

Atvel je ozbiljnog lica klimnuo glavom. — Znam to Džone. Preuzeću taj rizik.

— Dobro, tvoja stvar. A sada sam hteo da te zamolim za jednu uslugu. Ostao sam bez novca, a imaću troškova ovih dana. Potrebno mi je dve stotine dolara... možeš li mi dati?

— Naravno... rekao sam ti da smo spremili dve hiljade.

— Ne, ne to. Novac tražim od tebe lično. Istina, nije izvesno da ću ostati živ dovoljno dugo da ti dug vratim, ali toliko možeš da rizikuješ.

— Ne pričaj svašta, molim te. Znaš da se to pitanje ne postavlja. Mogao si uzeti sve ono, ali kad nećeš... dobro, bićeš moj dužnik, to mi odgovara.

Atvel je ponovo otvorio ormarić i izvadio novčanik od crnog boksa. Izvadio je dvadeset novčanica po deset dolara i pružio ih Holideju. — Evo... a što se tiče vraćanja... kad budeš mogao. — Zatim je sklopio novčanik i vratio ga u ormarić. Kada se okrenuo da nastavi razgovor, otkrio je da je njegov sagovornik već otišao.

— Mis Elder?

Džoan Elder je stajala na otvorenim vratima i gledala napolje uživajući u suncem bogatom danu. — To ste vi — rekla je pogledavši čoveka koji je oslovio.

— Da, to sam ja. Zovem se Džon Holidej i želeo bih da razgovaram sa vama.

Džoan je učinila korak nazad i pošla rukom da zatvori vrata govoreći. — Ne želim da razgovaram sa vama mister Holideje.

— Ali, ja imam žarku želju da govorim sa vama, madam — rekao je Dok Holidej, sprečavajući je da zatvori vrata. Rukom je još malo jače pritisnuo vrata i prisilio je da ih malo više otvori, a zatim je stao u dovratku.

— Molim vas ostavite me na miru — rekla je.

— Po onome što sam video u ovom gradu suviše mnogo ljudi puštaju da stvari mirno teku i ne mešaju se u ono što vide, mis Elder. Dolazim od Atvela i mislim da bi vas interesovalo da čujete šta sam odlučio da uradim.

— Zašto bi me to interesovalo? — dočekala ga je oštro. — Zašto bih ja imala neke veze sa vama?

— Zato što sam vas za poslednja dva časa proveravao. Iz onoga što sam čuo, mis Elder, ako je poverovati tome, vi ste vrlo odlučna mlada žena. A ja sam opet odlučan čovek, što ćete vi shvatiti kad me upoznate bolje.

Džoan je ponovo pokušala da zatvori vrata, ali je Dok podmetnuo rame. Ona ga je besno pogledala.

— Hajdete, ne ljutite se — rekao je Dok nehajno. — Neću vas pojesti, niti prema vama imam onakvih namera kao braća Koglen. Opustite se. Porazgovaraćemo malo, pa ću otići.

Džoan se udaljila od svog prisilnog gosta čiji je dubok glas neobično delovao na nju. Iz njegovih tiho izgovorenih reči nije se mogao naslutiti nasilnik ili ubojica kakvim ga je ona smatrala. Naprotiv, takav kakav je stajao pred njom, ostavljao je utisak čoveka koji apsolutno vlada sobom.

— Šta vi zapravo hoćete? — zapitala je najzad.

Holidej se setio hrabrosti i energičnosti koje je prethodne večeri pokazala. To njeno ponašanje doprinelo je više od svega drugog što je poželio da je vidi.

— Meni je ponuđen novac da spasem ovaj grad nevolja — rekao je posle kraće stanke. — Koliko sam čuo, vi se ne slažete s tim.

— Ja se ne slažem sa ubijanjem, mister Holideje. I ako vas interesuje moje mišljenje, ja ne verujem da je ovom gradu potreban čovek kao što ste vi.

— A kakav sam ja to čovek?

— Naravno da nije potrebno da izgovorim slovo po slovo kad se to jasno zna, mister Holideje. Vi ste avanturista i revolveraš. Toni Atvel je to nagovestio kad je preda mnom branio vaše sinoćno ponašanje. Ali, ja sam ga tada podsetila, kao što želim sada da podsetim vas, da čovek kao što ste vi, može doneti samo još veću nevolju od postojeće.

Kako je moguće da neko misli da će se ubistvom nekog čoveka rešiti problemi sa kojima se ovaj grad suočava.

— Hajde da pitanje postavimo malo drukčije, mis Elder. Šta vi mislite da grad može da preduzme — rekao je Dok.

— Ne znam šta vi imate na umu — rekla je. — Ako ste došli ovamo da zastupate Tonijevu ideju, onda mogu odmah kratko i jasno da vam kažem: Mister Holideje, vi mi se ne dopadate i ne dopada mi se vaš način kako rešavate stvari. A sada, ako nemate ništa protiv, ja imam posla i ne mogu više da gubim vreme.

— Danas je nedelja — rekao je Holidej — a za časne građane, to je dan kada se ne radi. Zbog toga sam mislio da ćete možda poći sa mnom u šetnju.

Džoan se naglo okrenula, bleđa u licu. — Šta ste rekli?

— Dan je topao, ali sam uveren da ćemo negde van grada naći neko hladovito mestašće.

Džoana ga je gledala usta otvorenih od zaprepašćenja. — Otkuda ste, za ime božje, došli na ideju da bih mogla poželeti da pođem u šetnju sa vama?

— Pa, imam jedan prost razlog. Sem činjenice da ste vi žena a ja muškarac u čemu smo različiti, nas dvoje imamo dosta zajedničkih karakternih crta. Oboje smo odlučni, energični i znamo šta hoćemo. Imamo dakle o mnogo čemu da razgovaramo. — Osmehnuo se i dodao. — Mogli bismo da počnemo o tome ka-

ko ste se glupo ponašali i kako da to izmenite.

Džoan Elder je zurila u njega kao da nije verovala da dobro čuje. — Posle toga, savetovao bih vam da ne postupate sa dečacima kao što ste dosada postupali. Nemojte ih vući za uvo da dođu u školu. Kao drugo, ne biste trebalo da prisiljavate čoveka kao što je Atvel da radi stvari za koje nije sposoban. To bi moglo skupo da ga košta, a ne bi ničemu koristilo. Treće, treba da budete razumni i da se ne izdvajate ovde na kraju ulice. Ljudi ne mogu gubiti vreme vodeći brigu o vašoj bezbednosti i jednog dana doćiće se da stvarno budete napastvovani.

Džoana je prkosno digla glavu. — Vaši saveti mi nisu potrebni, živeti ću kao što sam dosada živela i raditi ono što nađem za potrebno.

— Tvrdoglavi ste, to sam već video. Ali, to što sam vam rekao, nije sve — konstatovao je Holidej zadovoljnog izraza lica.

— Još saveta? Rekla sam vam da to ne vredi ništa.

— Dosada sam vam govorio šta ne treba da radite. A sada ću vam reći šta treba da radite... Ako želite da pomognete. Trebalo bi da iskoristite vaš lep izgled i da zainteresujete ljude protiv kojih ovaj grad treba da vodi boj.

— Da ih zainteresujem?

— Tačnije rečeno, da zavarate i skrenete njihovu pažnju. Kao što je slučaj sa Larsom Koglenom. Ovaj put bi trebalo da se koncentrišete na Džodi Karpentera.

Iz Džoaninog lica nestala je po-

slednja kap krvi. — Jeste li vi poludeli?

— Nisam. Čuo sam da je Karpen-ter vrlo ugladen čovek kad to želi. A sa vama bi to želeo, uveren sam.

— On je najčudovišnije ljudsko biće koje sam imala nesreću, da sretnem — rekla je Džoan oštro. — On je isto što i divlja zver. Kako ste samo mogli da pomislite...

— Bila je to samo nabačena ideja, mis Elder. Potrebno mi je da Karpen-ter bude nekoliko dana zauzet nečim drugim, pa sam mislio da vi to možete učiniti. Zauzvrat nameravao sam da vam vratim decu u školu.

Džoana se osmehnula žalosno. — Za ime božje, vi ste stvarno čovek nesposoban da vidi stvari kako treba, verujete li? Dopustite mi da vam kažem da su deca ovog grada rasla kao da žive u džungli i da ih roditelji podstiču da takvi i ostanu. Samo jedna šačica je zainteresovana da od sebe napravi nešto bolje. Uprkos svim mojim naporima i nastojanjima, većina će ih izrasti u bezvredna ljudska bića. Kad to vidim, pitam se zašto bih ja o tome brinula. Činila sa mi činim ono što mogu, ali se više neću sekirati niti ću pokušavati da učinim nemoguće. A nemoguće je da se ovde stvari izmene. Niko ih ne može izmeniti.

Džoan je proš-tala odajom i zaustavila se ispred Doka. Uprkos predubeđenju o ljudima iz kategorije kojoj je on pripadao, nije mogla da se ne divi njegovom muževnom izgledu, čvrstini duha koja se ogleđala na njegovom tek malo prepla-

nulom licu i odlučnosti koja je izbijala iz njegovih sivoplavih očiju. Cela njegova ličnost odudarala je u tom momentu od njene zamišljene vizije. Ali, odmah zatim, vratila se u stvarnost. Muževnost koja se na njegovom licu ogledala bila je proizvod nehajnosti i surovosti.

— Možda ipak mogu... na ovaj ili onaj način — rekao je Dok.

Džoana ga je pogledala oštro. Iluzije je nestalo, i ona je nastavila. — Taj način na koji vi nameravate da izmenite stvari, nimalo me ne interesuje. Toniju Atvelu i ostalim važnim i odgovornim ljudima ovog grada nedostaje snaga da probleme ovog grada reše na prikladan, odgovarajući način. Priznajem da nisam uspela da sprovedem ono što sam mislila da je dobro, ali, ne želim da igram bilo kakvu ulogu u ubijanju. Možete li to da razumete?

— Naravno da mogu.

— Onda molim vas nemojte više dolaziti ovamo. Nameravam da nastavim da idem putem kojim sam dosada išla sve dok ovo zlo koje sada cveta, ne donese svoje još gorče plodove. Kada se to desi ja ću spakovati kofere i otići.

— A šta sa Atvelom?

— Kako to mislite „šta sa Atvelom“.

Dok je neodređeno raširio ruke. — Ništa specijalno. Jednostavno, mislio sam da vi i on... ako shvatate šta mislim.

U Džoaninim očima planula je ljutnja. — Nekada sam i ja možda tako mislila, ali, sad više ne — priznala je. — Niko od nas nema pravo

da pravi planove za budućnost u gradu kao što je ovaj. Videla sam šta ste rano jutros učinili na ulici s onim ništarijama braćom Koglen. Za mene je to bilo krajnje uznemirujuće i na neki način predskazujuće. Zar da čovek sebe veže za tako nesigurnu budućnost? U tom trenutku, skoro da sam donela odluku da odem.

Holidej je malo digao obrve što je trebalo da izrazi njegovo iznenađenje i negodovanje. Nije li ova devojka previše tražila od njega? Hteo je nešto da kaže ali ga je ona zadržala pokretom ruke.

— Ne mislim da za ono što ste učinili mogu da optužim samo vas. Vi ste se branili to je tačno, ali, tu odbranu vi ste želeli, vi ste je tražili. To je ono od čega mi dolazi mučnina. Vi muškarci samo želite da se tučete, da se ubijate! Zašto?

Dok Holidej se osmehnuo krajičkom usana i ponovo prišao otvorenim vratima. Pogledom je prešao niz suncem okupanu ulicu i grad mu se učinio sasvim drukčiji nego jutros, lep, blistav, bez senke straha. Od jutrošnjeg incidenta nije bilo ni traga od Larsa i Brua, niti je Sedler promolio nos iz njegove šerifske kancelarije. Što se tiče Karpentera, on je još uvek bio odsutan. Gomila protuva koje su se obično skupljale u salunu, tamarala je s dosadom po ulici, čekajući da se vrata saluna otvore za goste. Kada se to dogodi, ulice će ponovo opusteti.

Holidej je tihim glasom izgovorio. — Čuo sam onu priču o čoveku koji je okrenuo drugi obraz. Pretpo-

stavljam da je to učinio zbog toga što mu je obraz bio naduven od udarca, pa je hteo da mu i drugi isto izgleda. Ja sam drukčiji. Ne volim da me neko udari ni na koji način.

Izašao je na vrata i udaljio se, ostavivši Džocan da netremice zuri u njegova leđa. Ona je ostala tako sve dok Holidej nije pojahao svog konja i ne osvrćući se odjahao pravcem koji je vodio van grada.

VI

Tek što je prešao nešto više od pola milje putem koji je od grada vodio u pravcu ranča Frenka Kimberlija, Holidejevu pažnju privukao je odjek pucnjeva koji su se čuli iza jednog brda. Skrenuo je sa puteljka koji je vodio kroz preriju, i uputio se uz jednu padinu do vrha uzvišenja, odakle je mogao da osmotri znatan deo predela oko sebe. Bilo je to gola, neplodna zemlja koju niko nije želeo. Povezivala je severne pašnjačke predele sa gradom, ali, ljudi su je izbegavali prepuštajući je gušterima, škorpionima i zmijama.

Kada je Holidej stigao do vrha uzvišenja, pucanje je ponovo počelo. Nije mu bilo ni najmanje teško da ustanovi izvor odakle je poticalo. Malo niže od vrha, na jednom dosta ravnom proplanku, petorica dečaka stajali su jedan pored drugoga kao u stroju sa revolverom u rukama, koji su se još pušili. Pred njima, na udaljenosti od oko dvadeset koraka na jednoj steni stajao je niz praznih

kutija od konzervi. Površina stene bila je puna rupa od kuršuma što je ukazivalo na nepreciznost streljačke veštine dečaka.

Smeškajući se, Dok Holidej je pustio konja da sam izabere put niz padinu i zahvaljujući odjeku pucnjave koja je prigušivala topot kopita, uspeo mu je da priđe dečaci-ma, a da ne bude primećen. Sada je sedeo u sedlu i laktom oslonjen na jabuku, posmatrao šta rade.

Na pegavom licu Toma Etona ogledao se izraz napetosti od silne koncentracije. Ispalio je jedan za drugim šest metaka i jedna od limenih kutija odletela je sa stene. Tomovo lice blesnulo je trijumfom, ali, kada se okrenuo da bi pobrao aplauze ostalih dečaka, spazio je Holideja koji ih je posmatrao sedeći ležerno u sedlu. Videvši promenu na njegovom licu i ostali su se okrenuli.

— Radite sasvim pogrešno — rekao je Holidej.

Najviši dečak u grupi istupio je korak ispred Toma Etona i ostalih u grupi. Holidej ga je odmah prepoznao kao Linusa Kimberlija, sina Frenka Kimberlija iz prvog braka. Dečak je bio visok, vitak i prijatnog izgleda.

— Vi ste Dok Holidej — rekao je.

— Rekao sam ti da smo razgovarali s njim u gradu — rekao je Eton. Nisi nam verovao.

Na licu Linusa Kimberlija ukazao se izraz napetosti. — Niste valjda došli ovamo da nam držite lekciju, mister Holideje. Ako jeste, onda se bolje okanite te namere. Mi ne či-

nimo nikakvo zlo, jer, kao što znate danas je nedelja. Imamo pravo da provodimo slobodno vreme onako kako nam je volja.

— Naravno da imate pravo da radite šta vam je volja — rekao je Dok Holidej silazeći iz sedla. — Kako je tvoj otac?

— Dobro je.

— Upravo sam pošao da ga posetim. Pretpostavio sam da će se danas odmarati kod kuće, budući da je nedelja. Imate li nešto protiv da malo posmatram?

Dečaci su pogledali jedan drugoga, a onda je Tom Eton stidljivo istupio. — Rekli ste da ne radimo dobro, mister Holideje. Hoćete li onda da nam pokažete kako treba da radimo.

Dok Holidej je slegnuo ramenima. — Zavisi od toga za čega se vežbate, Tome.

Tomove oči su zasijale, i on je isturio ramena napred, dajući sebi tim pokretom povećanu važnost. Dok Holidej ga je pozvao po imenu kao da su prijatelji i ravni jedan drugome. Samozadovoljno je pogledao Linusa Kimberlija, ponosan što se u nečemu pokazao superiornijim od svog vršnjaka i rekao. — Sve smo bolji i bolji, mister Holideje, ali, kao što rekoste, možda nešto ne radimo kako bi se najbolje moglo. Hoćete li nam pokazati kako da postanemo sigurni i brzi strelci?

Holidej je pogledao limenke postavljene na vrhu stene. Očni kapci su mu se malo suzili. Zatim je potegao revolver i jedan za drugim ispalio tri hica. Tri limenke su od-

skočile sa stene i odletele u žbunje iza nje. Svi do jednog, dečaci su u horu zviznuli i okupili su se oko Holideja, piljeći u njega sa mešavinom neverice i divljenja.

Kada se eho pucnjave izgubio u prostranstvu prerije, Dok Holidej je rekao. — Upornim vežbanjem svako može postići ovo što ste videli. Veština je u tome da se okidač povuče glatko, bez grčenja prsta, a ne da se pritisne naglo. Čak i najmanji pritisak izaziva pomeranje cevi, milimetarsko pomeranje, ali dovoljno da tane ne pogodi cilj. Dakle, treba nanišanimi i povući okidač. Kad revolver poskoči od pucnja, nanišani se ponovo. Pri tome treba da se ima na umu jedno: pogled mora da bude usmeren na ono na šta se cilja u tom trenutku, a ne na ono na šta se maločas ciljalo. Ako ste prvi put promašili, nemojte dozvoliti da vas to dekoncentriše već krenite na sledeći cilj. — Holidej je iskosa pogledao prema tri preostale limenke na steni i ispalio seriju od još tri hica. Promašio je prvu limenku, ali je udar taneta poneo preostale dve u vazduh, kao vetar komade papira.

Holidej je sačekao da se kotrljanje limenki završi, a onda je rekao. — Kao što sam vam rekao, ako promašite prvi put nastavite sa ciljanjem u sledeću metu. Mislim da je dva pogotka od tri ispaljena hica bolje nego nijedan od tri. A sada, ponovo postavite limenke.

Trojica dečaka su istog trenutka potrčali ka steni ostavljajući Kimberlija i Toma Etona sa Dokom. On je dugačkim prstima izvadio iz opa-

sača metke i napunio revolver. Kad su se tri dečaka vratili, jedan od njih je uzviknuo široko razrogačenih očiju. — Sve usred sredine, mister Holideje. To još nisam video!

— Još nešto — rekao je Dok Holidej vraćajući nehajnim pokretom revolver u futrolu. — Nije uvek najvažnije ko prvi potegne. — Naravno, važno je da revolver izvučete iz futrole što brže možete, ali, još je važnije da nanišanite dobro. Ako u početku to radite polako, to će vam pomoći da kasnije svaki put dobro nanišanite. — Potegao je revolver usporenim pokretom, podigao revolver jedva do kuka i ispalio jedan metak.

Limena konzerva je odletela u vazduh.

— Kad uspete da svaki put kad potegnute dignete revolver do iste visine, automatski ćete ciljati u pravom smeru. Hajdete, postrojte se.

Dečaci su počeli da se guraju da bi se poređali u red. Holidej im je naredio da stave revolvare u futrole. Petnaest minuta terao ih je da potežu revolver, i da ponovo i ponovo potežu, ukazujući svakom pojedincu na njegovu grešku. Kada je vežbanje potezanja bilo završeno Tom Eton i Linus Kimberli su potezali bez greške, brzo i tačno. Ostali su bili nešto sporiji, ali im Dok to nije pomenuo.

— Vežbajte taj pokret mesec dana i posle toga mislim da ćete biti okej sa prvim delom.

— Mesec dana? — zapitao je Linus Kimberli sa negodovanjem i ra-

zočaranjem na licu. — Zar ceo jedan mesec?

— Nije to mnogo vremena. Bolje je da sada izgubite mesec dana nego da kasnije izgubite ni manje ni više nego ceo život. Vi ste još mladi. Viđao sam ljude i od trideset godina koji to ne umeju da urade kako valja, a ipak vežbaju i nastoje da se poprave. Ako bi hteli da uče ono što treba, privremeno bi se ostavili pucanja i vežbali bi potezanje, ono što vi sada radite. Na taj način bi relativno brzo postigli ono što inače mogu postići. Pucanje dolazi na kraju.

Holidej se posle toga okrenuo svom konju i vinuo se u sedlo. Sa visine sedla ozbiljno je pogledao svoje učenike. — Ključ vladanja revolverom je samouverenje, dečaci. Ako nemate osećaj da sve radite onako kako je to najbolje, ni ono što činite, neće vam u potpunosti uspeti. Zapamtite to!

Dečaci su digli pogled prema njemu, zbunjeno žmirkajući očima. Tom Eton je progovorio u ime svih. — Objasnite nam šta mislite time da kažete, mister Holideje? Čini mi se da niko od nas nije shvatio ideju.

Holidej je pomilovao sedlo na kome je sedeo. — To vam je otprilike kao sedlanje konja. Najpre samo prilazite konju da bi se navikao na vaš miris, zatim prvo stavite čebe na njegova leđa, a posle toga kad prođe izvesno vreme, dolazi sedlo i pritezanje kolana. Kad ste sve to uradili na propisan način, nikako se ne može desiti da padnete, sem, naravno, ako niste negde pogrešili ili

ste nešto pogrešno procenili. Suština je u tome da znate, da ste sasvim pouzdani, da u svakoj situaciji koja može nastupiti, sedlo ostane tamo gde je, i da o tome nemate apsolutno ništa da mislite. Onda možete sasvim da se koncentrišete na ono što hoćete da činite. Tako vam je i pri upotrebi revolvera, morate da budete apsolutno koncentrisani na završni deo, na ciljanje. A da biste to postigli, morate biti uvereni u to da ste sve što je pre toga trebalo da učinite, učinili savršeno pravilno. I onda ste postigli pola uspeha.

— Pola? — zabezeknuto je zapitao Tom Eton. — A mi smo shvatili da je to sve.

— Ne, nije sve. Ostaje onaj drugi, možda još važniji deo tog posla. To je uverenje da ste u pravu. Znate šta je to? To vam je ono osećanje duboko skriveno u duši koje vam govori da li je to što činite pravično ili nije pravično. Ako savršeno potežete i imate osećanje da zastupate nešto u šta čvrsto verujete, onda ste vi u pravu, i vi to znate. Onda nema greške.

Dečaci su još uvek izgledali zbunjeni kad je Holidej nastavio. — To vam je isto kao kad dođete ovamo da vežbate. Ako niste završili sve vaše kućne obaveze, to će vas mučiti, zadavaće vam brigu, zar ne? Kad se vratite kući, moraćete da se pogledate oči u oči sa mamom i tatom i sve vreme dok ste ovde, mislićete samo na to. Nećete imati dovoljnu koncentraciju. Ali, ako ste pre dolaska ovamo sve završili onda će vam biti lako na srcu, osećaćete se

sigurni u sebe. Osećati se sigurnim je jedini pravi put.

Linus Kimberli je prišao korak napred, lica dignutog ka Doku. — Još nam niste otvoreno i jasno rekli šta imate na umu, mister Holideje. Zahvalni smo vam za sve, zaista smo vam zahvalni, i radićemo tako kao što ste nam vi kazali, videćete. Ali, niste nam bili sasvim jasni.

Holidej se osmehnuo. Linus je bio bistar momak. — Pa dobro, evo šta mislim. Šta biste želeli da postanete kad odrastete?

— Ja ću preuzeti očev ranč i nastaviću tamo gde je on stao — rekao je Linus.

Dok je klimnuo glavom. — I zato, sasvim normalno, želiš da umeš da pucaš.

— Ja moram biti spreman za to, mister Holideje. Znao sam da je to. Ako ste negde čovek broj jedan, onda morate znati da drugim pokažete šta i kako treba da rađe. Inače, niste dostojni svog položaja.

— Naravno, čovek broj jedan mora da jaše sa svojim ljudima, mora znati da puca, da hvata stoku lasso, da žigoše stoku, jednom rečju, mora da zna sve ono što oni znaju samo još bolje od njih. Ali kasnije, kada se ostali odmaraju, čovek broj jedan mora da radi mnogo drugih stvari koje obični kauboji ne moraju da znaju. Veliki rančevi ne žive i napreduju sami od sebe. Njih treba umeti voditi. Robu treba izneti na tržište i prodati po dobroj ceni, a to nije manje jednostavno od onog o čemu smo govorili maločas.

Linus je izgledao zbunjen.

— U ovom momentu, tvoj otac vodi knjigovodstvo o ranču, je li tako, Linuse? — zapitao je Dok Holidej.

Linus je klimnuo glavom.

— Pa eto, to ćeš kasnije morati ti da radiš. Moraćeš, dakle, da znaš kako se to radi, je li tako? A da bi znao, moraš blagovremeno da naučiš isto kao što učiš da jašeš, pucaš i ostalo. — Dok Holidej se okrenuo Tomu Etonu. — Isto važi i za tebe, Tome, a i za ostale ovde prisutne, naročito za Bena Anderšota. Zasad, vaši očevi misle o svemu, i vode brigu o svemu, ali, to je za njih vrlo tegoban posao. A to je zbog toga što nisu imali prilike da se pripreme zato što nisu mogli da se školuju. Ali, vi imate tu šansu. Zato iskoristite šansu koja vam se pruža i naučite što možete više. Znanje će učiniti da vam mnoge stvari kasnije budu lakše. U slobodnim časovima dodajte ovamo i vežbajte pucanje ovako kao što sam vam pokazao. Bićete sve bolji i bolji, jer ćete biti spokojni u duši, znajući da ste učinili sve što je trebalo da učinite. Shvatate li šta hoću da kažem?

Vrteći vrhom cipele rupu u zemlji, Linus Kimberli je bacio kratak pogled prema Tomu Etonu. Tam je grizao usne, a pegavo lice mu je bilo rumeno.

— Učenje je strašno dosadno — promrmľjao je Tom.

— Isto je i sa revolverom, Tome, s tom razlikom što baratanje revolverom može biti i opasno. Tvoj otac je cenjen i poštovan u gradu, jer zna kako se dobro potkivaju konji,

pravi okov za kola i alat koji ljudima treba. On je kao mlad čovek izgubio dosta vremena dok je naučio kako se to radi. Benov otac je takođe cenjen i poštovan, jer kad ljudi dođu kod njega u banku da im da savet, on to učini na najbolji način, a to može zbog toga što je obrazovan. A tvoj otac Linuse, je nešto mnogo više od običnog uzgajivača goveda. On kupuje u pravi čas ono što mu treba, prodaje u pravi čas i po pravoj ceni, organizuje rad na ranču i ujedno vodi knjige bez kojih se pravi biznis ne može ni zamisliti. Zbog svega toga što čini, ljudi ga uvažavaju i to je sasvim normalno i razumljivo.

Holidej je okrenuo konja nalazeći da je za jedan dan dovoljno pouka. Da li će neke od njih pogoditi cilj i pasti na plodno tle, to nije znao. Ali, znao je da njihovo dečачko interesovanje za njegovu sposobnost baratanja oružjem i njegov ugled revolveraša mogu doprineti da saveti ne odu u vetar.

Udaljivši se nekoliko metara nastavio je. — S vremena na vreme, doći ću ovamo da vam pokažem i druge stvarčice. Ali, nemam nameru da gubim vreme učeći momke koji to ne zaslužuju. Hoću da imam dečake čija je savest mirna, duh nepomućen i koncentracija na visini. Ako bude drukčije, neće biti uspeha... ni za vas ni za mene.

Holidej je dotakao petama slabine svog konja i uputio se sa kamenite čistine. Nije prešao ni četvrt milje kad je pored sebe čuo zveckanje opreme konja Linusa Kimberlija. Tom

Eton je jahao za njim na šarenom ždrepcu.

— Danas je baš vruć dan — rekao je Dok.

Dečaci su se osmehnuli jedan drugome i izravnali konje sa njegovim. Posle izvesnog vremena, Linus Kimberli je prekinuo tišinu. — Mister Holideje, je li vas mis Elder poslala da nam govorite o školi?

Holidej je odmahnuo glavom. — Ni govora. Mis Elder se ne slaže sa mojim metodama... ni sa mnom.

Holidejeva izjava delovala je za prepašćujuće na dvojicu dečaka.

— I sa dosta razloga... čak bih rekao da je u pravu. — Nastavio je Dok Holidej. — Ona je obrazovana, normalna osoba sa logičkim poimanjem svega oko sebe. Ona se trudi i čini sve da vas dečake pouči ono što zna, ali, oseća da vas ljudi kao ja dovode u iskušenje da zanemarite učenje i da radite druge stvari. Volio bih kad bih mogao da mislim da nije u pravu, ali, koliko vidim, ona je u pravu.

Dečaci su izmenjali poglede iz kojih se videlo brižno razmišljanje, ali, nisu rekli ništa. Dok Holidej ih je poveo preko prerije do uzanog puta izgaženog konjskim kopitama i izbrazdanog kolskim točkovima. Ali, pre nego što je izbio na prostrane Kimberlijeve pašnjake dodao je. — Vidite, ja sam nekada učio školu koju na žalost nisam završio. Da jesam, verovatno da bih sada bio uvažen lekar u Nju Orleansu ili nekom drugom gradu na Istoku. Možda ćete reći da to nije nikakva šteta, jer sam ovako poznat širom Divljeg za-

pada. E, pa, ja vam kažem da se vrate. Kao dobar lekar bio bih još slavniji, s tom razlikom što bi me ugledni građani i građanke pozdravljali skidanjem šešira. Ovako sam bio prinuđen da idem iz mesta u mesto, i to mi nije uvek odgovaralo. Sve u svemu, život koji vodim nije lak. Jeste dinamičan, ali zato opasan i bez budućnosti. Da odmah kažem da se ne žalim, ako to mislite, već vam samo govorim kako stvari stoje. Ako bi me sudbina vratila unazad, ako bi mi se pružila prilika da počnem iz početka, siguran sam da bi dobro zagnjurio glavu u knjigu.

Rekavši to, poterao je konja u kas, i zategao vodice tek kad su stigli pred veliku kuću. Dvojica dečaka su sjahali iza njega, ali, kada je Frenk Kimberli izašao na verandu, oni su se udaljili svojim putem. Kimberli ih je otpratio radoznalim pogledom, a zatim se zagledao u Holideja.

— Mister Holideje — rekao je klimnuvši lako glavom u znak pozdrava.

— Zdravo Kimberli — dočekao je Holidej njegov dosta uzdržan pozdrav. — Je li vam Džej Brit rekao da smo razgovarali u gradu?

— Rekao mi je.

— I?

Kimberlijeve guste obrve su se postavile. Prišao je lagano do ivice verande i naslonio se na ogradu. Riđa kosa mu se gusto kovrdžala na temenu, a lice mu je bilo ogrubelo od sunca i vetra. Po stisnutim usnama videlo se da nešto razmišlja.

— Još se nisam odlučio, Holideje. Ima i nekih komplikacija koje obojica znamo. Nisam siguran šta u stvari imate na umu.

— Saradnju — rekao je Dok kratko.

— Ne znam koliko bi ta saradnja mogla da bude iskrena, Holideje.

— Ja ne gledam stvar tako, Kimberli. Ako je u prošlosti postojalo nešto što smeta našoj sadašnjoj saradnji, onda znajte da je s tim svršeno.

Kimberlijeve obrve su se još više nabrale. — Možda ste se vratili, jer ste shvatili da ste pogrešili.

Holidej se melanholično osmehnulo i odmahnuo glavom. — Nisam ništa pogrešio, a i da jesam, nije moj običaj da krpim razbijene stvari. Ono što je prošlo to je prošlo i nikada se više ne može vratiti.

Kimberli se naglo ispravio. Šum nekog kretanja iza njega naveo ga je da se okrene. Iz kuće je izašla njegova žena Džuli, naizgled ni dan starija nego onda kada je Dok poslednji put video.

Holidej je digao šešir u znak pozdrava. — Zdravo Džuli. Izgledaš divno. Čini mi se da ti ovaj život prija.

Džuli mu se osmehnula i instinktivno prišla bliže Kimberliju, kao da time postavlja neku prepreku između sebe i Doka. Kimberli, je međutim, izgledao zabrinut, i nije se trudio da to prikrije. Onda je Džuli rekla. — Frenk, zar nećeš pozvati našeg posetioca da uđe? Napolju je jako toplo.

Kimberli se trenutak kolebao, a

onda je slegnuo širokim ramenima. — Pa, čini mi se da od toga neće biti štete. A na kakvu ste saradnju mislili.

— Nemam određen plan. Zato sam i došao da razgovaramo — rekao je Dok.

— Ako ste mislili na posao, onda unapred da vam kažem da meni revolveraš nije potreban — žurno je izbacio Kimberli.

— Nisam mislio to. Takvih ponuda već imam. Imao sam na umu brige koje vas muče i događaje u koje sam ja sticajem okolnosti upleten. Imam utisak da su te dve stvari povezane.

Dok se Holidej peo na verandu, Kimberli ga je još uvek posmatrao s izvesnom dozom neizvesnosti. Džuli ga je gledala svojom uobičajenim blagim pogledom, bez traga kajanja ili stida u izrazu lica. Holidej se pitao kako se žene tako lako i brzo mogu prilagoditi svakoj situaciji, bez obzira koliko su njihova osećanja možda sasvim drukčija od onoga što se vidi na njihovom licu. Pošao je za Kimberlijem u kuću gde im je Džuli poslužila hladno piće.

Nastojeći da ne obraća pažnju na nju, Dok je rekao. — Čujem da imate problema sa kradljivcima stoke, Kimberli.

Kimberli je klimnuo glavom. — Izlazimo nekako na kraj.

— Ja sam čuo drukčije.

Rančer je opsovao. — Imam veliki ranč. Ne mogu svaki kutak držati na oku. Za to bi mi bilo potrebno stotinu ljudi.

— Morali ste naći tragove posle

napada. Jeste li? — zapitao je Holidej.

Kimberli je odmahnuo glavom. — Ni jedan jedini trag. Stoka kao da je isparila u vazduh. Izvršio sam prebrojavanje i utvrdio da sam u manjku za stotinu grla. Ali, niko nije video ništa i nije čuo ništa. Od toga mi dođe da poludim.

Na to je Dok Holidej klimnuo glavom. Frenk Kimberli je bio častan čovek i nije mogao da sakrije svoja osećanja kao što ni goveče koje žigošu nije moglo da ne muče od bola.

Srkućući piće, Dok je nastojao da mu se pogled ne sretne sa Džulinim. Ali, sve vreme je osećao njen pogled, i naslućivao da se u njenoj duši kovitla bura različitih osećanja. To ga nije čudilo. Njegov dolazak bio je iznenađenje za nju, i zatekao je nespremnu, pa su njene reakcije bile dosta razumljive. Ali, čudilo ga je nešto drugo. Dolazeći u Lodž Krik oživljavao je uspomene o ljubavi sa Džuli i očekivao je da će susret s njom izazvati u njemu buru emocija, ali, na njegovo iznenađenje, sada u njenoj blizini nije više osećao nikakvu želju za njom. Desilo se suprotno od onoga što je očekivao, kao da je stvarnost odnela čar sanjane prošlosti. Gledao je sada kao sasvim drugu ženu, uz to ženu koja pripada drugom čoveku, poštovanom i cenjenom.

— Čujem da šerifov zamenik Džodi Karpenter ulazi u biznis. Postaje, odgajivač stoke — rekao je Holidej.

— Tako se priča.

— Vama to nije lično poznato?

Kimberli se dotada bio opustio. — Ne, u svakom slučaju, nije se pojavljivao na mojoj strani pašnjaka. Možda ima ranč dalje na jugu.

— I šta kažete na to?

— Pa, evo šta ja mislim i toga ću se i držati. Sve dok mi ne nagazi na žulj, mene se njegovi poslovi ne tiču.

— Možda vas se ipak tiču — rekao je Holidej.

Kimberli se ozbiljno zagledao u njega. — Zna li možda nešto što ja ne znam, Holideje?

Holidej je odmahnuo glavom. — Ne, ništa konkretno. Ali, mislim da je sve ono što se događa u gradu i okolini povezano u jednu celinu. Nasilje u gradu i krađe stoke, to je deo istog plana da se celo područje stavi pod svoje. A mislim da iza toga stoji jedna ličnost... inteligentna i opasna ličnost.

Kimberli ga je pogledao i neodređeno odmahnuo glavom.

Holidej je ostao pri svome. — Došavši ovamo posle četiri godine u mogućnosti sam da stvari vidim jasnije nego ljudi koji su ostali ovde i koji nisu mogli da zapaze promene. Još nisam upoznao niti video Karpentera, ali, na osnovu onog što sam čuo stvorio sam dosta jasnu sliku o njemu. On je dobar na revolveru, ali je isto tako bio dovoljno mudar da uzme Sedlera pod svoje, tako da ima fasadu. Uz sebe je vezao gomilu kafanskih bitangi i meni se čini da on faktički vlada gradom. Prema tome, on je smislio vrlo mudar plan, i taj plan vrlo vešto sprovodi u de-

lo, a niko ne može da pruži prst na njega i optuži ga da čini nešto rđavo.

Kimberlejeva gornja usna se izvila u grč nezadovoljstva. — Ne sviđa mi se taj čvek... I nemam poverenja u njega.

— Znači li to da mislite da on možda stoji iza svih tih krađa stoke?

Kimberli je s treskom spustio čašu na sto, od čega je Džuli poskočila. — Pazi na sto, Frenk — rekla je.

— Neka đavo nosi sto, devojko! — rekao je Kimberli i ljutim pogledom dao joj znak da ih ostavi same. Na to se Džuli digla i žurno izašla iz odaje. Ali, na vratima je zastala i pogledala prema Holideju. On joj je uzvratio bezizraznim pogledom i Džuli je zatvorila vrata za sobom.

Kimberli je temperamentno skočio na noge i počeo da šeta s jednog na drugi kraj odaje. Odjednom je zastao i nadneo se nad Holideja. — Šta vas je, do đavola, navelo da to kažete Holideje?

Holidej je slegnuo ramenima i ustao. Nije mu se sviđalo da ga neko gleda s visine. — Sami ste priznali da posle nestanka stoke niste našli nikakve tragove.

— Ne posle jednog nego posle mnogo takvih krađa, neka pakao odnese onoga ko je to učinio.

— Prema tome, bilo ko da stoji iza tih poduhvata, mora biti inteligentan čovek.

— Pretpostavljam da je tako.

— A Karpenter je dokazao da je

oštrouman i ambiciozan. Ja mislim da tu postoji veza.

Kimberli je dugo gledao Holideja u oči i do kraja izdržao njegov pogled. Zatim je klimnuo glavom. — I ja sam tako mislio.

— Jeste li ga proveravali?

— Nekoliko puta. Nisam saznao ništa. Kao što sam vam već rekao, nije bilo nikakvog traga kojim se moglo poći, a ne može se neki čovek optužiti za nešto bez ikakvih dokaza protiv njega. A gde bih mogao da nađem dokaze kad tragova nema, a ukradena stoka kao da je u zemlju propala. Sumnje nisu dovoljne.

— Vi ga se ne bojite? — zapitao je Holidej.

Kimberlijevo lice se toliko zgrčilo da su se pokazali tragovi njegovih godina. — Ja se ne bojim nijednog živog čoveka, ako vas to interesuje, Holideje... računajući tu i vas.

Holidej se osmehnuo. — Ne biste bili prvi čovek koji ga se boji, utešite se. Ali, bolje je ako je tako kao što kažete. Nisam mislio da vas vređam, i slažem se sa vama da sumnje nisu dovoljne da se neko optuži. Ali, šta će biti ako neko pribavi dokaze protiv Karpentera?

— Onda ću ga ja oterati sa teritorije ove pokrajine, Holideje, bio on šerifov zamenik ili ne. Ja sam osvojio ovu zemlju, kultivisao je i podigao je na sadašnji nivo, i neću dozvoliti da mi je otme neki naduveni skorojević. Ali, nema nigde ničega što bi mu se moglo prikačiti, apsolutno ničega.

Dok je odšetao do prozora i po-

gledao napolje. — Pre nekoliko godina kada sam boravio ovde, često sam išao da jašem po okolini. Ako se dobro sećam, s one strane reke pruža se prilično veliki komad kamenite zemlje.

Hodajući lagano odajom, Kimberli je potvrdno klimnuo glavom. — Zemlja koja ne valja ni za šta — promrmljao je.

— Ne donosite prebrze zaključke. Ta zemlja možda ne valja za obradu ili ispašu stoke, ali može biti sasvim dobra da se preko nje pretera stoka — primetio je Dok.

Kimberlijevo lice se smračilo od napornog razmišljanja. Zatim je odrečno odmahnuo glavom. — Ne, moja stoka se napasa daleko odatle. Morala bi ostaviti trag koji bi vodio do tamo.

— Ali, ako bi neko mogao da na neki način prebaci goveda do kamenitog zemljišta, onda bi odatle mogao da ih otera dalje na jug, i da za sobom ne ostavi nikakav trag. Je li tako?

Kimberli je klimnuo glavom. — Tako je.

— Prema tome, treba samo da nađemo kako su i na koji način kradljivci prebacivali ukradenu stoku do kamenitog terena.

— Nema nikakvog načina za to — rekao je Kimberli.

— Ipak, voleo bih da malo pogledam teren. Iz ovih stopa.

Kimberli je dosta dugo ćutao a onda je dozvao svoju ženu. Kada se Džuli pojavila na vratima još uvek s izrazom lica uvređene osobe, Kimberli joj je rekao. — Idem sa Holi-

dejem da obidem okolinu. Nećemo se zadržati duže od dva, tri časa.

Džuli nije odgovorila ništa. Kimberli je poveo Holideja iz kuće i požurio prema štali. — Dok je pojahao svog konja i ostao u sedlu neposredno pored verande, s namerom da tu sačeka Kimberlija. Pogled mu se zadržao na Džuli. Idući za njima, izašla je na verandu i sada je stajala obasjana suncem, u lakoj suknji i tankoj svilenoj bluzi koje su otkrivale njenu reljefnu siluetu. Kada je Kimberli nestao u štali, ona ga je pogledala u oči.

— Zašto si se vratio? — zapitala je.

Dok joj je uzvratio pogled. Nije mogao da joj kaže da je došao zbog nje, ali, da su se stvari od njihovog susreta izmenile. — Proveo sam u ovom gradu prijatne trenutke. Želeo sam da te prijatne trenutke oživim.

— Ne, Džone, ti si otišao oдавде. Napustio si ovaj grad... i mene.

Holidej je odmahnuo glavom. — Istina je, Džuli, da si ti napustila mene. Ne bukvalno, ali u suštini je baš tako. Ti nisi htela ono što imam, niti si htela da prihvatiš budućnost koju si verovala da ti mogu ponuditi. Želela si nešto bolje od toga, nešto bolje od mene ako baš želiš da budem jasan.

Džuli je stisnula usne. Bacila je kratak pogled prema štali. — Pogrešila sam — rekla je tiho.

Holidej se namrštió i okrenuo konja. Nije želeo da razgovor uzme taj obrt. On se već udaljavao, kad je Džuli dodala dosta glasno da je čuje. — Džone, nemoj dozvoliti da se

nešto zakačiš sa Frenkom. On je vrlo ljubomoran čovek... Moglo bi doći do nesporazuma i neprilika.

Holidej je neko vreme posmatrao ozbiljno. — Džuli, neće imati nikakvog razloga da bude ljubomoran. — A onda je odjahao.

Pridružio se Kimberliju pred štalom, i odatle su zajedno pojahali preko ravne prerije prema šumom obraslih brežuljcima. Bilo je oko podne i duvao je vruć vetar. Jahali su skoro dva časa pre nego što su se vratili. U povratku, oba čoveka su imali ozbiljan, skoro strog izraz lica. Na privezištu ispred velike kuće Kimberli je zastao i pružio ruku. Dok Holidej je prihvatio i čvrsto stisnuo.

— Učiniću što mogu, Kimberli — rekao je Dok rančeru.

Kimberli je ozbiljnog lica klimnuo glavom. — Znam da hoćete. Stekao sam poverenje u vas.

— Videćemo se onda za nedelju dana, ili možda ranije.

Holidej je pozdravio Džuli dizanjem šešira i učtivim poklonom glavom i okrenuo konja. Dok se preko prerije udaljavao od kuće Džuli je upitala Kimberlija. — U čemu je stvar, Frenk, šta se događa?

— Možda smo na tragu nečemu, Džuli. Holidej je bistar čova. — Zakoračio je na verandu i zagrlio je oko ramena. Osetio je da se ona pod njegovom rukom zgrčila, i obrve su mu se nabrale mrgodno.

Džuli se odvojila od njega i rekla. — Je li to sve što mi se može reći?

— Za ovaj momenat to je sve što se bilo kome može reći — rekao je Kimberli i pošao za njom u kuću.

VII

Salun je bio prepun gostiju i žagor polupijanih glasova mešao se sa povremenim sviranjem starog klavira. Dok Holidej je ušao u salun na zadnja vrata i već na ulazu ga je zapahnuo otužni miris mešavine duvanskog dima i oznojenih tela. Zakoračivši unutra, zauzeo je mesto za suprotnim krajem šanka i dizanjem prsta pozvao barmena. Tmurno raspoloženi barmen ga je poslužio pivom i udaljio se, brišući mahinalnim pokretima kapljice tečnosti prosute po šanku.

Osvrnuvši se oko sebe, Holidej nije video nijedno poznato lice. Ispio je laganim gutljajima svoje pivo i poručio još jedno, a kada je završio i sa drugim otišao je do svoje sobe u pansionu. Očekujući da te noći neće mnogo spavati, pružio se obučan po krevetu da malo odrema. Konj mu je bio dobro nahranjen i odmoran, a za sedlanje trebalo mu je samo nekoliko minuta. Neće mu biti teško da kad rulja iz saluna krene, pođe za njima i prati ih na rastojanju ne većem od jedne milje. Pratiće ih do Karpenterovog ranča i proveriće šta se događa tamo. Ako se desi da zapadne u neku nevolju biće mu jednostavno da se povuče. Ali, želeo je da do nevolje ne dođe danas, i sledećih dana. Osećao je da su stvari počele da se otkrivaju pred njim.

Zatvorivši oči, počeo je da razmišlja o Džuli. Odjednom mu je bilo jasno da je među njima sve svršeno i iznenadio se da mu čak nije ni žao što je tako. Čudno, rekao je sebi, kako se čovek može prevrtati noću

u postelji i kako mu slika voljene žene može satima terati san sa očiju. Daleko od toga da se to događalo s njim kad je u mesecima posle odlaska iz Lodž Krika mislio na Džuli, jer je već davno bio prerastao doba mladalačkog ludovanja i zanosa, ali, je, hteo to sebi da prizna ili ne, mislio da će biti više pogođen ako ga Džuli napusti. A sada, četiri godine posle njihovog rastanka, otkrio je da u njoj nema ničega što bi ga privlačilo.

Zatim su njegove misli skrenule na Džean Elder i on je shvatio da ga ta žena uzbuđuje skoro isto toliko kao što ga je nekad uzbuđivala Džuli. Čak možda i više. Bilo je nečega izazovnog u ženi koja je prkosno ostajala nezavisna, nečeg što je privlačilo uprkos njene robustne samouverene prirode. To je bio razlog, priznao je, što je otišao da je poseti i što je kasnije utrošio vremena, pokušavajući da nagovori dečake da se vrate školi.

Nije znao da li je uspeo u tome, ali, bar je pokušao da nešto učini.

Zatim se setio Džeanine primedbe o prestanku njene naklonosti za Tonija Atvela? Advokat neće sa zadovoljstvom primiti takvu promenu njenih osećanja, pogotovu ako to poveže sa njegovim dolaskom u grad.

Holidej se pitao gde su se mogla denuti braća Koglen. Pitao se, takođe, zašto je Sedler iznenada postao tako uzdržan. Da li je možda naslućivao kakvu ulogu on igra i šta su mu namere. Dok je sumnjao da Sedler nešto sluti, ali, u svakom slučaju, jedno je bilo izvesno: Sedler

nije mogao da se ponese s njim u slučaju Koglen.

Ili se, možda, Karpenter bio vratio i spremao mu neku podvalu.

Holidej je zadremao. Kada se probudio, dnevna žega je bila prošla. Izašao je na ulicu i pogledao u pravcu saluna. Samo nekoliko konja dremalo je na privezištu, a na uglu ulice ugledao je gomilu konjanika koji su jahali ka izlazu iz grada. Jedan poslednji, očiju crvenih od pića i podbulog lica, projurio je pored njega, goneći konja da bi sustigao ostale. Svakako se radi poslednje čašice zadržao duže od svojih drugova. Holidej je pošao do saluna da proveru, i zatekao tamo samo nekoliko građana.

Utvrdivši da su Karpenterovi ljudi otišli, Holidej je pohitao do štale i osedlao konja. Jašući na konju kroz glavnu ulicu, uputio se prema zgradi škole. Atvel i Džoan Elder stajali su na verandi. Atvel je izgledao ljut, a Džoan Elder je pogledala Holideja s očiglednim interesovanjem. Kada je prošao i udaljio se dalje niz ulicu, ona se okrenula i ušla unutra. Toni Atvel je ostao napolju smrknut i ćutljiv.

Holidej je izjahao iz grada i okrenuo konja ka brdima. Konjanici su bili van domašaja pogleda, ali su se njihovi tragovi jasno videli. Znao je da neće imati nikakve muke da ih prati.

Džodi Karpenter je stajao obasjan sunčevom svetlošću, a metalna zvezda mu je svetlucala na crnoj svilenoj košulji. Lars i Bru Koglen su ga

posmatrali naslonjeni na zid kolibe. Na obojici se videlo da su nespo kojni.

Karpenter je zagladio levom rukom svoju crnu kosu nalickanu mirisnim uljem, dok mu je desna ruka počivala na dršci revolvera. — Holidej? Otkuda do vraga taj?

— Nekada, pre četiri godine, proveo je u našem gradu nekoliko nedelja. Zabavljao se sa jednom devojkom, Džuli — rekao je Bru. — Visok je i brz na revolveru kao munnja.

Karpenter se iskezio prezrivo. — Dovoljno brz da vas dvojicu sredi kao dve budale. — Dunuo je ljutito kroz nos. — Ali, to mu ništa neće vredeti. Čuo sam za njega i baš me zanima šta može.

— Kažem ti da je opasan. Mi smo...

— Vi ste obični šmokljani, eto šta ste vi!

Bru je opsovao. — Nismo uopšte spori, Džodi, i u svakom slučaju, imali smo ga na nišanu. Ne mogu da budem pametan kako smo promašili, ali, promašili smo. Mora da nam je odblesak sunca smetao...

— Odblesak sunca u pet časova ujutro? — rekao je Karpenter jetko.

Bru je kao preplašena ovčica skrenuo pogled u stranu. — Pa, eto, bilo kako bilo, desilo se da smo promašili, Džodi. Ležali smo u zasedi i čekali ga, ali on nas je ipak obojicu udesio.

— Ako ste vi pokušali da ga ubijete, zašto vas nije likvidirao kad je mogao? — zapitao je Karpenter.

Bru je slegnuo ramenima. — Ne

znam zašto. Sasvim je sigurno da je mogao da nas pobije. Možda se bojao šta će Sedler učiniti... Možda se bojao da će ga strpati u zatvor i obesiti.

Karpenter se osmehnuo kiselo i odmahnuo glavom. — Ne, neće biti to razlog, Koglenu. Nešto drugo je u pitanju. Verovatno je u vezi sa njegovom reputacijom.

— Možda. On je poslednjih godina stekao priličan glas tamo oko Ria, na Misisipiju i na Srednjem zapadu. U Luksu je sredio braću Abot kad su opljačkali diližansu. Ali, ne znam što bi to imalo veze.

— Pa, možda mu je bilo poniženje da ustreli dvojicu takvih klipana — rekao je Karpenter, ali očigledno ravnodušan na hvalospeve braće Koglen. — Visok, brz na „koltu“, i sa povremeno probuđenom savešću. To liči na njega — nasmejao se prezrivo. — Pa, mislim da zbog tog vašeg Holideja neću patiti od nesаницe. Šta je sa momcima u gradu?

— Stići će odmah posle sumraka.

— Jeste li proverili Kimberlijevo stado?

Bru i njegov brat su potvrdili pokretom glave. Obojici je izgleda bilo drago što je predmet razgovora promenjen. Lars je rekao. — Ima oko četrdeset grla u gomili. Hoćemo li ih opet poterati uz pašnjake do kamenite pustare?

— Zašto da ne? — rekao je Karpenter.

Lars je izgledao nekako nesiguran u sebe. — Radili smo to već mnogo puta. Čini mi se da bi nas uskoro mogli pročitati.

Karpenter je pokazao rukom crne

oblake koji su se okupljali iznad brdskih vrhova u daljini. — Padaće kiša, a po oblacima bih smeo da se kladim da će pljuštati kao iz kabla kao i obično. Prema tome, prikupi stado i poteraj ga ovamo, a momci će odmah promeniti žig na govedima. Neće me biti briga ako se i nebesa otvore... važno mi je da goveda budu prežigosana.

Karpenter je prišao svom konju i pojahao ga. Nekoliko trenutaka se nameštao u sedlu, pre nego što je izvadio revolver iz futrole i veštim pokretom prsta okrenuo cilindar sa mecima da bi proverio da li je pun. Vrativši ga u futrolu zagledao se netremice u dvojicu braće.

— Sledeći put kad se sukobite sa nekim ko ugrožava našu družinu, ubijte ga. Nemojte promašiti!

Glas kojim je to izgovorio lebdeo je kao zimski severac.

Mamuznuo je konja petama i naterao ga u trk. Zašavši u predeo obrastao drvećem, usporio je trk i pustio konja da sam bira put do Lodž Krika. U glavi je prevrtao ime Doka Holideja. Bio je to dosta poznat revolveraš, i on je već ranije nekoliko puta čuo za njega, ali nije maločas hteo to da prizna pred braćom Koglen. No svejedno, bio je uveren da nije tako opasan kao što se pričalo. Kakve je uspehe postigao sa revolverom? Sem braće Abot, nije čuo ni za jednog brzog revolveraša koga je on tukao u obračunu, a i ti Abotovi nisu bili neke velike marke. Istina, pre nekoliko godina je neki pijanac pričao da od Doka Holideja nema bržeg revolveraša na celom Zapadu, ali, taj čovek je sigurno

pričao bajke. Taj Holidej je neka bezvezna skitnica kome je, verovatno, sreća jednom ili dva puta pružila ruku, i sada se oko toga ispredaju čuda. Bio je uveren da će ga srediti prvi put kad se sukobi s njim. Neće dozvoliti da mu takva jedna individua zadaje brigu.

Ali ga je zabrinjavalo Sedlerovo ponašanje. U poslednje vreme, Sedler se bio povukao u svoju ljušturu. Tu pojavu Karpenter nije mogao da razume. Da li je taj čovek počeo da gubi nerve ili su se stvari razvijale suviše brzo da bi Lem Sedler mogao da ih prati? Kad ga je prvi put sreo, Sedler je bio obična kafanska danguba, i Karpenter se pitao da li on uopšte može biti drukčiji. Da, Sedler će morati da se popravi, da se izmeni. On će morati ili da povрати psihičku stabilnost ili će biti eliminisan. Isto je važno za braću Koglen. Njih dvojica su bili dobri kad nekoga treba premlatiti ali su bili glupi i neobazrivi.

Pošto je u principu doneo odluku šta će eventualno učiniti u slučaju da Sedler i braća Koglen ne budu na visini zadatka, Džodi Karpenter se posvetio razmišljanju o Džoan Elder. Dopadao mu se izgled te žene, sviđao mu se njen duh. Dosada još nije pokušao da joj se približi, ali će to uskoro učiniti. Atvel, za koga je pretpostavljao da je njen čovek, neće biti nikakav problem. Ako Džodi Karpenter samo pljune u pravcu njega, advokat će kao poslušna kuca podvići rep i otići da se sakrije u svojoj štenari.

Karpenter se osećao lagodno, skoro da je plivao u zadovoljstvu, raz-

mišljajući o sebi i svojoj budućnosti. Sa dvadeset pet godina starosti postigao je veliki uspeh. Imao je sedam zareza na dršci svog pištolja, držao je u šaci jedan grad, i posedovao je ranč koji je svake nedelje postajao sve veći i puniji stokom pribavljenom po najnižoj mogućoj ceni. Kad prođe još godina dana biće dovoljno snažan da krene u napad na Kimberlija i da ga smlavi. Možda će preuzeti i njegovu ženu, onu fino građenu lepoticu koja se u hodu gibala kao rasna ždrebica.

Pomisao na Džuli Kimberli izmamila je blesak zadovoljstva u njegovim tamnim očima. Bila je to još jedna prava žena koja mu je u gradu zapela za oko. Nije bilo verovatno da je stari Kimberli mogao da joj pruži ono što je mladoj ženi bilo potrebno i što je želela.

Karpenter je poterao svog konja u kas, u želji da se što pre vrati u grad i proveri Sedlerovo držanje u aferi sa Koglenovima. Ostalo, uključujući Doka Holideja, može malo da prička.

Sa svog mesta iza sudijskog stola, Toni Atvel je pogledao bleđa lica ljudi odgovornih, kao i on, za dobrobit grada. Sastanak je trajao već više od jednog časa, i on je znao da se brzo približava trenutak kad će početi diskusija o Doku Holideju. Sudeći po raspoloženju većine gradskih otaca prema Holideju, taj trenutak neće biti nimalo prijatan deo sastanka.

— Dobro, mislim da smo iscrpili dnevni red, gospodo — rekao je bankar Henri Alderšot. Ustao je sa

svog mesta i prišao do sudijskog stola za kojim je sedeo Atvel, — sem jedne Toni.

Atvel je ustao iza stola. — Pređi direktno na stvar, Henri — rekao je prinoseći jednu stolicu bliže ostalima.

— Tiče se Doka Holideja — rekao je Alderšot pažljivo motreći lica ljudi oko sebe. — Moje je mišljenje da bismo pogrešili ako bismo angažovali Holideja za rešavanje gradskih problema.

Atvel je ustao sa namerom da protestuje ali mu je Alderšot rukom dao znak da čeka svoj trenutak. — Kako ja gledam stvar, Holidej je već dosada prouzrokovao više neprijava nego što će moći da nam doneše koristi. Najpre je zakačio robove sa Larsom Koglenom a onda...

— Napao je Koglenu kad je ovaj pokušao da napastvuje mis Elder — prekinuo ga je Toni Atvel. — Misliš li da je time učinio nešto loše? Zar ti ne bi postupio na isti način... zar vi gospodo ne biste zaštitili jednu ženu od napasnika?

— Ma ne — uzvratio je odmah Alderšot vatru. — On je učinio ono što bi učinio svaki drugi čovek iz ovog grada. Ali, verujem da tako Holidej nije postupio iz osećanja građanske dužnosti, već da je jednostavno tražio pogodan izgovor... i da ga je našao u napadu na mis Elder. Zašto bi inače ustao u pet časova ujutru i pošao da se obračuna sa braćom Koglen. Zatim se suprotstavio Sedleru, pretio mu, i sve ostalo što ne može da se porekne, i na kraju će doći u sukob i s onom gomilom iz saluna. Kuda će sve to

odvesti, pitam vas? Da li će nam se isplatiti novac koji ćemo uložiti eventualno u Holideja, ili ćemo morati da sedimo iza zatvorenih prozora i da gledamo kako krv teče ulicama... i da ga na kraju pokopamo?

Atvel je ogorčeno pogledao bankara. — Braća Koglen su sasvim zaslužili sve što su dobili. Holidej je trebalo da ih sredi jednom za svagda, i po mom mišljenju, pogrešio je što to nije učinio. A što se tiče Sedlera, pa, zar nije on jedan od razloga što smo se odlučili da „vatra gasimo vatrom“? Hajde da budemo otvoreni kao što smo bili poslednji put kad smo se ovde našli. Ne zatvarajmo oči pred istinom, nemojmo da stanemo na pola puta.

— Ako smo odlučili da skupimo novac, nismo odlučili da uzmemo Holideja, Sedler je manje zlo od njega — rekao je jedan od gradskih većnika Lu Eškot.

— A šta ćemo sa Karpenterom i njegovom družinom? Taj čovek se zaleteo i te kako. Upozoravam vas, ako šerifov pomoćnik ne bude zastavljen sada na startu, on će postati problem koji ovaj grad neće moći da reši. Karpenter je zasada samo pokazao deo svoje snage... Slomio je otpor. Ali, to nije sve, to mu nije bio cilj. Njegov je cilj da uzme u svoje ruke ceo grad, stvari, životinje, pa čak i ljude.

Alderšot se nasmejavao usiljeno na te Atvelove reči. — Ne preteruješ li malo, Toni? Šta je to Karpenter učinio da bismo mogli da mu stavimo teret? Mislím šta je krupno učinio?

— Sve što hoćeš — dobacio mu je Atvel ljutito i ustao sa stolice. — Nije sprečio nijednu tuču, nijednu pucnjavu. A to mu je bila dužnost. Sem toga, doveo je u grad družinu hulja i nevaljalaca od kojih mi se koža naježi kad ih samo vidim. Ponavljam, svi znaci ukazuju da ima nameru da zavlada gradom, a ja sa svoje strane predlažem da Doka Holideja pustimo da ga slisti. Dok Holidej nije običan ubojica, on je čovek od savesti.

Alderšot se nasmejao glasno i na licima ostalih članova gradskog veća ukazao se osmeh.

— Zar mi ne verujete? — zapitao je Atvel ljutito,

— Da budem iskren, Toni, ja ti ne verujem — rekao je Alderšot. — Dok Holidej je ubica i postaće vrlo nezgodan. Kao šerifov pomoćnik, Karpenter može biti doveden u red, samo treba da nađemo prikladan način da mu se približimo. Kad to postignemo, sve će biti rešeno. Ali, sa Dokom Holidejem imaćemo drugi problem, svi koliko nas ima. Ko će njega zaustaviti ako nekim slučajem pobedi u obračunu sa Karpenterom. Tek on će se zaleteti, više nego Karpenter. Šta ćemo onda učiniti? Hoćemo li ga postaviti za šerifa, a onda pozvati nekog revolveraša željnog slave da dođe da nas spase od njega? Hoćemo li iz jedne greške padati u drugu i tako dalje, a naš grad postane razbojište?

Alderšot je šetao gore-dole gledajući upitno ostale gradske većnike.

U tom momentu, Toni Atvel je shvatio da će izgubiti bitku. Ustao je i pošao pored sudijskog podijuma

ne želeći da se više raspravlja. Ali, pre nego što je izašao na svetlost sunca, Alderšot mu je doviknuo.

— Jedan trenutak Atvele.

Tako znači, nije više bio Toni nego Atvel. Toni Atvel se okrenuo. — U čemu je stvar?

— Mislim da bi bilo dobro da potražiš prijatelja i da mu kažeš da taj posao otpada. Novac koji smo skupili neka ostane da čeka bolje dane. Ako si eventualno dao neku akontaciju, ili nešto, to ćemo prihvatiti kao poslovni gubitak. Ne isplati se ovakva investicija, je li tako gospodo?

Toni Atvel se nije potrudio da odgovori. Dok je prolazio pored Lema Sedlera koji je stajao ispred saluna u glavnoj ulici još uvek je bio uzrujan. Sedler je jedva primetno iskrivio usne u osmeh, ali Atvel se napravio kao da ga nije video i prošao je pored njega visoko dignute glave.

Sedler je zastao da pogleda ko izlazi iz gradske sudnice i iznenadio se kad je ugledao ceo gradski odbor. Veseli razgovor gradskih otaca ličio je na ćeretanie bezbrižnih ljudi koje nisu opterećivale nikakve brige i nevolje. Samo neka bleje kao ovca, pomislio je zadovoljno. Okrenuo se i ušao u salon. Pošto je razulareno društvo koje je Karpenter doveo bilo otišlo iz grada, njegovu jedina dužnost bila je da motri šta radi Dok Holidej. Prisetio se da ga celog dana nije video i pitao se šta bi to moglo da znači. Da nije možda napustio grad i unlažen nepredviđenim komplikacijama otišao svojim putem. Možda se unlažio njega, Sedlera. Ta pomisao mu je

ne samo godila, nego je u izvesnoj meri ublažila napetost koja ga je držala celog dana.

Već duže vremena, osećao se kao da pliva dubokim vodama. Pre Karpenterovog dolaska život je bio sumoran i jadan. Morao se svakog dana dovijati kako da smogne po koji bedan dolar za hranu i prenoćište, a čašica i najlošijeg viskija bila je za njega mislena imenica. Od trenutka kada se pojavio Karpenter, sve je pošlo nabolje i u poslednje vreme budućnost mu se osmehivala zavodnički. Novac mu se slivao u džepove u velikim količinama, i po prvi put u životu imao ga je dovoljno.

Ali, imao je neprijatno osećanje da je sve išlo suviše lako.

Zastao je kod šanka i poručio piće. Kada ga je barmen poslužio, on je sručio sadržinu čaše u grlo, i poručio još jedno. Uzevši napunjenu čašu u ruku, prišao je stražnjim vratima i zagledao se u suncem obasjano dvorište. Zlatasti sjaj zalazećeg sunca zagrejavao mu je srce isto koliko i viski. Ali, Dok Holidej mu je još uvek bio na umu. Taj Holidej nije bio kao ostale ovčice koje su se same nameštale za strižu. Bez obzira šta je svet pričao o niemu on je znao da je Holidej tvrd, karakteran i da se ne boji. Sem toga bio je brz na revolveru, možda čak brži nego Karpenter i ako ne otputuje iz grada, već odluči da ostane i nastavi sa pritiskom, i ostali građani mogu sebi uvrtnuti u glavu svakakve gluposti i početi da laju za njim.

Vraški neprijatna pomisao.

Karpenter bi već umeo da se snađe u takvoj situaciji, a umeli bi i ostali koji su i dosada jahali u gomili. Uostalom, za njih ga nije bilo briga. Ali, šta će biti s njim? Kome će on moći da se okrene i šta će činiti u tom slučaju?

Sedler je zamišljeno srknuo svoje piće. Već je imao dovoljno novca da negde kupi pristojan ranč i počne drugi život. Da li da to učini sada dok još može? Nije mogao da odluči, jednostavno nije mogao da misli na to. Zagriženi zalogaj bio je suviše sladak da bi ga mogao pustiti. Do vraga! Zašto se taj Dok Holidej morao pojaviti?

*

Dok Holidej je čekao na vrhu uzvišenja, a konj mu je skriven u žbunju meskita grickao meke mlade grančice. Pošto je prešla brda, Karpenterova grupa se uputila u niže, ravnije predele. Video ih je kad su se zaustavili da dočekuju dvojicu jahača, a onda su svi zajedno odjezdili u otvorenu preriju i onemogućili Holideju da ih prati. Na ravnici kakva se pružala pred njima, konjanik se mogao videti i na udaljenosti od 3 milje. Ali, kada sunce zađe, vidljivost će se smanjiti i on će moći da nastavi uhođenje a to će biti za otprilike pola časa. Da li će se odlaganje isplatiti? U svakom slučaju, nije mogao za njima, i morao je da čeka. Ispružio se na mekanoj travi što je mogao udobnije i zabavivši ruke iznad glave počeo je da razmišlja o Džodi Karpenteru.

O Karpenteru nije dotada čuo ništa, i pitao se zašto nije čuo. Sem ukoliko Karpenter nije bio jedan od

onih tek izraslih revolveraša koji su u poslednje vreme tražili avanture duž krajnjih granica Divljeg zapada, jedan od one opasne vrste koja je ubijala iz zadovoljstva, od onih koji su uzimali ono što im se sviđalo ne mareći ni najmanje za posledice. Holidej je nekoliko puta naleteo na neke od njih, ali, ti koje je sreo nisu još bili spremni da se ogledaju s njim. No, Dok je znao da će za kratko vreme, možda za godinu dana, biti još više tih hulja željnih da urežu crticu na dršci svog pištolja, spremnih da pođu u lov na čoveka za koga bi zaključili da je krupna divljač.

Dok Holidej je ležao sa rukama pod glavom, sve dok se sunčani zraci nisu ugasi i mrak pao na predeo. Olujni oblaci su počeli da se gomilaju na nebu. Gledajući ih i sećajući se kretanja Karpenterove bande, pomislio je u jednom momentu da je toliko veliki put prešao ni zbog čega. Ako bude padala kiša, a izgledalo je da će padati, svi tragovi biće izbrisani.

Pošavši iz svog skrovišta, Holidej je osetio nespokojstvo. Negde u skrovitom kutu svesti, bockalo ga je predosećanje da je na tragu. Na izvestan način bio je uveren da tamo ispred njega leži ključ odgovora na mnoga pitanja. A onda je grunula oluja.

Kiša! Holidej je klimnuo glavom. To je dakle! Kiša je bila ta koja je brisala tragove, a u isto vreme, držala kauboje prikovane u spavaonici. Opomenuo je konja dodirom peta u slabine da pređe u kas i poterao ga tragom koji su nešto ranije

ostavili Karpenterovi ljudi. Ali, kada se popeo na vrh sledećeg brda i kada je kiša počela jače da pada, on je ponovo zategao vodice. Nije mogao da vidi dalje od pedesetak metara ispred sebe, i moglo mu se desiti da uleti pravo u zasedu. Nezadovoljan što je izgubio toliko mnogo dragocenog vremena. Okrenuo je konja i uputio se ka gradu.

Prvi potez u ratu protiv Karpentera krunisan je neuspehom. Njegove sumnje ostale su nepotvrđene.

VIII

Sledećeg jutra oko osam časova, Dok Holidej je pošao da ponovo poseti Frenka Kimberlija. Ako je u toku noći nestalo još neko od Kimberlijevih goveda, onda je to značilo da je na pravom tragu! Prolazeći pored škole, ugledao je Toma Etona, Peki Džonsa i Bena Alderčeta kako žure preko školskog dvorišta prema ulazu u učionicu. Na verandi ih je čekala Džozan Elder iznenađena, ali u isto vreme i zadovoljna što ih vidi. Holidej je zategao vodice i pogledao prema njoj. Kada su ugledavši Doka Holideja tri dečaka digli visoko zavožljaje sa knjigama, u njenim očima je blesnuo plamičak radoznalosti. Šta je taj pozdrav trebalo da znači?

Holidej im je otpozdravio i nastavio put.

Trebalo mu je dva časa da stigne do Kimberlijevog ranča. Kiša više nije pljuštala, ali je s vremena na vreme rominjala i teren je bio mokar, mestimično prekriven velikim lokvama. Put je bio klizav, pa je morao da jaše oprezno, ali, kada je

stigao na kamenito tle napredovanje je bilo brže. Nadoknadio je nešto izgubljenog vremena i stigao do Kimberlijeve kuće nešto pred podne.

Kada je Holidej zategao vođice, Džuli Kimberli se pojavila na verandi. Holidej je kliznuo iz sedla, privezao vođice za stub i zakorčio na verandu. Pozdravio je Džuli dizanjem šesira i zapitao.

— Gde je tvoj muž?

— Tamo je u spavaonici sa ljudima, Džone. Hoćeš li kafu?

— Hvala, ne sada.

Okrenuo se da uzme mantil, ali mu je Džuli prišla i spustila mu šaku na nadlakticu. — Šta nije u redu, Džone? Šta sam učinila? Zar sam te toliko uvredila?

Holidej je uhvatio njen ojađen pogled, ali uprkos tome, nije osetio sažaljenje niti bilo šta nalik na grižu savesti. — Nisi me ništa uvredila, Džuli — rekao je. — Sve se odigralo tako kako je moralo da se odigra. Prema tome, nisam ni ljut ni uvređen.

Njene oči su sinule od zadovoljstva. — Žao mi je Džone, zaista mi je žao, ali, moraš da me shvatiš. Ne znam šta si ti osećao ali, kada si otišao, meni se učinilo da je ceo svet nestao. Ja sam gajila toliko mnogo osećanja za tebe i onda odjednom nije mi ostalo ništa drugo sem bol zbog gubitka. A onda se pojavio Frenk. Bio je dobar prema meni, pažljiv i dobar.

— Naravno — rekao je Dok. — On je vrlo dobar čovek.

Džuli je uzdahnula. — Ne dopada mi se kako postupaš prema meni, Džone. Ne mora se sve završiti. Ti

to znaš, zar ne? Ja često dolazim u grad... imam raznih poslova, a nekada ih mogu i izmisliti. Mogli bismo se vidati. Ti si mi potreban isto toliko kao i pre.

Holidej je digao njenu ruku sa svoje podlaktice i stavio je na ogradu verande. Zatim je prebacio ogrtač preko ramena i izašao u rominjavu izmaglicu koja se dizala sa mokre zemije.

— Potreban si mi — ponovila je.

— Zaboravi na to — rekao je Dok kratko. — Zaboravi da se bilo šta ikada desilo.

Rekavši to, udaljio se preko dvorišta i popeo se uz stepenice koje su vodile u spavaonicu za kauboje. Ušavši unutra, zatekao je Frenka Kimberlija sa kaubojima od kojih su nekolicina igrali karte. Kada je Holidej ušao, svi su digli glave i pogledali ga. Džej Brit i Fred Koplend su klimnuli glavom u znak pozdrava. Kimberli je ustao i pošao Holideju u susret.

— Mislim da sam našao, Kimberli — rekao je Dok.

Kimberli je istog časa živnuo. — Našli ste Karpenterov ranč?

— Ne, nisam. Kiša me je sprečila u tome. Ali, ta ista kiša mi je ukazala na nešto vrlo važno.

Kimberli je upitno nabrao obrve. Svi prisutni kaubojski su slušali načuljenih ušiju. Holidej je prešao pogledom sa jednog na drugog i zaključio da Kimberli nije čovek čiji je običaj bio da nešto skriva od svojih ljudi. On je radio zajedno s njima i imao je poverenja u njih. Videvši Holidejevo ustezanje, Kimberli je rekao glasno.

— Govorite slobodno, Holideje.

— Dobro kad kažete. Juče smo nas dvojica išli u pustaru i složili smo se oko toga da niko ne može oterati stoku sa vaših pašnjaka do tamo, a da ne ostavi vidljiv trag. Je li tako bilo?

— Tako je. Takav poduhvát bi bio nemoguć — potvrdio je Kimberli.

— Tačno da bi bio nemoguć. Ako bi neko ukrao vašu stoku ostavio bi za sobom vidljiv trag. Ali, jaka kiša bi mogla izbrisati trag... Jaka kiša kao što je bila ona sinoć. A sada, da bih samo proverio, možete li se setiti kada su se desile krađe stoke... kada je stoka bila oterana?

Kimberli je značajno pogledao na drugu stranu odaje gde je sedeo Džej Brit. Kao da je osećao da će se desiti nešto značajno Džej je ustao na noge.

— Vraga, ne mogu da znam. Kad je padala kiša mi smo se sklanjali ovde — rekao je Džej. — Kad bi prestala, mi smo izlazili da proverimo ograde. Pre nego što smo stizali da prebrojimo goveda prolazilo je dosta vremena. Tako je obično bilo.

— A dotle su tragovi davno bili izbrisani — rekao je Holidej.

Džej Brit je blesasto otvorio usta. Pogledao je začudeno Frenka Kimberlija, a onda je klimnuo glavom. — Možda je bilo tako.

— Moralo je biti tako — uporno je ponovio Dok.

Frenk Kimberli je prišao vratima spavaonice i tu ostao, zagledan u udaljena brda. Tamo je počinjala kamenita pusta visoravan, i pružala se duž širokog dela njegove zemlje

pravo do zemljišta za koje je mislio da pripada Karpenteru. Ljutito je stegao mišice na ramenima, a mišići vilice su mu zaigrali prkosno.

Očiju smračenih od ljutine, Kimberli se okrenuo i rekao. — U pravu ste, Dok. Mnogo vam dugujem za ovo. Verovatno bi prošlo dosta vremena pre nego što bih otkrio kako mi nestaje stoka.

— Dugujete mi samo jedno.

— Šta?

— Zadovoljstvo da stvar okončamo zajedno — rekao je Dok osmehnuvši se.

Kimberli je još uvek bio namrgođen. — Hoćete i vi da pođete?

— Da.

— Ali... to se vas ništa ne tiče. Nije u pitanju vaša stoka ni vaš grad. Ne razumem zašto biste se izlagali riziku.

— Pa, recimo da je to moj hobi — rekao je Holidej sa slabim osmehom na usnama. — Slažete li se ili ne?

— Naravno. Čovek kao vi može nam biti od neprocenjive koristi. To je poklon kome nisam mogao da se nadam. Imate li neki plan šta da učinimo?

— Ja sam pristalica ličnih obračuna, ali ovde je stvar nešto drukčija. Ako ne grešim naći ćemo neke tragove pre nego što ih sledeća kiša potpuno izbriše. Šanse su male, ali ako obratimo dovoljno pažnje, možda ćemo natrapati na nešto. Karpenterova družina je sinoć napustila grad, i ja sam pošao za njima, ali me je kiša sprečila da ih pratim do njihovog odredišta. Neprestano mi je na umu ideja da je prošla noć bila noć njihovih lopovskih poduhvata.

Frenk Kimberli je uzео šešir sa јednog u nizu poređanih ležaja i ob-ratio se svojim ljudima. — Biće to naporno jahanje, ali ako je Holidej u pravu, ono što ćemo na kraju tog izleta saznati biće vredno muke. Naravno, svaki onaj ko pođe sa mnom neće ni slučajno proći bez nagrade kad se sve završi.

Rekavši to, izašao je odlučnim ko-rakom iz spavaonice i uputio se šta-li, da bi osedlao konja. Holidej je po drugi put prešao dvorište i popeo se u sedlo. Nije ni sumnjao da će im se svi Kimberlijevi ljudi pridružiti.

Džuli je još uvek stajala na ve-randi i pažljivo ga posmatrala.

— Šta si to sada napravio? — za-pitala je.

Holidej se nekoliko trenutaka na-meštaо na vlažnom sedlu. Uprkos napornom jahanju do Kimberlijevog ranča, Dokov konj je živahno poig-ravaо pod njim.

— Pošli smo da okončamo krađu stoke, Džuli. Ako u tome uspemo, kao što se nadam da hoćemo, mi-slim da nećeš više nikada da brineš da će se bilo šta neprijatno desiti Frenku. Imaćeš dug i srećan život s njim. U svakom slučaju, ja ću uči-niti sve što mogu da doprinesem to-me.

Džuli mu je dobacila jetko. — Zar hoćeš da budeš zao?

— Ne, hoću samo da ti kažem kako ja gledam na Frenka i tebe. Nemoj da ga razočaraš.

Rekavši to, Dok Holidej se uda-ljio od ograde verande i uputio se prema štalama. Tamo su se Kimberlijevi ljudi već bili okupili i Frenk je mahnuo rukom Holideju da jaše

pored njega. Cела grupa pojahala je kroz popaseni deo prerije, i zašla u predeo bogatiji travom. Pošto je po Dokovom savetu Kimberli poslao izvestan broj ljudi da naprave širok luk levo i desno od njih, cела gru-pa je nastavila da češlja teren u po-trazi za tragovima goveda. Posle pola časa, Džej Brit ih je našao... Našao je tragove goveda, a među njima i nekoliko tragova potkovanih konja. Malo kasnije, Kapelend je našao je tragova. Sledeći ih, naišli su na travu umrljanu blatom koju je kiša spirala brzo. Očigledno da je tim putem pre izvesnog vremena bilo prošlo stado goveda.

Kimberli je bio zadovoljan i nije se trudio da to izrazi rećima. Pošto je ponovo okupio ljude objavio je. — Glavni gazda u ovom podu-hvatu biće Dok Holidej, to jest, uko-liko pristaje da vodi. Vi ćete odsada slušati njegova naređenja i radićete ono što vam on kaže. Slažete li se s tim Holideje? — zapitao je obra-ćajući se Doku.

— Nisam razmišljao o tome, ali ako mislite da će to biti jednostav-nije, onda prihvatom. — Njegove reči propratilo je zadovoljno mr-mljanje.

— Odavde ćemo poći tragom do pustare, a onda njenom dužinom, i čekaćemo da dođe naših pet minuta. Najviše bi mi odgovaralo da na te hulje nagazimo pre zalaska sunca. Nadam se da ćemo ih iznenaditi — počeo je Dok da daje uputstva. — Kad ih ugledamo, to jest kad ih na-đemo, reći ću vam kakav sam plan smislio. A sada bih vam rekao sa-mo jedno: kada stignemo tamo, ne-

ma uzmicanja, akoneko želi da odu-
stane, neka to učini sad. No, hteo
bih da vas podsetim na to kakve su
te hulje. Stoga, kad dođe do gužve,
nemojte se ustezati da im pokažete
kakav pakao su zaslužili. Verujem
da se mogu osloniti na sve vas i da
nećete ustuknuti.

Holidej je poveo ljude preko os-
tataka travne prerije do početka ka-
menite, jalove visoravni. Na samom
početku pustare, otprilike nekih
četvrt milje ili više, nailazili su na
komade blata koji su otpadali sa ko-
pita goveda, ali, posle toga, visora-
van je bila čista. Još izvesno vreme
vešto Holidejevo oko je tu i tamo
zapažalo po neku mrvicu blata, a
posle toga trag se nepovratno gubio.

Dok Holidej je vodio dalje ispred
Kimberlija, pitajući se šta ih čeka.
Nadao se najgorem. Sa sobom je
vodio grupu kaubojja, ali, ti ljudi,
ma koliko bili verni svom poslu i
poslodavcu, imaju da se suoče sa
profesionalnim revolverašima, ljudi-
ma koji su zaradivali platu ubijajući
bez pogovora. Biće to sve drugo sa-
mo ne lako, i neki od njih će možda
izgubiti život.

Pogledavši ljude iza sebe, Dok je
primetio da počinje da ih hvata ner-
voza. To se videlo na njihovim oz-
biljnim licima, bledim uprkos na-
pornog jahanja. Jedno je bilo jahati
po preriji, baciti laso i žigosati go-
veda, a drugo gledati preko nišana
pištolja smrti u oči. Jahali su tako
izvesno vreme duž visoravni, sve do
jedne rečice, pregazili je na jednom
plitkom gazu i onda naišli na blagu
stepenastu padinu na kojoj su se od-

jednom ukazali duboki tragovi go-
vedih kopita.

Kimberli je dao znak da se zau-
stave i pokazao rukom napred.

— Tu počinje Karpenterov posed,
upravo tamo iza onog uzvišenja. Tek
koliko da znate — obratio se Holi-
deju.

— Odatle, znači, počinje opasno
stanje — osmehnuo se Dok. —
Momci, čuli ste vašeg gazdu. Prove-
rite vaše revolvare, jer vam mogu
zatrebati.

Holidej je proverio da li mu se
revolver lako vadi iz futrole i po-
kretom palca okrenuo nekoliko pu-
ta okruglasti magacin u kome su se
žutele bakarne čaure, a svi ostali su
pošli njegovim primerom. Onda je
sjahao i rekavši ostalima da priče-
kaju, pošao je pešice uz stenovitu
padinu. Približivši se vrhu, sagnuo
se i u pognutom stavu došao do tač-
ke odakle je mogao videti preko
vrha prevoja. Kiša je bila skoro sa-
svim prestala, i on je pred sobom
jasno video malu uvalu oivičenu
stepenastim, nešto strmijim stenama
s oborima za stoku na kraju doline,
i kolibom od zemlje i kamena u nji-
hovoju blizini. U oborima se nalazilo
oko četrdesetak goveda a oko njih
su se vrzmali ljudi.

Vrativši se do ljudi koji su ga če-
kali, Holidej ih je obavestio. — Tu
su... zajedno sa stokom. Koliko
sam mogao da vidim menjaju žig na
govedima. Po svemu, bih rekao da
sve funkcioniše kao odlično organi-
zovan posao, i da ovo nije prvi put
da ga obavljaju. Da bismo, došli do
njih, ima dva načina. Možemo ili
da jašemo odavde pravo uz dolinu,

ili da zaobiđemo i pridemo im s bo-ka preko onih stepenastih padina na obema stranama. Ja sam za ovu drugu mogućnost mada će nam za nju trebati više vremena.

— Imamo dovoljno vremena na raspolaganju — rekao je Kimberli. Vi povedite jednu grupu na levu stranu, Holideje, a ja ću sa ostalima poći na desnu. Ispaljen hitac iz revolvera biće znak za napad. Dogovoreno?

— Dogovoreno — saglasio se Holidej.

Uzevši sa sobom Brita, Kapelanda i sedmoricu drugih kauboja, Holidej se uputio na levu stranu. Trebalo im je više od pola časa da se popnu uz spoljnu padinu na drugom kraju male doline. Sjahavši, Holidej je rekao ljudima da se rasporede i uhvate zaklon, a onda da se što više mogu privuku zadnjoj strani stočnog obora. Namera mu je bila da natera stoku u stampedo i da među revolverašima naprave metež.

Stigavši na nekih pedesetak metara daleko od korala, Holidej je baš nteo da napravi sledeći skok i da se zakloni iza jednog velikog kamena, kad je začuo uzvik upozorenja. Odmah zatim odjeknuo je pucanj puške i tane se zarilo u zemlju samo nekoliko santimetara od vrha njegove čizme. Dok je izvukao revolver, izvršio preskok do zaklona i izvirivši krajičkom oka osmotrio predeo ispred sebe.

U ograđenom prostoru, goveda su se već komešala, a ljudi su potrčali da se sklone sa čistine gde su dotada žigosali stoku, ostavljajući dva govečeta da se vezanih nogu izbe-

zumljeno koprcaju na zemlji. Holidej je dao znak ljudima da otvore vatru na revolveraše koji su bežali da se zaklone u kolibu. Fred Kopolend je podigao jednog od begunaca u nogu, i pogodeni je izgubio oslonac, posrnuo i skotrljao se do zida kolibe. Džej Brit je na svoj račun stavio drugog koji je pokušavao da preskoči ogradu obora i pridruži se svojim drugovima. Tek što su prvi pucnji prolomili večernju tišinu sa svih strana se brza paljba slila u neprekidan prasak, i vazduh je ispunio oštar miris baruta.

Ispalivši samo jedan metak kao signal da je okršaj počeo, Holidej se držeći zapet pištolj, stopu po stopu privlačio sve bliže kolibi. U magno-venju je primetio Larsa Koglenu koji se u trku približavao iz pravca obora, ali je razdaljina između njih bila još uvek suviše velika da bi i vrsni strelac Holidejevog kalibra mogao biti siguran u precizan pogodak. Jer, Dok nije želeo da Koglenu ubije, što je činio samo u nuždi kad bi se našao oči u oči sa protivnikom, već da ga onesposobi za dalje učešće u okršaju: Dok je Koglen trčao, Holidej se i dalje privlačio kolibi dok se nije našao u poziciji za siguran hitac. Sa zapetim „koltom“ čekao je da grdosija protrči pored njega.

U tome trenutku, ograda obora se s treskom srušila i goveda su izjurila iz ograđenog prostora, obarajući i gazeći pred sobom nekoliko ljudi koji su tu ležali zaklonjeni. Bežeći od ograde koja se rušila, revolveraši su visoko dignutih ruku istrčali na čistinu, ali su ih goveda stigla i tutnjeći prešla preko njih.

Holidej je nanišanio na Larsa Koglenu ali, Koglen je iznenada stao kao ukopan, kao da je naslućivao da ga neko drži na nišanu. Pogled mu je preleteo preko razbojišta do gomile stena i kamenja, i u tom trenutku, Holidej se pojavio gordo uspravljen, sa revolverom napere-nim na Larsa.

Koglenovo lice se izobličilo od mržnje i besa. Naglim pokretom je uperio revolver na Holideja i ispalio dva hica koji su promašili. Koglen je glasno opsovao i poovo nagnao u trk. Holidej je pažljivo nanišanio i prosvirao tane Koglenu kroz desnu nogu. Siledžija iz Lodž Krika je jauknuo i pao na zemlju, a u tom trenutku, pucajući iz revólvera, niz padinu su navalili Frenk Kimberli i njegovi ljudi i ustremili se pravo prema kolibi. Prasak pušaka i revólvera dostigao je vrhunac.

Koglen je za to vreme ležao na blatnjavoj zemlji lica iskrivljenog od bola. Dok Holidej je sa napere-nim revolverom izašao iz zaklona i uputio se ka njemu.

Došavši do ranjenog revólveraša, Holidej ga je izvesno vreme ozbiljno posmatrao, a onda rekao. — Hoćeš li da iskupiš život?

Pretio je, iako je i sam bio svestan da nikada ne bi mogao da ustreliti bespomoćnog čoveka.

Koglen ga je pogledao sa neskri-venom nevericom.

— Pokloniću ti život ako mi ot-kriješ podatke i činjenice koje će pomoći da Karpenter i Sedler budu poslani na vešala.

Koglen je progundao psovku sebi u bradu. Lice mu se iskrivilo u bol-

nu grimasu. — Idi u pakao, Holide-je. Od mene nećeš ništa dobiti... sem kuršum. Možda si ti sada u po-voljnijoj situaciji, ali, stvari se mogu izmeniti. I promeniće se budi sigu-ran. Moji momci još nisu pobedjeni.

— Pogledaj malo bolje — rekao je Dok Holidej.

Koglen se okrenuo ležeći na zemlji i video njegove ljude kako ru-ku dignutih iznad glave izlaze iz ko-libe. Koglen je razočarano zaste-njao. — Proklet da si Holideje.

Holidej je nastavio. — U suštini, ti mi nisi mnogo potreban, Koglene, ali, tvoja će reč imati na sudu znatnu težinu, budući da si od početka bio umešan u ovu aferu zajedno sa Karpenterom.

Koglen je izvesno vreme razmišljao, a onda sklonio ruku sa rame-na povređenog u padu, i pružio je prema Holideju. — Onda mi pomози da ustanem.

Holidej ga je dohvatio za ruku, ali čim se Lars Koglen našao na nogama, zamahnuo je pesnicom prema Holideju. Dok je, međutim, očekivao napad. Sagnuo se brzo kao munja, tako da je Koglenova pesnica promašila, dograbio Kogle-na za prsa košulje i odgurnuo ga od sebe. Uz bolan jauk, Koglen se stropoštao u brato i ostao tamo da leži nepomičan. Holidej ga je po-novo dohvatio za jaknu i gurnuo prema kolibi, i ponovio je to još dva-tri puta, dok se Koglen nije našao naslonjen na zid kolibe. Za-tim je stao da posmatra Kimberlija i njegove ljude koji su razoruža-vali najmilijene revólveraše. Tražeći Bru Koglenu obišao je pogledom

okolinu kolibe i pošto ga nije ugledao, Holidej se osvrnuo oko sebe i pogledao, prema razvaljenim oborima i stadu koje se udaljavalo u trku. Sve se odigralo tako brzo da mu je bilo teško da poveruje da su Kimberlijevi ljudi izvojevali tako ubedljivu pobedu, a da pri tom niko nije izgubio život, ni bi je čak teže ranjen. Taj ishod potvrđivao je da ih je potcenio.

U tom momentu, ugledao je jednog čoveka koji je pogribljen i povijen u pojasu trčao prema podnožju padine niz koju se Dok spustio. Bru Koglen! Holidej je potrčao kao odbačen s opruge. Penjući se uz klizavu padinu, Bru ga je ugledao. Okrenuo se i ispalio dva hica. Hici nisu pogodili cilj, i jedino su primorali Holideja da potraži zaklon. Ali, zahvaljujući tome, Holidej je izgubio zalet a Bru Koglen je uhućio priliku da malo odmakne.

Holidej je ponovo potrčao za njime, ali na polovini padine Koglen je ponovo zastao i sa još dva hica ponovo naterao Holideja da se zakloni. Zatim je nastavio da beži. Holidej je nanišanio i ispalio za njim metak iz revolvera, ali, ilj je bio daleko, i tane se odbilo od neke stene i zviždeći odletelo u vazduh. Koglen je, međutim, kao mahnit grabio uz brdo i Holidej ga je zamalo izgubio iz vida. Kada je Dok Holidej stigao do mesta gde je maločas video Koglenu ovaj je već bio pojahao konja i gonio ga punim trkom.

Dok Holidej je vratio revolver u futrolu i vratio se do Kimberlija i ostalih koji su držali na oku

razoružane kradljivce stoke. Lars Koglen je još uvek sedeo naslonjen na zid kolibe i iz očiju mu je izbijao prkos. Ali, ostali su stajali pogrruženo pognutih glava. Znali su da su tučeni.

Kimberli im se obratio. — Vi ste uhvaćeni u krađi mojih goveda. Pretpostavljam da znate kako se u ovoj državi kažnjava za taj zločin.

Sumorna lica i uplašene oči su se okrenule prema njemu. Niko nije progovorio ni reč.

— Dajte konopac — rekao je Kimberli.

Tek tada se jedan od uhvaćenih bandita odlučio da otvori usta. — Ništa biste konačno izgubili, Kimberli. Vaša stoka sva do poslednjeg grla nalazi se u susednoj dolini. Istina, nosi drugi žig, ali tu je. Ako nas pustite da odemo, mi ćemo iz ovih stopa napustiti ovu oblast i nikada se više nećemo vratiti ovamo.

Kimberli se ljutito iscerio prema banditu. — Prokleta huljo, ako ne budeš krao moju stoku, kraćeš nečiju tuđu, a to je u suštini isto. Mi rančeri moramo solidarno da se borimo protiv takvih grabljivaca kao što ste vi. To radimo već pola veka, i siti smo već do grla. Rekao sam konopac, i biće vam konopac.

Džej Brit se već osvrtao tražeći drvo na kome će improvizovati vešala. Revolveraši su stajali zbijeni u gomilu, kukavni i mizerni, — ali nemi. Znali su da nisu pružali mišlost i nisu je ni očekivali.

Dok Holidej je povukao Frenka Kimberlija u stranu i zakačivši

palce za opasač, čutke ga pogledao u oči. Iz njegovog pogleda Kimberli je zaključio da Holidej nije zadovoljan, ali, nije znao razlog njegovog nezadovoljstva.

— Hteli ste nešto, Holideje... — zapitao je u nedoumici.

— Ono o vešanju... niste to mislili ozbiljno?

— Najozbiljnije. Sa takvim stvarima se ne šalim.

— Hm... — izustio je Holidej bez oduševljenja za Kimberlijevu odlučnost. — Čini mi se da to neće ići baš tako.

— Nego šta da će ići. Svi će oni lepo višiti za primer drugima. Nema nijednog od ovih lešinara koji nije zaslužio konopac.

— Znam da svi to zaslužuju, ali, pre nego što budu obešeni, odluku o tome mora doneti sud i porota.

— Mi smo sud i porota. Zločin je dokazan, a kazna se zna. To je vrlo prosto.

— Ne slažem se s vama, Kimberli. Oni su nesumnjivo krivi i tim pre treba pustiti da se sve odvija lagano.

— Čujte Holideje, ja sam u ovu zemlju došao kad su njom gazila stada bufala, i znam dobro kako je teško bilo izgraditi ovo što sada imam. Zato neću dozvoliti da mi gomila uljeza i hulja vršlja i ruši ono što sam stvorio s mukom. Višće kad kažem!

— Grešite. Na vašem mestu, ne bih dozvolio sebi da me ponesu osvetničke strasti. Ako to učinite, sigurno ćete pogrešiti. U ovom momentu vas će smatrati za spasoca i heroja, ali, jednoga dana neko.

može pasti na pamet da vas pozove na odgovornost zbog linča. Život često donosi nepredviđene obrte i vama časnom i uglednom građaninu nije potreban loš glas dželata. Poslušajte me i prepustite stvar šerifu... mislim, budućem šerifu, jer Karpentera i Sedlera više ne računam.

Kimberli ga je gledao natmureno. — Ne bih verovao da ćete mi vi savetovati tako nešto. No, neka bude. Biće zatvoreni na mom ranču dok ne dođe oblasni šerif. Ali, znajte da je to sve što sam vas poslušao.

— Nije — osmehnuo se Holidej.

— Šta još hoćete?

— Hoću Larsa Koglenu. Potreban mi je.

— Za čega?

— Da se dočepam Karpentera.

— Svi ćemo poći da ga uhvatimo. Videli ste danas kako se moji ljudi bore. Oni su uvek takvi i biće takvi i u sudaru sa Karpenterom. Poći ćemo u grupi kao i sada, i uhvatićemo tog prokletog šerifovog zamenika, i oderaćemo mu kožu.

Holidej je odmahnuo glavom. — Neće biti tako lako, Kimberli. Karpenter je inteligentan. Ako pokušamo da ga uhvatimo čak i ako pođemo u gomili, mnogo nedužnih ljudi će izgubiti život. To bi bilo tragično. Uhvatiću ga ja na svoj način, sam.

Kimberli ga je pogledao nabralih obrva. No, u tom trenutku Lars Koglen se iznenada nasmejao glasno i dobacio. — Ti mora da si poslužio Holideje. Karpenter će ti poskidati dugmad s hozentregera. a

onda će te tako izbuškati kuršumima da ćeš ličiti na baštensku kantu. Nemaš ni najmanje šanse protiv njega.

Frank Kimberli je ozbiljno pogledao Doka Holideja. — Može biti da je u pravu, Holideje. Do sto đavola, vi ste već dosta učinili i zahvaljujući vama imamo sve dokaze protiv Karpentera, koji su nam potrebni. Prema tome, posao smo obavili, iako nećemo imati zadovoljstvo da ove lupeže obesimo na drvo gde je mesto svim grabljivcima. Vezaćemo uhapšenike, poteraćemo svoju stoku nazad na ranč i postaraćemo se da onaj kicoš u crnom odelu dobije svoje.

Dok Holidej je odmahnuo glavom. — Da, ali na moj način — rekao je i na njegovom licu se ukazao izraz najtvrdje odlučnosti tako da je Frank Kimberli shvatio da je svako dalje raspravljjanje beskorisno.

Kimberli je slegnuo ramenima i pogledao Larsa Koglenu. — Sada ili kasnije, Koglenu, mislim da mnogo ne menja stvar. Uzmite ga Holideje.

Dok je digao Koglenu iz blata i naslonio ga na zid. Onda je rekao dvojici Kimberlijevih ljudi da mu dovedu konje. Kada su konji dovedeni, uzeo je konja Džeja Brita i prisilio Larsa Koglenu da se popne u sedlo. Skočivši jednim zamahom u sedlo svog konja, vratio je revolver u futrolu i naredio Koglenu da krene.

Koglen se osmehnulo lisičjim osmehom, pljunuo prema Kimberliju i poterao konja u odmeren hod.

Dok su jahali niz dolinu koja se na kraju, tamo gde počinje kamenita pustara, spajala sa putem koji je vodio u grad, Dok Holidej se osvrnuo. Zarobljeni banditi okruženi Kimberlijevim ljudima već su se nalazili na konjima spremni da pojašu prema Kimberlijevom ranču.

*

Linus Kimberli je kasno poslepodne jahao putem koji je iz grada vodio ka ranču njegovog oca posle zamornog i dosadnog dana provedenog u školi. Mislilo je na revolver koji mu se nalazio u bisagama. Bilo je kasno da ode na njihovo mesto za vežbanje i ispali nekoliko metaka, jer je znao da će se njegov otac brinuti ako ne stigne kući pre zalaska sunca. I ovako je već imao dovoljno briga, i nije bilo nužno dodavati im još jednu.

Dok je konj lagano kasao, Linus je razmišljao o Doku Holideju, o čoveku kakav bi želeo da bude kada odraste. Dečak nije mogao da se ne divi. Visok, stasit, samouverenog držanja, elegantnih pokreta, oštrog pogleda i smirenog načina govora, podsećao ga je na mitskog junaka o kome im je mis Edler pričala. Takav čovek kao što je bio on, uživao je svačije poštovanje, delom zbog svog izgleda, ali još više zbog toga što je umeo zaista dobro da puca i što je bio neviđeno brz u potezanju pištolja.

Linus je obraćao malo pažnje na put pred sobom budući da je godinama svakog dana njime prolazio i zato nije video kada je Bru Koglen iznenada zaustavio svog konja

i vratio se iza okuke. Linus je nastavio da jaše zviždući neku živahnu melodiju. Razmislijao je koliko će mu vremena trebati da postane tako vešt kao Dok Holidej. Zanimljivo, došao je do krivine i ugledao Koglena sa revolverom uperenim u njega. Mahinalno je zaglegao vodice i konj je stao.

— Gle, gle, ako se ne varam, to je Kimberlijevo štene, — zlokobno se osmehnuo Koglen.

Linus je pobledeo od straha. Dobro je poznavao Bru Koglena. Svako ga je u gradu dobro poznao. Važio je kao čovek sklon piću i tuđi, i pričalo se da je opasan kao zmija zvečarka. Pokušao je da prođe konjem pored Koglena, ali je Koglen okrenuo konja, ispružio ruku i prislonio pištolj na Linusov potiljak.

— Čekaj malo dečko! — rekao je zapovednički. — Ti i ja idemo nazad u grad.

— Ja... Ja moram da idem kući. Otac će me tući ako ne stignem na vreme.

— Tvoj otac u ovom momentu nema vremena za šibanje svog šteneta, dečko — rekao je Koglen kriveći usne u zao osmeh. — Radi ono što ti kažem. Ako mi na putu budeš pravio neprilike, znaj da ću te rastaviti na komade i to lagano, da osetiš kako te boli. Prvo ću ti počupati prste na rukama, a zatim na nogama. Jesi li čuo?

Linus se pitao šta bi Dok Holidej učinio u situaciji kao što je bila ova. Zaključio je da čak ni on ne bi mogao mnogo da uč-

ni sa zapetim revolverom uperenim u leđa.

Zato je pokorno okrenuo konja i vratio se ka gradu.

IX

Džoan Elder je bila zadovoljna sobom. Toga dana svi đaci su došli u školu, a to se nije desilo već nedeljama. Sem Peki Džonsa i Linusa Kimberlija svi su bili pažljivi na času i trudili su se da nauče što više. Čak i Tom Eton. Od kako je postala učiteljica, Džoan Elder nije doživela nijedan plodomosniji dan.

Zapalivši vatru u peći, počela je da priprema sebi večeru, pitajući se šta izaziva tako iznenadnu promenu u dečijem ponašanju. Tada se setila kako su mali Džons, Ben Aldersot i Tom Eton toga jutra pozdravili Doka Holideja i zaključila je da taj Holidej mora imati neke veze sa njihovim izmenjenim držanjem.

Ali, kako je on uspeo u onome u čemu je ona iz dana u dan trpela neuspehe? To nije bilo logično. Nije li ispod njegove tvrde neprobojne ljuštore postojalo nešto nežno i blago, što je prodiralo do srca dečaka, i teralo ih da ga poštuju i slušaju? Nije mogla da veruje da su to činili zbog toga što je on bio čuveni revolveraš, čovek sa zlokobnom reputacijom. Posledica takvog njegovog uticaja mogla bi da bude samo da dečaci kupe još oružja i municije i da ih još predanije počnu koristiti, a nekako da dođu u školu i stiču znanja potrebna za život.

Kasnije, kada je sedela za stolom i večerala, na vratima se začulo kucanje. Otvorila je vrata i pustila Toni'ja Atvela da uđe. Celog dana Toni je bio loše raspoložen, naročito kada je posetio toga dana poslepodne. Koliko je mogla da sazna gradsko veće se okrenulo protiv njega. Njegova zamisao da za sređivanje situacije u gradu, drugim rečima za fizičko uklanjanje Karpentera, a možda još i nekoliko drugih, angažuje Doka Holideja, protiv koje je ona onako odlučno protestovala, bila je odbijena. Mišljenje gradskih većnika u suštini se poklapalo sa njenim poimanjem te stvari, i Toni Atvel je ostao usamljen.

Tim više što je toga jutra Dok Holidej odjahao iz grada i Toni se osećao sasvim napuštenim.

— Jesi li večerao? — zapitala ga je Džoan, osetivši sažaljenje prema njemu.

— Ništa mi se ne jede. Džoan. Maločas sam razgovarao sa nekim građanima. Svi su uvrtili sebi u glavu da je Karpenter nepobediv, a ja znam da bi Holidej mogao da ga sredi. Ako bi Holidej uzeo na sebe da nešto učini, onda mu u tome nikada nije bilo premca.

— Ja se ne bih toliko sekirala zbog toga — rekla je Džoan nastojeći da ga uteši. — Videćeš da će se na kraju sve dobro završiti. Ali ako mi ne bi zamerio, ja bih večeras morala rano u postelju. Sutra ujutru moram da obavim mnoge pripreme za školu. Danas sam imala puno odeljenje.

Atvel je pogledao iznenađeno. — Zar zaista? Kako to?

— Ne znam, Toni. Zaista je to čudnovato, ali tako se desilo i neću ni pokušati da odgonetnem razlog. Želim samo da se i dalje tako nastavi. No, ipak mi se čini da je ta promena kod dečaka u nekoj vezi s tim Dokom Holidejem. Ako je zaista tako ja sam mu zahvalna, i to ću mu reći sledeći put kad ga budem videla. Možda sam imala pogrešno mišljenje o njemu, mada to nikako ne znači da se slažem sa vašim luckastim planovima.

Atvel je posmatrao zamišljeno. Dok je govorila o Doku Holideju, u njenim očima je isknila neka pritajena vatra. Rekao je ozbiljno. — Možda je vreme da razmislimo o nama, Džoan.

Džoan se lecnula, a viljuška joj je zastala na pola puta u vazduhu. Zatim je skrenula pogled na drugu stranu.

— Nije sada vreme za to, Toni molim te.

— Pa, ja mislim da bi to vreme moralo brzo doći. Posećujem te već mesecima. Imao sam utisak da je naše venčanje samo pitanje vremena, i priznaću ti da me je čekanje malo umirilo.

Džoan je spustila viljušku i odgurnula tanjir dalje od sebe. Pogledala ga je pravo u oči, kao da je u tom momentu donela odluku. — Čuj Toni, moram da ti kažem da uopšte nisam sigurna da želim da se udam. Štaviše, čak mi se čini da to ne želim... Mislim da mi je interesovanje za školu u ovom momentu glavna preokupacija i da mi je to sasvim dovoljno. Zbog toga te pitam zašto ti ne bi...

— U pitanju je Holidej, je li? — presekao je Atvel.

Džoan se namrštila. — Kakva je to sumanutu ideja. Zar si makar u jednom trenutku mogao da povežeš mene s tim čovekom?

— Na osnovu toga kako si maločas govorila o njemu i kako si pri tome izgledala, stekao sam utisak da je u tvojim očima Holidej svukao sa sebe prljavo rublje kao zmija košuljicu i pojavio se čist kao nov sneg.

Džoan je naglo pocrvenela, zatim je ustala i udaljila se od stola. — Imajući u vidu tvoje raspoloženje, ne želim da raspravljam s tobom, Toni. Mislim da bi bilo bolje da odeš. Imam mnogo posla i u kući i oko škole.

Atvel je žustro šcepao svoj šešir sa stola, progundao nešto i uputio se vratima. Otvorio ih je, pogledao je u noćnu tamu, zakoračio na verandu i nastavio da hoda preko dvorišta. Kada je stigao do vratnica školskog dvorišta okrenuo se i video Džoan kako zatvara vrata za njim. Nije se potrudila da pogleda za njim, ništa da mu mahne rukom u znak pozdrava, već je jednostavno zatvorila vrata. U tom njenom postupku bilo je nečeg tako konačnog da ga je to zabrinulo. Bio je isteran, jednostavno mu je bilo rečeno da ode.

A šta je sa Dokom Holidejem? Celim putem od svoje kancelarije Atvel je mrmljao kletve a zatim je ušavši unutra izvadio flašu iz ormara i počeo da pije. Neka vrag nosi sve uključujući tu i ceo Lodž Krik.

— Tata?

— Da sine?

Toni Eton je prešao preko odaje i prišao svom ocu držeći u ruci školsku knjigu. Kada se njegov otac okrenuo, primetio je da je Tom zbog nečega uznemiren. Zakačio je palac jedne ruke za prsni, a drugom je zagrlio dečka i privukao ga bliže sebi. Na licu mu je lebdeo osmeh pun razumevanja.

— Šta je Tome?

— Mister Holidej nam je rekao da je obrazovanje nešto vrlo važno, ali, meni se ne čini da ti misliš tako. Bar mi izgleda da je tebi svejedno da li idem u školu ili ne. Šta je od toga tačno, tata?

Džo Eton je izvadio lulu iz usta i stavio je na pepeljaru na stolu.

— Holidej je to rekao, je li?

— Da tata.

— Pa, ako je on tako rekao, onda ja mislim da on zna šta govori i da je u pravu. Dok Holidej je solidan čovek, otvoren i iskusan, jer je radio mnogo raznih stvari i video mnogo sveta. Računam da ako je on nekom rekao da malo škole može čoveku biti od koristi, onda je to svakako tako, jer on ne bi nikoga lagao. A ja... ja sam ti zverka druge vrste, sine. Za ono što sam planirao da učinim u životu nije mi trebalo da učim školu. Što se tiče tebe... Pa vidiš, svet se menja i može biti da bi ti trebalo da se krećeš zajedno s njim. Neće ti ništa škoditi ako budeš znao moj zanat, a u isto vreme stekao nešto obrazovanja. Ono ti može samo koristiti. Eto, to je moje mišljenje.

Tomu kao da je laknulo. — Tebi se sviđa mister Holidej je li oče?

— Da, Dok Holidej mi se dopada.

Tom je zadovoljno pogledao oca u oči, a onda izašao napolje iz kovačnice. Unutra je bilo toplo, i on je seo na zadnju verandu. Malo kasnije, kada su mu se oči navikle na mrak, ugledao je Linusa Kimberlija koji je jahao niz glavnu ulicu. Neko je jahao za njim. Tom je ustao sa verande pitajući se zbog čega se Linus vratio u grad. Požurio je preko dvorišta u susret Linusu i njegovom pratiocu, ne pričinjavajući nikakvu buku bosim nogama. Već je hteo da pozove Linusa kad je prepoznao čoveka koji je jahao pored njega.

Prepoznao je Bru Koglena.

Tom je zastao kao ukopan. Kada je u Koglenovim rukama ugledao revolver naglo se okrenuo na petama pitajući se da li bi trebalo da pozove oca. Ali, znajući kakve je vrste Bru Koglen, zaključio je da bi time samo pogoršao Linusov položaj. Zato je kliznuo iza ograde i stao da čeka.

Koglen je zaustavio konja i zamišljeno osmotrio grad pre nego što je ugledao svetlost na prozorima školske zgrade. Zatim je poterao svog zarobljenika prema toj zgradi. Tom Eton je pošao za njima, trudeći se da se drži senke.

Nekoliko trenutaka kasnije, Tom je već bio u školskom dvorištu. No, odjednom je ispred njega kao iz zemlje iznikla nečija gromadna silueta, i Bru Koglen ga je dograbio za mišicu, a istovremeno mu zapuštao usta šakom. Dok se otimao iz Bruovih medvedjih ruku. Tom je ugledao dva konja i Linusa Kimberlija koji ih je držao. Pogledao

je uplašeno Linusa koji se iznenada sagnuo ispod trbuha svog konja i pokušao da tim putem urnakne. Ali, Bru Koglen ga je dočepao za nogu, izvukao ga nazad, a zatim nekoliko puta lupnuo dečacima glavu o glavu, i posle toga ih bacio na zemlju. Sa naperenim revolverom u ruci stao je iznad njih široko raširenih nogu.

— A sad se vas dvojica štenadi lepo ponašajte — rekao je — pa vam možda neću učiniti ništa loše. Pođimo sada lepo gore na verandu, pa ću ja pokucati na vrata. Kad se učiteljica pojavi na vratima vi se pokažite ko ste. Jeste li me čuli? Neću nikakve podvale!

Ošamućeni Tom i Linus su se s mukom digli na noge. Koglen ih je gurnuo ispred sebe i pošao za njima, držeći neprekidno revolver naperen u njihova leđa. Dok se peo uz stepenice verande, Linus je prošaputao. — Imam revolver u bisingama na sedlu, Tome, Ako ulučiš priliku.

— Zaveži tamo — prosijtao je tiho Koglen. Odgurnuvši ih u stranu prišao je vratima i zakucao, a zatim se povukao u senku iza njih. Trenutak kasnije Džoan Elder je otvorila vrata. Nasmešila se kada je ugledala dečake, ali se njen osmeh sledio na usnama kada je Koglen gurnuo dečake unutra, a i sam uskočio za njima u odaju, zatvorio vrata za sobom i naslonio se leđima na njih.

— Neću da čujem nikakvu viku ili će neko dobiti po glavi — rekao je pretećim glasom. — Želim samo nekoliko obaveštenja.

Džoan Elder je prkosno stala ispred njega. — Zar ste tako mizeran čovek da biste mogli nešto učiniti deci, Koglenu? — zapitala je.

— Nikome se ništa neće desiti curo i zato začepi njušku. Želim samo da saznam od tebe i ovog Etonovog dečaka šta se dešava u ovom gradu.

— Ništa se ne događa — odgovorila mu je Džoan odlučno.

— Je li se šerifov zamenik Carpenter vratio u grad? — zapitao je Koglen.

— Koliko ja znam jeste. Videla sam ga danas poslepodne na ulici.

— A šerif Sedler?

— On je tu. Nisam primetila da se ponašao drukčije nego obično.

Bru Koglen je odahnuo s olakšanjem.

— Šta se događa? — zapitala je Džoan.

Koglen se preteći izdrao na nju. — To te se ni najmanje ne tiče. Imaš li ovde neki konopac?

— Za čega vam je potreban konopac?

— Za to da vas njime lepo vežem, da bih otišao da proverim da li je tačno ono što ste mi rekli. Ne želim ništa da rizikujem.

— Nemam nikakav konopac.

Koglen se ljutito osvrnuo oko sebe ne bi li našao nešto pogodno, a onda je pogledao Kimberlija. — Na mom sedlu, dečko, ima konopac. Idi uzmi ga i donesi ga ovamo. Ako slučajno pokušaš da pobegneš ova žena i tvoj radoznali prijatelj će dobiti ono što si ti zaslužio.

Linus je bespomoćno pogledao Džoan Elder.

— Učini ono što ti je rekao, Linuse — rekla je tiho.

Linus je požurio napolje. Skinuo je smotuljak konopca sa Koglenovog sedla, a onda iz svojih bisaga izvadio revolver. Gurnuo je „kolt“ iza leđa za pojas, i vratio se u školsku zgradu. Pružio je konopac Koglenu i pri tome okrenuo leđa Džoani Elder, tako da je mogla videti revolver zadenut za pojas. Koglen je grubo dohvatio Toma Etona, a kad je Tom počeo da se opire, on ga je snažno čušnuo nadlaničnom pesnice po licu. Tom je pao na pod stenićući od bola. Sevajući očima od ljutine Džoan je privukla Linusa bliže sebi i uzela mu revolver. Kada je Koglen grubim pokretom gurnuo Linusa na pod preko Toma Etona, Džoan je uperila revolver na Koglenu.

Koglen je za trenutak zaprepašćeno pogledao devojkicu, a onda se osmehnulo. Digao je revolver i usmerio ga na Džoanu. — Hoćete li da ga vi uzmete, madam, ili vam više odgovara da vam ga dam — rekao je smeškajući se šeratski.

— Svinjo! — ciknula je Džoan i opalila.

Tane je pogodila Koglenu u grudni. I njegov revolver je planuo, ali je tane samo prošlo pored Džoaninog vrata i ona je osetila njegovu vrelinu. Zatim je Koglen pao. Džoan je odbacila revolver i Tom Eton je skočio sa svog mesta i dočepao ga. Digao je revolver i uperio ga na Bru Koglenu sećajući se svega što im je Dok Holidej govorio na vežbalištu „naciľaj i pritisni oki-

dač i nemoj se žuriti". Ali, Bru Koglen se nije ni pomerio.

Skoro istovremeno, Linus je skočio i uzeo revolver iz Tomove ruke. Stajali su tako njih dvojica jedan pored drugoga, Linus i Tom... dva momčića koji su tog trenutka svakim delićem tela ličili na odrasle ljude, onakve kakvi su želeli da jednog dana postanu.

Prikupivši dovoljno snage da ponovo ovlada svojim osećanjima, Džoan Elder je progovorila drhtavim glasom. — Je li... mrtav?

— Mrtav je, mis Elder — rekao je Linus. — Sredili ste ga brzo i kako valja.

— Oh, gospode bože! — kriknula je Džoan. Okrenuvši glavu zagnjurila je glavu u šake ostavljajući Linusa i Toma da začuđeno gledaju jedan drugoga. Dečacima nije bio jasan razlog njenog oćajanja.

*

Jašuci između prvih gradskih kuća poredanih duž glavne ulice Lodž Krika, Dok Holidej je čuo pucnje. Pucnji su ga opomenuli da mora biti oprezan, jer sada više neće imati na vratu samo Larsa Koglenu. Na putu prema gradu Lars Koglen je dva puta pokušao da ga nadmudri, a jednom je čak pokušao i da pobegne, ali ga je Holidej još imao u svojim rukama.

Čuvši pucnje, Holidej je zategao vođice. Odmah zatim vrata šerifske kancelarije su se otvorila, na njih je istrčao Sem Sedler i potrčao prema njima. Holidej je prinudio Koglenu da sjaše i gurnuo ga ispod visećeg drvenog panoa sa napisanom fir-

mom. Kada je Sedler došao blizu njah, Holidej je prislonio Koglenu cev revolvera na vrat i gurnuo ga na svetlost, gde je Sedler mogao bolje da ga vidi.

Sedler je naglo stao kao da je ukopao noge u tle i s olakšanjem odahnuo kada je video svog kafanskog pajtaša. — To si ti, Larse! Do vraga, dobro je da si došao. Čini mi se da sam na granici nerava. Ovo što se desilo suviše je za mene.

Tek tada je Sedler ugledao Doka Holideja. Suviše kasno. Holidej je munjevito pružio ruku i izvukao revolver iz šerifovog opasača. Sedler je ljutito viknuo i bacio se na Holideja. Taj njegov postupak pružio je Larsu Koglenu šansu koju je čekao. Dočepao je Sedlera, gurnuo ga na Doka i pobegao u mrak. Holidej je oborio Sedlera udarcem revolvera po glavi i ispalio za beguncem dva hica. Kada je odjek pucnjave zamro, Dok je i dalje čuo bat begunčevih nogu. Lars Koglen je dakle pobegao, i sada će verovatno otrčati pravo Karpenteru da ga obavesti.

Ali, Holidej nije gubio glavu. Imao je Sedlera, a i to je bilo dovoljno. Dohvatio je šerifa za ruku, zavio mu je iza leđa i gurnuo ga na zid magacina.

Sedler je zauriao bolno. — Lakše Holideje! Polomićete mi ruku.

— Ne, ruku neću, ali vrat ću ti sigurno slomiti ako mi ne pomogneš. Gde je Karpenter?

— Tamo u stanici... U zgradi zatvora.

— Sam?

— On je uvek sam. On nikada ne želi da nekoga ima u blizini. Sedlerov izmučeni glas dovoljno jasno je govorio Doku da policajac govori istinu. Dodao je strogo. — Još nešto Sedlere. Našli smo Kimberlijevu stoku na ranču tvog pomoćnika. Priznaj koliki je tvoj udeo u lopovskoj dobiti?

Sedler je odmahnuo glavom. — Ništa veći od dela ostalih ljudi, Holideje. Karpenter je glavni gazda. Ja sam samo radio za njega kao i svi drugi. Da sam odbio da sarađujem, on bi me davno ubio. Vi ga ne poznajete. On kao da nije ljudsko biće.

— A ti jesi, mister? Čemu ti je, do đavola, služila ta značka koju nosiš na prsima?

— Čujte Holideje, možda ja nisam baš onakav pravi šerif kakav bi trebalo da budem, ali nisam nikoga ubio. Pomagao sam Karpenteru da prikrije trag svojih zločina, to priznajem, i slažem se s tim da sam prodao poverenje grada. Ali, to je sve. Za drugo me ne možete optužiti.

Dok Holidej nije bio sasvim siguran u to, ali u tom momentu nije imao vremena da istražuje. Setivši se pucnjave iz škole dao je znak Sedleru da pođe u tom pravcu. Kada je došao do dvorišta i video otvorena vrata škole, a kroz njih Toma i Linusa, pohitao je sluteći da se desilo nešto ozbiljno. U prvom trenutku nije ugledao Džoa Elder i to ga je zabrinulo. U dva skoka stigao je do vrata i ušao unutra. Tom i Linus su se osvrnuli, sa revolverima u rukama. Dok je

ugledao mrtvog Brua Koglenu i rekao promuklim glasom.

— Sklonite te revolvere. Jeste li vi pucali?

Dečaci su odmahnući glavom i pogledali prema drugoj strani odaje. Tek tada je Holidej ugledao Džoa Elder koja je nepomično stajala, nešto pribranija nego pre pet minuta, ali još uvek bleđa i potresena.

— Vi ste to učinili? — zapitao je Dok.

Ona je samo ćutke klimnula glavom.

Holidej je odgurnuo Sedlera preko odaje i rekao. — Pa dobro, pošto vi dečaci imate revolvere, pripazite na ovog nitkova i nemojte se ustezati da ih upotrebite ako pokuša da pobegne. Želim, da bude ovde zadržan, tačnije rečeno, onemogućen da se meša, a isto tako želim da i vi ostanete ovde. Ono što će se večeras desiti u gradu neće biti prijatno za gledanje.

Posle tih reči Holidej je izašao. Zakoračio je odlučnim korakom na ulicu i izvukao revolver iz kutrole. Zakatrljao je cilindrični magacin da bi proverio da li je pun, i nastavio da hoda ka centru grada. Sudbina Lodž Krika ležala je te noći u njegovim rukama, i on je odlučio da prihvati odgovornost koju mu je igra slučaja ponudila. Igraće kao i uvek na sve ili ništa, na kocki će, kao i obično, biti vrlo veliki ulog, ni manje ni više nego život. To nije bio onaj pravi poznati zakon za koji se on uvek zalagao, ali, bio je zakon ovog trenutka. Postupioće po njemu, a o posledicama će razmišljati kasnije.

Posle stotinu metara usporio je hod i nastavio niz ulicu motreći pažljivo svaka vrata, svaki poluotvoreni prozor i svako veće stablo. Neprijatelj se mogao skrivati na svakom mestu. Ali, nije video nikoga, nije zapazio ništa. Ulica je bila pusta. Stigao je do sahuna i preko leptirastih vrata provirio unutra. Barmen umornog izgleda brisao je čaše s izrazom dosade na licu. Previše velike dosade.

Po tome je Holidej znao da ga Karpenter i Lars Koglen vrebaju skriveni u zasedi. Ali, gde?

Nastavio je da hoda dalje uz ulicu, lagano, sa puno pažnje, šarajući očima, spreman da puca. Vrhovi nerava su mu poigravali na prstima ruku i nogu i hladan znoj orosio mu je čelo i obrve. Ali, to nije bio znoj straha. Mučilo ga je samo nestrpljenje da se ta neprijatna i tragična epizoda završi što pre.

Eto je stigao skoro do zatvorske zgrade kada je jedno tane zviždeći doletelo i otkinulo komad iverke na zidu pored njegovog uha. Holidej se sagnuo i u čučecem položaju se okrenuo. Njegov revolver je planuo i tane je poletelo u pravcu odakle je video da je liznuo crvenožuti plamčak. Kroz odjek revolverskog pucnja učinilo mu se da je čuo tup udar, kao da je tane pogodilo cilj.

Skoro istovremeno, začuo se i drugi pucanj sa trotoara i jedna osoba je odjednom skočila sa trotoara na kolovoz. Ta osoba je nastavila da se približava, posrćući u hodu, i Dok Holidej je uprkos pomrčini prepoznao Larsa Koglenu.

Prsa njegove košulje crvenela su se od krvi, a ruka sa revolverom visila mu je niz telo. Posrtao je još nekoliko koraka, a onda se s naporom ispravio i isprsiio. U očima mu je gorela strahovita, neutoljiva mržnja.

— Ja još nisam mrtav, Holideje — doviknuo je škripeći zubima, a istovremeno je pištolj u njegovoj ruci počeo da se diže. Ali iznenada su ga noge izdale, i on se skljkao pljesnuvši licem o zemlju.

No, čak ni tada, Lars Koglen se nije predao. Prikupio je svu preostalu snagu i s mukom se pridigao na laktove. No, kada je ponovo počeo da diže cev revólvera, Doku nije ostalo ništa drugo nego da ga jednim dobro naciljanim mećkom zauvek smiri.

Pošto se odjek pucnja utišao, Holidej se vratio nazad do šerifske postaje i došavši do zida zastao. Čekao je i osluškivao. Ništa se nije čulo. Grad kao da je bio napušten.

Posle izvesnog vremena, pošao je napred i stupio na verandu obasjanu svetlošću petrolejke. Samo nekoliko trenutaka ranije neko je iz tog pravca ispalio jedan hitac. Zašto samo jedan hitac? U želji da se neugodna neizvesnost i strepnja završi, što je moguće pre, odlučio se da rizikuje i da učini još nekoliko koraka do jako osvetljenih vrata. Svaki nerv u telu mu je podrhtavao kada je provirio u odaju i ugledao jednog čoveka mršavih, oštarih crta lica zavaljenog u stolicu iza šerifovog stola.

Taj čovek je držao revolver uperen na Holideja.

Karpenter se osmehnuo. — Ti si, dakle, Holidej.

— Tako je.

— Ja sam Džodi Karpenter. Kako mi se čini, ti si uneo zbrku u moj život.

— Ti si sam zabrljao sa tvojim životom, Karpentere, kad si počeo se da se opijaš prolivanjem krvi.

Karpenter se zacerekao. — Da, Holideje, ja sam počeo da se opijam prolivanjem krvi. Ali, čuo sam da si ti radio isto.

— Da, ali nikada nisam potegao revolver zato što to želim. U tome je razlika među nama.

Karpenter je ustao lagano, još uvek sa zmijskim osmehom na licu. — Da... u tome je možda bila razlika, Holideje... ti nikada nisi potegao revolver zato što si to želeo, nego uvek iz nužde. Ali, ovamo si došao po svojoj želji... I moju kožu si hteo da uzmeš opet po svojoj želji... Zar nije tako?

— Tačno je tako, mada nije baš tako jednostavno. No, recimo da je tako moralo biti, Karpentere. Ovo je kraj puta.

Karpenter je samouvereno odmahnuo glavom. — Ovo nije kraj mog puta, Holideje; tvome putu je kraj. Ali, ipak sam vrlo radoznao da vidim kako će se to desiti. Kažu da si vrlo brz.

— Prilično brz — rekao je Holidej.

— Da se ogledamo, onda, pa ćemo znati ko je brži, šta misliš? — Ne čekajući da mu Dok odgovori, Karpenter je vratio revolver u futrolu. — Hajde, stavi revolver na njegovo mesto.

U tom momentu Karpenter je bio bez oružja u ruci. Dok ga je s lakoćom mogao ustreliti i sve bi bilo završeno. Ma koliko da je bio brz, Karpenter ne bi mogao da potegne revolver pre nego što bi Dok pritisnuo obarač. Ali, nešto ga je zadržalo da to učini, nešto što je ležalo duboko u njemu i na šta je Karpenter računao.

Laganim pokretom ruke Dok je stavio revolver u futrolu.

Karpenter je klimnuo glavom. — Fino Holideje. A sada u svakom momentu, kad ti bude volja, možeš potegnuti revolver. A onda, dok budeš umirao, mister, imaćeš vremena da razmišljaš kako si izgubio život ni zbog čega. Ovaj grad nije raščistio račune sa mnom. Ovo što se sada događa samo je privremeno. Ja ću naći novu grupu još boljih i čvršćih ljudi i pobeđiću. Smlaviću sve one koji mi se suprotstave. Zgaziću ovaj grad kao što nijedan grad dosada nije bio zgažen. A oni koji su se sada bunili protiv mene, pokorno će gmizati i moliti me za oprostaj. Ali, oprostaj neće dobiti... Kao što ga nećeš dobiti ni ti.

Holidej ga je posmatrao naizgled mirno, ali u duši mu je besnela bura. Taj čovek bahato zavaljen u stolicu bio je oličenje, zla inkarnacija svega onoga protiv čega se on uvek borio. Gledajući ga tako cinično iscerenog, sa zlokobnom maskom nemilosrdne smrti na licu, shvatio je da nije progrešio i da bi se s Karpenterom morao sukobiti bez obzira na Atvela, gradsko veće i hiljade dolara nagrade, kao što će se u životu uvek sukobljavati sa

mnogim drugim Karpenterima istih neljudskih pogleda na ljude i istih zverskih ubilačkih nagona. To uverenje umirilo je buru protesta u njegovom srcu, i pretvorilo ga u granitnu odlučnost da obračun privede kraju. Odjednom, postao je ledeno miran i pribran, a svaki nerv njegovog tela vrebao je napet, spreman za akciju.

Holidej je osetio da je spreman.

— Ustani — rekao je Karpenteru.

Karpenter kao da je čitao šta se u Dokovoj duši događa i kad ga je ovaj pozvao da ustane, on se već dizao. Kretao se lenjo, naizgled bezopasno kao da želi da zavarava protivnika, ali, to je bilo isto što i gmizanje zmiје pred skok. Laganim hodom prešao je na drugi kraj odaye i stao sa rukom malo odmaknutom od drške revolvera. Oči kao dve otrovne strele upravio je na Holideja. Iz tih očiju kezila je zube bezdušna ledena smrt.

— Poteži — rekao je Dok Holidej i sačekao dok nije video da se Karpenterova ruka pružila ka dršci revolvera, a tek onda se i on sam mašio revolvera. Potegao je jednim glatkim pokretom brzo, munjevito brzo. Titraj neverice, sličan grču zaigrao je na Karpenterovom licu dok je u magnovenju dizao izvučen revolver, a onda je Holidejev revolver grmnuo i tane je pogodio Karpentera u grlo, delić sekunde pre nego što je Karpenterov revolver opalio. Metak iz njegovog pištolja pogodio je tavanicu. Zatim je revolver kliznuo iz Karpenterove ruke i pao na pod. Šerifov za-

menik ostao je da stoji, ljuljajući se, pokušavajući da nešto kaže. Ali, usne su mu se uzaludno micale, nijedna reč nije izašla iz raskidanog grla. Krv je linula iz otvorenih usta, i on se krkljajući srušio na zemlju. Nije se više ni pomakao.

Holidej je okrenuo revolver oko kažiprsta i ubacivši ga u futrolu okrenub se i izašao. Tek što je izašao na drveni trotoar ispred šerifske stanice, niz ulicu je sav zadihan dotrčao Tom Eton. Mahao je uzbuđeno rukama. Dok je sačekao da se dečak približi.

— Šerif Sedler — rekao je dečak gubeći dah od trčanja. — Pobegao nam je. Mogli smo ga ubiti, Linus i ja, ali nam mis Elder nije dopustila.

Dok je Tom govorio Sedler je goneći konja besnim trkom izjurio iz štaie. Kao vetar projurio je pored njih.

— Evo ga, mister Holideje — povikao je Tom. — Smaknite ga!

Ali, Holidej je samo ispratio šerifa pogledom. Nije bilo razloga da potegne oružje za beguncem koji više nije predstavljao opasnost ni za koga, ne samo zbog toga što se to protivilo njegovom shvatanju o hrabrosti i muškosti, već i zato što je računao da će se Lem Sedler zavući negde u mišju rupu i da o njemu više nikada ništa neće čuti. Umesto da potegne pištolj stavio je ruku na Tomovo rame i okrenuo ga u pravcu njegove kuće.

— Ne Tome, za danas je bilo dosta pucanja. Treba poći kući, jer mi se čini da ćeš sutra imati dosta

posla. A ni mis Elder nije baš mnogo popustljiva.

Tom je pogledao u telo Larsa Koglena, a onda u šerifsku postaju gde je ugledao Karpenterove noge ispružene u crnim uzanim pantalonama i čizmama. Zatim je sa divljenjem pogledao Holideja. — Dobro mister Holidej, idem kad vi kažete.

Frenk Kimberli je čuo šta se desilo od Tonija Atvela koji je komad po komad skupio mozaik događaja, i Doka Holideja je jednostavno proglasio za heroja. Njegovo viđenje stvari i njegov sud o ljudima pokazali su se, dakle ispravni. Bio je ponosan sobom i znao je da njegov ugled u gradu više nikada neće doći u pitanje. Ali, Kimberli nije ostavljao utisak impresioniranog čoveka.

— Gde je Holidej sada? — zapitao je.

— Bio je u svojoj sobi doskora — odgovorio je Atvel.

Kimberli je ostavio nekoliko banknota na šank i rekao barmenu da je to za piće njegovih kaubojja koji će doći vrlo brzo za njim. Zatim je izašao iz saluna i čvrstim korakom pošao do pansiona u kome je Holidej stanovao. Od portira na recepciji dobio je broj njegove sobe i bez zadržavanja popeo se uz tepihom zastrte stepenice na prvi sprat. Pošao je hodnikom zagledajući broj na vratima, ali je u jednom momentu zastao, jer je čuo prigušen glas Džoa Elder.

— Ne znam šta me je nateralo da to učinim, mister Holideje. Jedno-

stavno, ne znam. A sada me to muči i što je najgore, ne verujem da ću ikada biti u stanju da zaboravim da sam učinila nešto vrlo zlo.

— Vreme će učiniti svoje, i sećanje na ovaj dan će u vama polako izbledeti, mis Elder — čuo je Kimberli prijatan muški bariton očigledno Holidejev. — A što se tiče vaše griže savesti, da ste učinili zlo — nastavio je isti glas — nemojte mučiti sebe. To nije tačno.

Frenk Kimberli se naslonio na zid da bi čuo bolje. Nije mu se žurilo.

— Kako? Ne razumem vas? — začudila se Džoa Elder.

— Niste učinili nikakvo zlo. Naprotiv! Linus i Tom su bili u opasnosti. Niste imali drugog izbora. Rizikovali ste svoj život da biste spasli njihove. To je herojsko i humano delo.

— Onda... da li to znači... da je i sa vama svaki put bilo isto tako, mister Holideje?

— Šta svaki put?

— Svaki put... — Džoa je počela da zamuckuje — ... kad ste nekoga ubili.

Holidej se osmehnuo setno. Razumeo je kako se Džoa osećala i šta je htela da ga pita. — Ne znam da li to mogu da tvrdim, ali u svakom slučaju, potezao sam oružje zato što sam morao. Nekada je to bilo zbog toga što je čovek na koga sam ciljao nekoga ubio ili opljačkao ili zbog toga što je nameravao da nekoga ubije ili opljačka; nekada sam morao da se branim... da sačuvam život. Na neki način, uvek sam bio prinuđen da postupim ta-

ko kako sam postupio. Ali, budite uvereni da nikada nisam upotrebio oružje zato što sam to želeo. I setite se toga kada budete mislili o sebi i današnjem danu.

Posle tih reči Holidej se odjednom pojavio na vratima svoje sobe. Ugledao je Kimberlija i klimnuo mu glavom u znak pozdrava, iako mu se na licu čitao izraz negodovanja zbog sumnje da je Kimberli prisluškivao razgovor. Kimberli mu je otpozdravio na isti način.

U tom trenutku iz sobe je izašla Džoan Elder. Izgledala je zbunjena toliko da se Kimberli nije mogao setiti da je ikada video tako zbunjenu mladu ženu. Da bi joj pomogao da se izvuče iz nezgodnog položaja što je zatečena u Holidejevoj sobi, Kimberli se obratio Holideju.

— Imate li trenutak vremena, Holideje?

— Imam. Šta ste hteli?

— Da vam nešto predložim.

— Uđite unutra, mister Kimberli — rekla je Džoan — inače smo mister Holidej i ja završili razgovor.

— Ne, nisam želeo da prekidam — počeo je da se brani Kimberli — hteo sam...

— Kao što rekoh, niste nas prekinuli. Do viđenja mister Holideje. Do viđenja mister Kimberli.

Obojica muškaraca su je učtivo „pozdravili”, a Kimberli je uz to ugađeno dotakao prstom obod šešira. Zatim se okrenuo Holideju.

— Tiče se vas, Holideje. Hteo sam da vas pitam da li biste prihvatili da budete šerif u ovom gradu?

Dok se osmehnuo i pogledao Kimberlija.

— Je li to ponuda?

— Tako nešto. Nisam ovlašćen da vam to ponudim, ali mislim da bih mogao da proguram predlog.

Holidej je odmahnuo glavom. — Biće mnogo priče i prepričavanja o svemu što se desilo za poslednjih dvadeset četiri sata. Atvel će morati da objašnjava i verovatno da gradsko veće sad zaseda. Da bih olakšao situaciju, mislim da je najbolje da odem.

U tom momentu, Holidej je čuo prigušen uzvik. Džoan Elder se lagano bližila uglu hodnika i sasvim izvesno da je čula njegov odgovor Kimberliju. Zastavši za trenutak, okrenula se i izgubljenim očima pogledala Holideja, a onda je zašla za ugao. Holideju se učinilo da je čuo nešto nalik na jecaj.

Primećujući da u odnosu između Holideja i Džoan nije sve jednostavno i uobičajeno, rančer je nastavio. — Ako odete, biće sve isto. Govorakanja i priče biće kako god da učinite, Holideje. Ljudi uvek pričaju i prepričavaju. Glas o današnjem događaju će vas pratiti ma gde da odete, čak će glasine biti krunnije od onoga što se stvarno odigralo. Ali ovde, sa dobrim prijateljima oko sebe, sve te priče ne bi bile mnogo značajne. Sem toga, to mogu sa sigurnošću da kažem, ovom gradu ste potrebni.

— Ne, ne verujem. Možda u jednom određenom trenutku, ali za dugi period vremena nisam mu potreban.

Kimberli je počutao izvesno vre-

me. — Zar nema ničeg drugog zbog čega biste ostali?

— Na primer šta?

— Pa... — počeo je Kimberli.

— Neka žena na primer.

— Ne. Vidite, postojala je jedna žena i vi ste mi je uzeli. Ne mislim da ste mi je otkrili, ali, ona je vaša. Možda ste mi učinili uslugu. No, bilo kako bilo, ono što sam osećao za Džuli više ne živi. Mrtvo je.

— Znam — rekao je Kimberli.

Holidej je ozbiljno zavrteo glavom. — Kada čovek jednom prođe kroz to, mislim kada doživi jedno fino i uzvišeno osećanje prema nekoj ženi, ne može očekivati da će mu se nešto isto tako desiti odmah sutradan. To se ne događa... Čak se možda nikad više ne dogodi. Ljubav se ne doživljava svakog dana.

— To je istina, ali, ipak se događa — rekao je Kimberli. — Ja sam to doživio i znam da drugi put može biti čak i lepše. Moja prva žena mi je podarila ljubav i ja sam je iskreno voleo. Kad je ona umrla mislio sam da nikad neću zavoleti drugu ženu. Ali, vreme je učinilo svoje. Sreo sam Džuli... život mi je isto tako lep i sadržajan kao nekada.

— Da, Džuli je jedinstvena...

— Jeste, ali i druge žene imaju vrednosti. Gledao sam maločas... — počeo je ustežući se. — Mr's Elder je prava lepotica u svom stilu i...

— Možda — prekinuo ga je Holidej — ali ne verujem da se naši životni putevi mogu poklopiti. To mora ostati tako kako jeste. U

svakom slučaju, polaskam sam vašim predlogom, Kimberli. Za mene to znači da me cenite. Biti šerif Lodž Krčka nije počast za potcenjivanje. A sada zbogom, Kimberli. Kroz čas ili dva dolazi dilažansa, a ja bih dotle hteo da se spremim za put.

Kimberli mu je pružio ruku i oni su se srdačno rukovali. Kimberli nije mogao da izdrži da ne doda. — Zbogom! Nadam se da ćemo se opet videti.

— Možda — odgovorio je Holidej — ali nema mnogo izgleda da će to biti skoro. Pozdravite Džuli...

Dva časa kasnije, dok je Holidej obučen ležarko na krevetu razmišljajući kuda da pođe na vratišta se začulo kucanje i jasan glas portinarnog sina ga je dozvao.

— Mister Holideje, dilažansa je stigla.

— Čujem Beni. — odgovorio je Dok. — Spreman sam i odmah dolazim.

Holidej je zaista bio spreman, jer je sa sobom nosio vrlo malo stvari. Sem revolvera njega je opтереćivao samo par bisaga i jedna mala torba od krokodilske kože kakve su obično nosili lekari i u kojoj je više iz tradicije nego iz praktičnih razloga, pored nešto veša nosio i nekoliko najpotrebnijih hirurških instrumenata.

— Ne morate da se žurite. Točak na dilažansi se polomio, pa će kovač Elton da ga popravi. To će trajati dva do tri časa.

— Dobro. Onda me obavesti ka-

da kola budu spremna za put. — doviknuo je Holidej.

— Hoću mister Holideje. Ali, možda bi ipak trebalo ranije da dođete.

— Zašto?

— Čeka vas jedan gospodin koji je došao dilžansom. Nije rekao kako se zove, ali, kad je čuo da ste tu, odmah je izvadio karte iz džepa i počeo da se poigrava. Mislim da je kockar.

Holidej se zamislio. Da li da prihvati jednu kratku partiju do polaska dilžanse. Možda bi se isplatilo.

— Reci mu da ću doći za desetak minuta.

Šum dečjih koraka se udaljio, i Dok je ustao. Uzeo je svoju torbu i iz jedne naprimitne pregrade izvadio desetak novčanica od dvadeset dolara. Njegova poslednja rezerva u koju je dirao samo u krajnje kritičnim situacijama. Nadao se da će ga sreća poslužiti.

Savio je novčanice na pola i stavio ih u džep. U tome trenutku, ponovo se začulo kucanje na vratima.

— Ko je?

— Toni Atvel.

— Uđi Toni — rekao je Dok i pustio ruku sa drške revolvera. — Drago mi je što te vidim, jer kroz dva časa odlazim.

— Odlaziš? Žao mi je, mada ima dosta razloga da se radujem tvom odlasku. Ali, izgleda da se sve tako moralo desiti. Carpenter, tvoj dolazak, Džon, sve... No, nisam došao da se jadam.

— Možda bih ja tebi trebalo da se jadam, dragi moj — rekao je Dok. — Ako si ti u ovom gradu izgubio devojkicu, i ja sam. Prema tome, isti smo.

— Nije baš tako. S tobom je drugačije.

— Ne znam kako to misliš.

— Ti si ih obe mogao imati, a nisi, hteo. Ja to nisam mogao. Dakle, sigurno je da imaš sreće u ljubavi. I to nije jedina tvoja sreća.

— Tebiš me — osmehnuo se Holidej rezignirano.

— Ni govora o tome — rekao je Atvel vadeći iz džepa koverat koji je već jednom nudio Holideju. — Evo, ovde je dve hiljade dolara. Gradsko veće se složilo da si to zaslužio, iako nije bilo nikakve pogodbe. Nisi se obračunao sa Karpen-terom zbog nas, ali efekat je isti. Uzmi.

Holidej je prihvatio koverat i izvukao iz njega svežanj zelenkastih novčanica. Pomislio je kako sudbina može nešto da priredi bolje od najboljeg reditelja. Odjednom je preko očekivanja imao dovoljno novca da započne veliku igru. Istina, odrekao se dve žene sa kojima je mogao biti srećan, ali, nekuda je verovao da će mu gubitak na drugoj strani biti bar delom nadoknađen.

Odjednom je njime ovladalo uverenje da će mu sreća toga dana biti naklonjena. Posle dve neostvarene ljubavi morala mu je biti naklonjena. Pošao je iz sobe sa zadovoljnim osmehom na usnama.

čitajte sledeći broj DOKA HOLIDEJA

BROJ 105

izlazi 7. februara 1981.

IZDAJE I ŠTAMPA NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD V. MIŠIĆA 1.